

Výročná správa o členstve Slovenskej republiky v Európskej únii za rok 2025

1. Hodnotenie pôsobenia Slovenskej republiky v Európskej únii z pohľadu naplňania politických priorít

Európska únia čelila v roku 2025 naliehavým výzvam, najmä pokračujúcej vojne na Ukrajine, konfliktu na Blízkom východe, či dobiehaniu konkurencieschopnosti Únie voči jej najväčším konkurentom. Okrem **novej dimenzie transatlantického vzťahu** po nástupe prezidenta D. Trumpa poznačil prvý rok nového inštitucionálneho a legislatívneho cyklu Európskej únie na obdobie rokov 2024-2029 aj väčší **dôraz na bezpečnosť a obranu, rastúce využívanie kontrol vývozu strategických komodít, či nový pohľad na implementáciu klimatickej agendy**. Slovenská republika aj na pôde Európskej únie potvrdzovala podporu multilateralizmu. Zároveň počas uplynulého roka intenzívne prezentovala ambíciu Slovenska stať sa **nestálym členom Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov v rokoch 2028-2029**.

Aj v roku 2025 Slovenská republika pôsobila **na pôde európskych inštitúcií konštruktívne a nezávisle**, presadzovala **suverénne pozície v prospech občanov Slovenska a obhajovala záujmy Slovenskej republiky** – ako v rámci jednotlivých politík Európskej únie, tak aj vo vzťahu k jej vonkajším partnerom. Politickými prioritami pre vládu Slovenskej republiky boli **najmä posilnenie konkurencieschopnosti, zníženie cien energií a podpora pre automobilový priemysel**.

Európska komisia, ktorá sa ujala mandátu koncom roka 2024, si ako hlavnú prioritu na rok 2025 stanovila **posilnenie konkurencieschopnosti Únie spolu s výrazným odbúraním administratívnej záťaže pre podnikateľov**. Ďalšími prioritami bolo posilnenie bezpečnosti a obrany, nové iniciatívy v oblasti migrácie, viacročný finančný rámec na roky 2028 - 2034, ako aj zadefinovanie budúcnosti poľnohospodárstva a potravinárstva. Slovenská republika uvítala iniciatívy Komisie, predovšetkým ich zameranie na **posilnenie konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva**. Slovensko zdôraznilo, že bude presadzovať, aby **zelená tranzícia a dekarbonizácia prebiehali realistickejšími a vyváženejším spôsobom** s dôrazom na obnovu priemyslu a posilnenie odolnosti Únie.

V rámci implementácie plánu na úplné ukončenie závislosti Európskej únie od ruských energií Európska komisia v máji 2025 predstavila **plán realizácie REPowerEU**, v ktorom navrhla postupný zákaz dovozu ruského plynu a ropy na trhy Európskej únie. Z pohľadu Slovenskej republiky je **nariadenie o postupnom ukončení dovozu zemného plynu z Ruska** jedným z najdôležitejších legislatívnych aktov prijímaných v uplynulom roku z dôvodu jeho **predpokladaných negatívnych hospodárskych a finančných vplyvov, ako aj potenciálnych nepriaznivých účinkov na bezpečnosť dodávok plynu na Slovensko** a stredoeurópsky trh. I keď sa počas rokovaní podarilo do návrhu zapracovať niekoľko dôležitých prvkov, **Slovensko hlasovalo proti** výsledku rokovaní. Naďalej pretrvávajú vážne výhrady voči voľbe právneho základu nariadenia a jeho súladu so zásadami proporcionality a energetickej solidarity. K otázke ruskej ropy predloží Európska komisia začiatkom t. r. legislatívny návrh o ukončení jej dovozu najneskôr **do konca roku 2027**.

V rámci posilňovania konkurencieschopnosti Európskej únie Slovenská republika dlhodobo presadzuje **nastavenie rovnováhy medzi posilňovaním konkurencieschopnosti priemyselných odvetví a opatreniami zameranými na boj proti zmene klímy**. Európske

zelené politiky nesmú znevýhodňovať európsky priemysel a znižovať sociálno-ekonomické štandardy. **Slovenská republika podporuje dosiahnutie uhlíkovej neutrality Európskej únie do roku 2050, ale snaží sa o nahradenie jednostranného pohľadu a presadzovanie postupných a efektívnych riešení.**

V lete 2025 Európska komisia navrhla **zmenu klimatického zákona Európskej únie**, ktorou sa stanovil záväzný klimatický cieľ Únie do roku 2040, a to zníženie čistých emisií skleníkových plynov o 90 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Klimatický zákon už dnes obsahuje právne záväzné ciele pre dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 a zníženie emisií skleníkových plynov o najmenej 55 % do roku 2030 v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Pozíciu Rady k úprave klimatického zákona a nový cieľ do roku 2040 dohodli ministri pre životné prostredie na jeseň 2025. **Slovenská republika návrh klimatického cieľa na rok 2040 odmietla s poukázaním na špecifiká regiónu strednej a východnej Európy s vysokým podielom ťažko dekarbonizovateľného priemyslu.**

Slovenská republika v tomto kontexte zdôrazňuje dôležitosť **technologicky neutrálneho prístupu**, predovšetkým vo vzťahu k potrebe flexibility pri cieľoch pre podiel obnoviteľných zdrojov energie. Napriek tomu, že Slovenská republika revíziu klimatického zákona nepodporila, spolu s partnerskými členskými krajinami Únie **dosiahla v rokovaníach určité ústupky pri spôsobe dosiahnutia samotného cieľa 2040, ako aj pri nariadení o sprísnení emisných noriem CO₂ pre nové osobné vozidlá a nové ľahké úžitkové vozidlá a pri smernici o systéme obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov pre budovy a cestnú dopravu (ďalej len „ETS2“), ktorých čiastočná úprava bola súčasťou revízie.**

Na jeseň 2025 Európska komisia zverejnila **návrh revízie trhovej stabilizačnej rezervy pre odvetvie budov, cestnej dopravy a ďalšie odvetvia**, ktorým sa upravujú niektoré parametre pre fungovanie ETS2. Tento legislatívny návrh je **reakciou na spoločný list 19 členských štátov vrátane Slovenska** z júla 2025, ako aj na závery októbrovej Európskej rady, v ktorých lídri Únie vyzvali Európsku komisiu, aby predložila revíziu vykonávacieho rámca ETS2. V rámci krajín V4 sa bude Slovensko v roku 2026 **usilovať o ďalšie zlepšenie fungovania systému ETS2, vrátane dlhšieho než dohodnutého jednoročného odkladu ETS2.**

S cieľom pomôcť európskemu automobilovému sektoru, ktorý čelí rýchlym technologickým zmenám a rastúcej konkurencii, predložila Európska komisia v marci 2025 **akčný plán pre európsky automobilový priemysel**. Akčný plán vychádza zo strategického dialógu o budúcnosti európskeho automobilového priemyslu, do ktorého sú zapojení kľúčoví zástupcovia európskeho automobilového priemyslu a ktorý je zameraný na riešenie kritických výziev tohto odvetvia. **Slovenská republika hodnotí akčný plán pozitívne, najmä jeho silný dôraz na inovácie** a snahu o vytvorenie celoeurópskeho priestoru pre vývoj nových technológií. Nadväzujúci **automobilový balík**, ktorý bol zverejnený v decembri 2025 prináša z pohľadu Slovenska určité pozitívne prvky, ako je zdôraznenie princípu technologickej neutrality, zvýšenie flexibility pre dosiahnutie ambiciózných klimatických cieľov, vrátane možnosti využívania nielen bezuhlíkových, ale aj nízkouhlíkových technológií a palív. Predstavuje tiež novú stratégiu pre posilnenie batériového ekosystému v Únii, ktorý znamená strategicky dôležitý sektor nielen pre Slovensko, ale celú Európsku úniu. Viaceré časti balíka však vníma Slovensko kriticky, najmä v časti revízie nariadenia o emisných štandardoch CO₂ pre vozidlá, či pre zavádzanie povinných kvót pri čistých korporátnych vozidlách a bude sa pri rokovaníach v priebehu roka 2026 **snažiť o korekcie v prospech slovenského automobilového priemyslu.**

V máji 2025 Európska komisia predstavila **stratégiu jednotného trhu**, ktorej cieľom je ďalší rozvoj jednotného trhu prostredníctvom konkrétnych a vykonateľných opatrení zameraných na zníženie existujúcich prekážok brzdiacich vnútroúnijský obchod a investície, podporu malých a stredných podnikov pri prevádzkovaní a rozširovaní ich činností, či uľahčenie podnikania podporou digitalizácie. **Slovenská republika** aj prostredníctvom iniciatív skupiny podobne zmýšľajúcich krajín **dlhodobo presadzuje požiadavky na odstraňovanie neopodstatnených bariér na jednotnom trhu Európskej únie**.

Jednou z dôležitých prierezových priorít mandátu Komisie je **zjednodušovanie právnych predpisov a politík Európskej únie** a zároveň zlepšenie ich vykonávania a presadzovania. Od jari 2025 predložila Európska komisia šesť balíkov na zjednodušenie, tzv. omnibusov, zameraných predovšetkým na zjednodušenie legislatívy v kontexte posilnenia konkurencieschopnosti Európskej únie. **Slovenská republika** vo všeobecnosti **kroky vedúce k zníženiu administratívnej záťaže a zjednodušovaniu právnych predpisov podporuje**.

Na jar 2025 Európska komisia predložila balík dokumentov k **modernizácii politiky súdržnosti** Európskej únie v rámci jej strednodobého preskúmania. Cieľom navrhovaných opatrení je lepšie podporiť konkurencieschopnosť a dekarbonizáciu Únie, obranu a bezpečnosť, východné pohraničné regióny, ako aj cenovo dostupné bývanie, odolnosť voči vode a energetickú transformáciu. Legislatívne návrhy prinášajú možnosť využiť časť zdrojov súčasného programového obdobia politiky súdržnosti Únie na podporu nových priorít. **Slovenská republika návrhy nariadení, ktoré majú umožniť financovať nové priority Únie, podporuje a oceňuje, že vzhľadom na výzvy spôsobené ruskou inváziou na Ukrajinu venujú osobitnú pozornosť regiónom hraničiacim s Ruskom, Bieloruskom a Ukrajinou.** Slovenská republika pripravila zmenu Programu Slovensko s cieľom využiť nové priority a flexibility, ktoré umožňuje predložený legislatívny balík.

V lete 2025 predložila Európska komisia dva balíky návrhov, ktorými predstavila **viacročný finančný rámec Európskej únie na roky 2028 – 2034**. Európska komisia ho navrhla v objeme 1 985 mld. EUR v bežných cenách (1,26 % hrubého národného dôchodku Európskej únie). Politicky ide o ambiciózny návrh, keďže suma riadneho rozpočtu na roky 2028 – 2034 je približne porovnateľná so súčtom riadneho rozpočtu Únie na roky 2021 – 2027 a dočasného post-covidového nástroja NextGenerationEU.

Budúci rozpočet Únie má ambíciu reagovať na nové výzvy, ako sú bezpečnostné riziká, narušenie globálnych obchodných väzieb, energetická transformácia, či migrácia. Zároveň by mal mať dostatok zdrojov **na tradičné nástroje, akými sú politika súdržnosti a spoločná poľnohospodárska politika**. Vláda Slovenskej republiky koncom uplynulého roka schválila Rámcovú pozíciu pre viacročný finančný rámec Európskej únie na roky 2028 – 2034, ktorá identifikuje 8 hlavných a niekoľko desiatok ďalších dôležitých pozícií Slovenska pre rokovania o budúcom viacročnom finančnom rámci.

Medzi **8 hlavných priorít Slovenska** patrí: 1. nárast celkového objemu a rovnovážnejší viacročný finančný rámec 2028 – 2034; 2. negatívny postoj k návrhu novej architektúry rámca; 3. stabilné, jasné a priaznivé podmienky a pravidlá financovania z rozpočtu Únie; 4. zachovanie silnej politiky súdržnosti a silnej samostatnej a nezávislej spoločnej poľnohospodárskej politiky s dostatočnými zdrojmi; 5. nastavenie pravidiel čerpania prostriedkov Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť umožňujúcich čo najvyššiu geografickú rovnováhu; 6. finančný rámec reagujúci na geopolitické výzvy špecifické pre regióny a krajiny na vonkajšej hranici Únie hraničiace s Ukrajinou; 7. stabilný a predvídateľný systém vlastných zdrojov (príjmovej časti)

rozpočtu Únie, zbavený všetkých korekcií (rabatov) pre nadpriemerne vyspelé členské štáty; 8. horizontálne kondicionality vrátane zásad právneho štátu, ktoré podmieňujú využívanie zdrojov z rozpočtu Európskej únie, musia byť jasné, primerané, predvídateľné a nesmú vytvárať priestor na subjektívne posudzovanie. Ide o priority a dôležité pozície s najväčším dopadom na Slovensko. V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky 2023 – 2027 sa **hlavný dôraz kladie na zabezpečenie dostatku zdrojov na tradičné politiky, čiže politiku súdržnosti a spoločnú poľnohospodársku politiku**, ktoré vnímame ako základné piliere konvergence, sebestačnosti a konkurencieschopnosti Únie.

V roku 2025 Slovensko privítalo aktívny prístup novej Európskej komisie k otázkam **obrany a bezpečnosti** a predloženie viacerých oznámení a návrhov legislatívnych aj nelegislatívnych aktov s cieľom posilnenia európskej obrannej pripravenosti na krízové situácie. Slovensko podporilo iniciatívy Únie v oblasti bezpečnosti a obrany, vrátane **podpory rozvoja obranných spôsobilostí Európskej únie, zvyšovania produktivity a konkurencieschopnosti európskeho obranného priemyslu, ako aj koordinácie civilnej a vojenskej pripravenosti na široké spektrum hrozieb voči Európskej únii a jej občanom.**

Na strane Európskej komisie ide o sériu kľúčových strategických dokumentov pre usmernenie spoločnej práce členských štátov a inštitúcií v oblasti bezpečnosti a obrany: **Bielu knihu európskej obrannej pripravenosti 2030, finančný plán „ReArm Europe“** (vrátane a najmä nového nástroja SAFE, aktivácie únikovej doložky z Paktu stability a rastu, úpravy zamerania európskych fondov na podporu obrannej pripravenosti), **Cestovnú mapu obrannej pripravenosti 2030, Stratégiu pripravenosti Európskej únie**, balík dokumentov pre **vojenskú mobilitu a Cestovnú mapu pre transformáciu obranného priemyslu. Slovenská republika sa prostredníctvom deviatich projektov vo výške cca 2,3 mld. EUR zapojila do Nástroja bezpečnostnej akcie pre Európu SAFE**, ktorý poskytuje členským štátom výhodné pôžičky v celkovej výške do 150 mld. EUR na urgentné a zásadné verejné investície do obranného priemyslu Únie. Slovensko má záujem aj o využitie **možnosti duálnych investícií** (obrana/infraštruktúra), ako v rámci viacročného finančného rámca, tak aj z **mimorozpočtového nástroja SAFE.**

V nadväznosti na novú dimenziu transatlantického vzťahu bolo najväčšou výzvou pre Úniu **reagovať na zmeny a narastajúci tlak vo vzťahoch s USA.** Presadzovanie politiky „*America First*“, či zavedenie nových obchodných bariér zo strany USA, si od Únie vyžadovalo vysokú mieru flexibility, adaptability a reakcie. Napriek týmto výzvam Európska únia počas roka zdôrazňovala potrebu **zachovať dialóg a spoluprácu v kľúčových oblastiach spoločného záujmu**, ako napr. bezpečnosť, obrana a obchod. Kľúčovú úlohu pri vedení a koordinácii zložitých rokovaní medzi Európskou úniou a USA o obchodnej dohode zohral slovenský eurokomisár pre obchod, ekonomickú bezpečnosť, medziinštitucionálne vzťahy a transparentnosť M. Šefčovič. Začiatkom roka 2026 majú vplyv na transatlantické vzťahy udalosti vo Venezuele a najmä snahy USA o nárokovanie si územia Grónska. Téma transatlantických vzťahov sa venoval prvý neformálny samit lídrov Únie 22. januára 2026 v Bruseli.

Vychádzajúc z daného kontextu a v súlade s cieľom Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky o presadzovaní a podpore rovnocenného partnerstva Európskej únie s USA, Slovenská republika pôsobila ako konštruktívny hráč pri presadzovaní jednotného postoja Únie voči USA, a to najmä s cieľom zachovania otvoreného medzinárodného obchodného prostredia. Kľúčovým bolo **ochrániť slovenský automobilový priemysel pred negatívnymi dopadmi protekcionistických tendencií.** Rámcová obchodná dohoda medzi

Európskou úniou a USA z júla 2025 priniesla určitú mieru stability. Slovensko navyše aktívne prispelo k **rozvoju transatlantických vzťahov prostredníctvom početných bilaterálnych aktivít** na všetkých úrovniach s cieľom pokročiť v oblastiach spoločného záujmu, ako napríklad **energetika či modernizácia ozbrojených síl**.

V oblasti **migrácie** Európska komisia na jar 2025 predložila **legislatívne návrhy o návratoch, o úprave uplatňovania konceptu bezpečnej tretej krajiny a navrhla tiež zoznam bezpečných tretích krajín** na úrovni Európskej únie. Cieľom legislatívnych návrhov je vytvoriť spoločný systém pre návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa v Únii zdržiavajú neoprávnene, ako aj umožniť členským štátom rýchlejšie a efektívnejšie posudzovať žiadosti o azyl a vracať žiadateľov do krajín, kde im nehrozí riziko prenasledovania. **Slovenská republika oba legislatívne akty podporila.**

V novembri 2025 Európska komisia spustila **prvý ročný cyklus riadenia migrácie**, ktorý má prispieť k účinnému vykonávaniu paktu o migrácii a azyle. Ročný cyklus poskytuje komplexný prehľad o situácii v oblasti azylu a migrácie v Európskej únii, identifikuje migračné situácie, ktorým čelia členské štáty a navrhuje ročnú rezervu solidarity, ktorú má prijať Rada. V rámci ročného cyklu **Európska komisia zverejnila návrh vykonávacieho rozhodnutia, ktorým sa určuje úroveň migračného tlaku členských štátov**, pričom pakt o migrácii a azyle rozlišuje tri kategórie zaťaženia: členské štáty pod migračným tlakom, členské štáty ohrozené migračným tlakom a členské štáty so závažnou migračnou situáciou. Slovenská republika nie je zaradená ani v jednej z uvedených skupín, pričom zdôrazňuje, že **Európska komisia nezobrala vôbec do úvahy solidaritu, ktorú prejavila a prejavuje voči takmer 200 tisíc odídencom z Ukrajiny**. Návrh vykonávacieho rozhodnutia Rady tak **Slovensko nepodporilo**. Svoj nesúhlas s nezaradením do niektorej zo skupín členských štátov pod tlakom vyjadrilo aj zaslaním oficiálnej požiadavky Európskej komisii. **Slovensko zároveň uviedlo, že nebude dávať žiadnu ponuku solidarity.**

Slovenská republika v súlade s programovým vyhlásením vlády pokračovala v **aktívnom angažovaní sa pri formovaní a implementácii spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Únie v kontexte aktuálnych globálnych výziev**. Slovensko pokračovalo v poskytovaní všestrannej pomoci a podpore Ukrajiny, s výnimkou dodávok vojenského vybavenia z vládnej úrovne. Osobitný dôraz bol kladený na **posilňovanie energetickej bezpečnosti Ukrajiny, podporu integračných ambícií Kyjeva do európskych štruktúr a presadzovanie komplexného, spravodlivého a trvalého mieru pre Ukrajinu** založeného na kľúčových princípoch Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.

Európska rada schválila v decembri poskytnutie finančnej pomoci pre Ukrajinu za roky 2026-2027 vo forme **pôžičky vo výške 90 mld. EUR**. Pôžička bude realizovaná cez nástroj tzv. posilnenej spolupráce členských štátov, t.j. náklady na pôžičku a záruky budú znášať len tie krajiny, ktoré budú súčasťou tejto spolupráce. **Slovensko spolu s Českom a Maďarskom deklarovali, že nebudú súčasťou tejto spolupráce.**

Slovensko **podporuje iniciatívy USA na sprostredkovanie mieru medzi Moskvou a Kyjevom**. Riešenie vojny však nie je možné bez aktívnej úlohy Európy a Európskej únie. Slovensko **pokračuje v bilaterálnych formách podpory Ukrajiny**, najmä pokiaľ ide o humanitárnu pomoc a núdzové dodávky elektrickej energie. Spolupráca Slovenska a Ukrajiny napreduje podľa priorít Cestovnej mapy 2.0, ktorá bola podpísaná oboma vládami na **treťom spoločnom zasadnutí vlád** v októbri uplynulého roka. Priority sa sústredia na

vzdelávanie, duálne programy, zdravotníctvo, starostlivosť o veteránov, ako aj pokračovanie spolupráce na cezhraničných projektoch a službách.

Slovensko aktívne prispievalo k formulovaniu strategických odpovedí Únie na geopolitickú situáciu vo svete s dôrazom na **konflikt na Blízkom východe**, ale aj vývoj v **európskom susedstve** všeobecne. Slovensko podporilo mierový plán USA zameraný na ukončenie takmer dvojročnej vojny v Gaze a apeluje na jeho dôslednú implementáciu paralelne s podporou politického riešenia konfliktu na Blízkom východe. Súčasťou prístupu Slovenska bola kontinuálna výzva na **zlepšovanie humanitárnej situácie a rešpektovanie medzinárodného humanitárneho práva v Gaze**. V priebehu uplynulého roka Slovenská republika presadzovala pokračovanie dialógu a udržiavanie komunikačných kanálov s Izraelom a vyhranila sa voči návrhom s potenciálne negatívnym dopadom na vzťahy Európskej únie s Izraelom. V súvislosti s bezprecedentnou humanitárnou krízou v Gaze sa Slovenská republika aktívne angažovala v **poskytovaní humanitárnej pomoci**, a to nielen v materiálnej forme, ale aj **prostredníctvom medicínskych evakuácií pacientov z Gazy**.

Slovenská republika v roku 2025 promptne reagovala na zhoršenie bezpečnostnej situácie v regióne Blízkeho východu. V kontexte rýchlej eskalácie konfliktu medzi Izraelom a Iránom v júni 2025 Slovenská republika **zrealizovala 10 humanitárnych letov z Jordánska**, ktorými bol zabezpečený návrat slovenských občanov v núdzi do vlasti, nachádzajúcich sa v danom čase v Jordánsku a Izraeli. Ako zodpovedný a solidárny partner Slovenská republika poskytla voľné kapacity na evakuačných letoch aj občanom 19 krajín Európskej únie a 8 partnerských štátov vrátane personálu Delegácie Európskej únie a do bezpečia prepravila viac ako 260 osôb.

V súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky zohľadňoval prístup vlády k **sankčnej politike Európskej únie** potenciálne dopady reštriktívnych opatrení na ekonomické a obchodné priority Slovenska. Slovenská republika súhlasí s prijatím sankcií voči tretím krajinám, len ak reflektujú politické priority Únie a zároveň nemajú neproporcionálny vplyv na vnútroštátnu ekonomiku a obchod, špecificky zohľadňujú záujmy v oblasti energetickej bezpečnosti a podporu konkurencieschopnosti. Slovenská republika nepovažuje sankcie voči tretím krajinám za efektívny nástroj. **Európska únia prijala** v uplynulom roku **štyri balíky reštriktívnych opatrení voči Rusku** cielené na ďalšie oslabovanie jeho vojenských spôsobilostí viesť vojnu proti Ukrajine (16., 17., 18. a 19. sankčný balík). V priebehu roka bol posilnený a rozšírený sankčný režim zameraný na postihovanie destabilizačných aktivít Ruska vo svete. Cieľom prijatých reštriktívnych opatrení je chrániť záujmy a bezpečnosť Európskej únie a jej občanov. **V záujme podporiť rekonštrukciu a obnovu Sýrie** po páde režimu B. Assada prijala Európska únia v uplynulom roku **rozhodnutie o zrušení všetkých sektorových sankcií**. Únia tiež nanovo zadefinovala svoje vzťahy s Damaskom, ktorých základom je podpora inkluzívnej transformácie vojnou zničenej krajiny.

Slovenská republika pokračovala v aktívnom angažovaní sa v skupine pre koordináciu členských štátov v otázke **globálneho dosahu Európskej únie k tretím krajinám**. Slovensko ho považuje za dôležitý nástroj na koordináciu spoločného postupu a tiež hľadanie prienikov bilaterálnych a európskych záujmov vo vzťahu ku krajinám v susedstve Európskej únie, Afrike, Ázii, Pacifiku a v južnej Amerike. Posilnený dialóg sa v uplynulom roku realizoval aj prostredníctvom summitov Európskej únie s partnermi ako sú krajiny západného Balkánu, Africkej únie či Japonsko. Slovensko uvítalo uzavretie **Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou a krajinami Mercosur**, čím sa vytvorí najväčšia zóna voľného obchodu na svete.

V tomto kontexte prebiehali diskusie o **zlepšovaní fungovania zahraničnej politiky Európskej únie**, vrátane prípravy na **reformu Únie**, ktorá sa bude dotýkať aj oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky. Slovensko aktívne participuje na diskusiách aj prostredníctvom Skupiny priateľov pre efektívne rozhodovanie, v ktorej pôsobí ako pozorovateľ.

Slovenská republika považuje prebiehajúce diskusie o **zjednodušení rozhodovania o rozširovaní Európskej únie** za dôležité a zapojila sa predložením konkrétného návrhu, ktorý reflektuje platnú metodológiu v agende rozširovania. Podstatou návrhu je združenie, resp. eliminovanie niektorých technických krokov, ktoré sú často zneužívané na blokovanie prístupového procesu kvôli bilaterálnym otázkam. Takéto **procedurálne prekážky spomaľujú rozhodovanie v otázkach geopolitického významu** a v konečnom dôsledku zo situácie benefitujú iní aktéri. Slovenská republika podporuje **zachovanie práva veta** v oblastiach vymedzených Zmluvou o fungovaní Európskej únie vrátane zahraničnej politiky.

Slovensko trvalo podporuje proces **rozširovania Európskej únie**, ktorý vníma ako dôležitú **geostrategickú investíciu do mieru, stability, bezpečnosti a prosperity celej Európy**. Víta skutočnosť, že **rok 2025** bol v znamení **oživej dynamiky politiky rozširovania**. Slovensko dlhodobo vystupuje ako zástanca vyváženého prístupu v rámci rozširovacieho procesu voči východným partnerom a západnému Balkánu, založeného na **prísnej, ale férovej kondicionalite a princípe vlastných zásluh**. Slovenská republika nesúhlasí s uplatňovaním skratiek alebo preferenčného prístupu, ani so zmenami resp. doplneniami dodatočných kritérií v priebehu prístupového procesu. Slovensko takisto **podporuje koncept tzv. graduálnej integrácie**, ktorého cieľom je zrýchlenie prístupového procesu krajín západného Balkánu do Európskej únie. Za účelom zvýšenia podpory západobalkánskych štátov na ceste do Únie sa Slovenská republika začlenila do neformálneho zoskupenia vybraných krajín Únie „**Priatelía západného Balkánu**“.

Osobitnú pozornosť z hľadiska pôsobenia Slovenska v Únii je potrebné venovať **hodnoteniu stavu právneho štátu**, kde dialóg o plnení odporúčaní adresovaných Slovenskej republike Európskou komisiou priebežne prebieha. **Slovenská republika tlmočila** Európskej komisii **svoje výhrady k Správe Európskej komisie o právnom štáte** v rozsahu materiálu vlády Slovenskej republiky a **naďalej považuje za dôležitú zmenu metodológie hodnotení**, aj vo väzbe na nové diskusie ohľadne kondicionality v kontexte viacročného finančného rámca. Slovenská republika podstúpila pravidelné hodnotenie stavu právneho štátu na Rade pre všeobecné záležitosti v septembri 2025.

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 422/2024 z 10. júla 2024 funguje Strategická komisia pre Európsku úniu ako kľúčový koordinačný a strategický orgán Slovenskej republiky pre oblasť európskych záležitostí. Komisii predsedá štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky M. Eštok. Na politickej úrovni zabezpečuje konzistentný prístup Slovenskej republiky k otázkam Európskej únie, najmä pri formovaní strategických pozícií k prioritným európskym politikám a iniciatívam. Komisia združuje štátnych tajomníkov všetkých rezortov a vytvára priestor na včasnú politickú diskusiu k zásadným témam európskej agendy s medzirezortným presahom. Svojou činnosťou prispieva k posilneniu strategického riadenia európskych záležitostí, lepšej koordinácii rezortov a k efektívnemu presadzovaniu záujmov Slovenskej republiky v rámci Európskej únie.

Operatívnej časti výkonu európskych politík v rámci desiatich formácií Rady Európskej únie sa podrobnejšie venuje druhá časť predkladanej správy a popisuje spektrum vybraných tém, ktoré jednotlivé rezorty negociovali v roku 2025.

2. Členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii v roku 2025

2.1. RADA PRE VŠEOBECNÉ ZÁLEŽITOSTI

Rozširovanie a reforma Únie

Slovensko trvalo podporuje proces **rozširovania Európskej únie**, ktorý vníma ako dôležitú **geostrategickú investíciu do mieru, stability, bezpečnosti a prosperity celej Európy**. Slovenská republika sa v tomto kontexte aktívne zasadzovala za to, aby si Európska komisia aj v novom inštitucionálnom cykle (2024 - 2029) stanovila proces rozširovania ako jednu zo svojich priorit. Slovensko dlhodobo vystupuje ako zástanca vyváženého prístupu v rámci rozširovacieho procesu voči východným partnerom a západnému Balkánu, založeného na **prísnej, ale férovej kondicionalite a princípe vlastných zásluh**, ktoré sú nevyhnutným predpokladom udržania jeho kredibility.

Slovensko takisto **podporuje koncept tzv. graduálnej integrácie**, ktorého cieľom je zrýchlenie prístupového procesu krajín západného Balkánu do Európskej únie. Za účelom zvýšenia podpory západobalkánskych štátov na ceste do Únie je Slovenská republika členom neformálneho zoskupenia vybraných krajín Únie „Priatelia západného Balkánu“, v rámci ktorého patrí k hlavným podporovateľom zrýchleného prístupového procesu, a to aj cez posilnenú spoluprácu a dialóg Európskej únie s regiónom.

Slovenská republika víta skutočnosť, že rok 2025 bol v znamení **oživenej dynamiky politiky rozširovania**. Niektoré zo západobalkánskych krajín výrazne pokročili v integračných snahách. **Čierna Hora** pokračovala v integračnom procese do Európskej únie uskutočnením medzivládnej konferencie a s ambíciou zavretia všetkých kapitol do konca roku 2026. **Albánsko** v roku 2025 uskutočnilo štyri zasadnutia medzivládnej konferencie a prakticky otvorilo všetky negociačné klastre (33 kapitol), čím zásadným spôsobom potvrdilo svoju pripravenosť pokračovať v prístupovom procese. K posunu v integračnom procese však nedošlo vo vzťahu k **Bosne a Hercegovine**, čo bolo spôsobené zložitou vnútropolitickou situáciou. Doposiaľ sa taktiež nepodarilo nájsť východisko v otázke odblokovania prístupových rokovaní so **Severným Macedónskom** v dôsledku bilaterálnych sporov.

Slovenská republika sa v roku 2025 zasadzovala za otvorenie klastra 3 (Konkurencieschopnosť a inkluzívny rast) so **Srbskom**, keďže krajina splnila potrebné technické kritériá. Pozitívne vnímame aj **implementáciu finančného rámca Plánu rastu Európskej únie pre západný Balkán** v máji v objeme 6 mld. EUR a schválenie akčných plánov pre implementáciu v jednotlivých krajinách západného Balkánu. Spoločne s krajinami združenými v zoskupení Priatelia západného Balkánu sa budeme zasadzovať za udržanie posilnenej dynamiky procesu rozširovania, k čomu by malo prispieť aj stretnutie ministrov zahraničných vecí tejto skupiny so západobalkánskymi partnermi naplánované na prvý polrok 2026.

Slovenská republika v uplynulom roku podporovala rozvoj dialógu a spolupráce vo vzťahu k **Turecku**. Európska komisia v aktuálnej hodnotiacej správe o Turecku z novembra 2025 konštatovala, že Turecko je naďalej kľúčovým partnerom Európskej únie, **prístupové rokovania s Tureckom však zostávajú pozastavené**.

Slovenská republika sa na pôde Európskej únie **zasadzovala za začatie prístupových rokovaní s Ukrajinou, ktorá spĺňa nevyhnutné kritériá**, a podporovala, aby prístupový proces napredoval na báze zásluhovosti. Slovensko dôsledne presadzovalo kredibilitu

prístupového procesu a dlhodobú odolnosť Ukrajiny ako investíciu do bezpečnosti celého európskeho priestoru, keďže strategickým záujmom Slovenska je mierová, nezávislá, demokratická a prosperujúca Ukrajina, integrovaná do európskych štruktúr po splnení príslušných kritérií. Slovenská republika zároveň pravidelne vyjadrovala pripravenosť zdieľať expertízu s Ukrajinou a odovzdávať jej skúsenosti s integračným procesom do Európskej únie.

Významný pokrok v prístupovom procese dosiahlo v roku 2025 aj **Moldavsko**. Slovensko oceňuje pretrvávajúce reformné úsilie Moldavska a dlhodobo podporuje jeho európske smerovanie a postupné zosúlad'ovanie s právnymi predpismi Európskej únie. Pro-európske smerovanie potvrdil historický **prvý samit Európska únia - Moldavsko** v Kišiňove (júl 2025). Slovensko víta rozhodnutia, ktoré potvrdili konkrétny pokrok Moldavska v reformách, najmä v oblastiach sektorovej integrácie, a považuje ich za jasný dôkaz záväzku krajiny pokračovať v transformácii. Slovenská republika zároveň podporuje spoločnú líniu členských štátov smerom k otvoreniu rokovacích klastrov, pričom zdôrazňuje zásadu zásluhovosti a potrebu dôsledného plnenia podmienok.

V uplynulom roku prebiehali aj diskusie o potrebných **vnútorných reformách Únie** ako príprave na budúce rozširovanie. Vzhľadom na to, že Európska komisia odložila predloženie avizovaných hodnotení dopadov rozširovania na politiky Únie až na rok 2026, substantívnejšie výstupy z diskusií neboli k dispozícii. Slovenská republika konzistentne komunikovala, že v rámci reformy rozhodovacích procesov nepodporí také zmeny, ktoré by obmedzili **právo veta**, a to najmä v oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Pokiaľ ide o agendu rozširovania, Slovenská republika považuje prebiehajúce diskusie o **zjednodušení rozhodovania o rozširovaní Európskej únie** za dôležité a zapojila sa do nich predložením konkrétného návrhu, ktorý reflektuje platnú metodológiu v agende rozširovania. Podstatou návrhu je združenie, resp. eliminovanie niektorých technických krokov, ktoré sú často zneužívané na blokovanie prístupového procesu kvôli bilaterálnym otázkam.

Politika súdržnosti

V roku 2025 pokračovalo **finančné ukončovanie programov európskych štrukturálnych a investičných fondov** (ďalej len „EŠIF“) z **programového obdobia 2014 – 2020**. Vďaka prijatiu novej európskej legislatívy vo februári 2024 - Platformy strategických technológií pre Európu (ďalej len „STEP“), súčasťou ktorej boli viaceré flexibility v oblasti politiky súdržnosti, boli v predĺženom termíne odoslané záverečné žiadosti o platbu Európskej komisii a prebiehalo vypracovanie a schvaľovanie dokumentov o ukončení vrátane Záverečných správ o vykonávaní operačných programov. **Do 31. októbra 2025 dosiahla Slovenská republika za všetky fondy alokované v uvedenom období čerpanie na národnej úrovni 17,42 mld. EUR, čo predstavuje 105,19 % z celkovej alokácie.**

Rok 2025 bol zároveň **tretím rokom implementácie** po schválení strategických dokumentov na využívanie **fondov politiky súdržnosti Európskej únie pre programové obdobie 2021 – 2027**. V rámci Programu Slovensko, ktorý je investičným nástrojom pre rast životnej úrovne obyvateľov a zvyšovanie konkurencieschopnosti Slovenska, bolo k 31. decembru 2025 **vyhlásených 349 výziev** na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) v **objeme 11,04 mld. EUR, čo predstavuje 87,63 %** z investícií Programu Slovensko v programovom období 2021 – 2027. Celkovo bolo **podpísaných 2 995 zmlúv** o poskytnutí NFP vo výške 7,27 mld. EUR a čerpanie na národnej úrovni dosiahlo 1,61 mld. EUR. Pokrok za rok 2025 predstavuje 89 výziev v objeme 2,11 mld. EUR, 1 737 podpísaných zmlúv

o poskytnutí NFP v objeme 2,75 mld. EUR a čerpanie vzrástlo o 1,23 mld. EUR. Prvý finančný záväzok n+3 pre rok 2022, ktorý bolo potrebné plniť do 31. decembra 2025, bol za Program Slovensko splnený v predstihu ku koncu novembra 2025.

S cieľom zefektívniť implementáciu programu a reagovať na zmenené celoeurópske priority pristúpil riadiaci orgán pre Program Slovensko k úprave programu: **v roku 2025 boli Európskou komisiou schválené dve zmeny Programu Slovensko** (v marci a v júli). Tretia zmena bola v decembri 2025 schválená Monitorovacím výborom pre Program Slovensko a predložená Európskej komisii na schválenie. Najvýznamnejšou zmenou v rámci prvej revízie bolo navýšenie prostriedkov do oblasti vodného hospodárstva (v objeme 143 mil. EUR). Druhá zmena programu reagovala na **strednodobé preskúmanie Programu Slovensko** vytvorením novej priority Platforma strategických technológií pre Európu a podporou cielenou do oblastí digitálnych technológií a špičkových technologických inovácií, čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje a biotechnológií. Slovenská republika v roku 2025 aktívne reagovala na legislatívny rámec Modernizovaná politika súdržnosti (ďalej len „MPS“), ktorý nadobudol účinnosť 20. septembra 2025, a predložila - spolu s doplnkovým strednodobým preskúmaním programu - návrh tretej revízie, ktorá zahrnula do Programu Slovensko podporu strategických priorít Európskej únie v súlade s MPS: konkurencieschopnosť (STEP), zvyšovanie obranných a bezpečnostných kapacít, energetická transformácia, cenovo dostupné a udržateľné bývanie a odolnosť vodných zdrojov. Cieľom tretej zmeny programu bolo plne využiť strategické priority MPS a posilniť rozpočtovú a implementačnú flexibilitu Programu Slovensko.

V nadväznosti na diskusie o **budúcej podobe a prioritách politiky súdržnosti Európskej únie po roku 2027**, ktoré prebiehali na európskej aj národnej úrovni už v predchádzajúcich rokoch, bola participatívnym spôsobom vypracovaná a vo februári 2025 vládou schválená *Východisková pozícia Slovenska k politike súdržnosti Európskej únie po roku 2027*. Európska komisia predložila v júli 2025 legislatívny **návrh viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034** (ďalej len „VFR“), vrátane súboru príslušných sektorových nariadení, ktorými sa má riadiť využívanie finančných zdrojov Únie v nasledujúcom období rokov 2028 – 2034. V súvislosti so zverejnením VFR bola vypracovaná *Rámcová pozícia Slovenskej republiky k viacročnému finančnému rámcu Európskej únie 2028 – 2034*, ako aj *Prvotné stanovisko Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky k balíku návrhov VFR 2028 – 2034*.

Radikálnou zmenou obsiahnutou v návrhoch európskej legislatívy je združenie financovania doterajších samostatných tradičných politik Únie - politiky súdržnosti, spoločnej poľnohospodárskej politiky, spoločnej rybárskej politiky a politik v oblasti vnútorných záležitostí Európskej únie, do nového Európskeho fondu pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorníctvo, prosperitu a bezpečnosť na obdobie rokov 2028 – 2034. Členské štáty budú využívať zdroje z tohto fondu prostredníctvom **jedného strategického dokumentu - Národného a regionálneho partnerského plánu** (ďalej len „NRPP“).

Vláda Slovenskej republiky schválila v novembri 2025 návrh koordinácie prípravy NRPP, pričom určila Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky ako gestora, zároveň Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku ako spolugestorov. Vláda Slovenskej republiky ďalej v decembri 2025 uložila príslušným ministrom zabezpečiť **vzájomnú previazanosť prípravy strategických dokumentov: Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do**

roku 2040 – Slovensko 2040, Investičného plánu Slovensko, NRPP a Koncepcie územného rozvoja Slovenska ako územnoplánovacej dokumentácie celého územia Slovenska. Pre zabezpečenie uplatňovania princípu partnerstva od počiatočnej fázy procesu prípravy NRPP bola v decembri 2025 zriadená partnerská pracovná platforma pre prípravu NRPP zložená zo širokého spektra zástupcov štátnej správy, územnej samosprávy, zamestnávateľských združení, sociálnych partnerov, občianskej spoločnosti a akademickej sféry.

Agenda Plánu obnovy

V roku 2025 Slovenská republika pokračovala v **implementácii Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti**, ktorý je súčasťou nástroja NextGenerationEU na podporu reformného a investičného úsilia v členských štátoch. V rámci **národného Plánu obnovy a odolnosti** bolo do konca roka 2025 celkovo pozitívne vyhodnotených 93 míľnikov a cieľov z celkového počtu 212, vďaka čomu bolo Slovenskej republike **vyplatených 3,96 mld. EUR** (vrátane predfinancovania), čo predstavuje takmer 62 % celkovej alokácie. Národná implementačná a koordinačná autorita predložila ďalšie dve žiadosti o platbu (6. a 7. žiadosť) v celkovej výške takmer 1,5 mld. EUR. Zároveň došlo k dvom aktualizáčnym momentom. Slovenská republika predložila v marci 2025 druhú aktualizáciu Plánu obnovy a odolnosti (tzv. revíziu), ktorá predstavovala realokáciu vo výške približne 451 mil. EUR. Na podnet Európskej komisie predložila Slovenská republika v októbri 2025 tretiu aktualizáciu Plánu obnovy a odolnosti (tzv. simplifikačná revízia), ktorou sa zjednodušili a zrýchlili vykonávacie procesy smerom k poslednému implementačnému roku Plánu obnovy a odolnosti. Celková alokácia určená pre Slovenskú republiku aj napriek aktualizáciám ostáva nezmenená, a to v plnej výške 6,4 mld. EUR. Implementácia Plánu obnovy a odolnosti sa uzavrie v roku 2026 podaním posledných dvoch žiadostí – 8. a 9. žiadosti o platbu.

Právny štát

Slovenská republika sa v rámci zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti aktívne zapájala do **dialógu o právnom štáte**, do horizontálnej diskusie i do diskusií s členskými a prístupujúcimi krajinami Únie. Na zasadnutí Rady v máji uplynulého roku Slovensko podrobne informovalo o stave právneho štátu v Slovenskej republike.

V júli 2025 zverejnila Európska komisia v poradí **šiestu Správu o stave právneho štátu v Európskej únii**. Slovensko v nej nedostalo nové odporúčania. Európska komisia zároveň konštatovala istý pokrok v plnení odporúčaní z roku 2024. Vďaka opatreniam prijatým slovenskou vládou na posilnenie právneho štátu na Slovensku a intenzívnej komunikácii s predstaviteľmi Európskej komisie je obsah správy presnejší ako v roku 2024.

Vláda Slovenskej republiky schválila v auguste 2025 reakciu k predmetnej správe, ktorá sumarizuje výhrady týkajúce sa nevhodnej metodiky pre vypracovanie správy, ale aj obsahových nepresností. Slovensko tlmočilo výhrady na zasadnutí Rady v septembri a októbri 2025.

Slovensko pokračuje v konštruktívnom dialógu s Európskou komisiou k otvoreným otázkam vo vzťahu k právnomu štátu.

2.2. RADA PRE ZAHRANIČNÉ VECI

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (ďalej len „SZBP“)

Slovenská republika sa aktívne angažovala pri formovaní a implementácii spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Európskej únie v kontexte aktuálnych globálnych výziev (najmä pokračujúca vojna na Ukrajine, Blízky východ, Sýria). Kľúčovým faktorom pre Slovensko zostala **humanitárna podpora pre Ukrajinu s osobitným dôrazom na posilňovanie energetickej bezpečnosti**, ako aj podpora **integračných ambícií Kyjeva** do európskych štruktúr a presadzovanie komplexného, spravodlivého a trvalého mieru pre Ukrajinu založeného na kľúčových princípoch Charty Organizácie Spojených národov a medzinárodného práva.

Slovensko aktívne prispievalo k formulovaniu strategických odpovedí Únie na geopolitickú situáciu vo svete s dôrazom na **konflikt na Blízkom východe**, ale aj vývoj v **európskom susedstve** všeobecne. Slovensko podporilo mierový plán USA zameraný na ukončenie takmer dvojročnej vojny v Gaze a apeluje na jeho dôslednú implementáciu paralelne s podporou politického riešenia konfliktu na Blízkom východe. Súčasťou prístupu Slovenska bola kontinuálna výzva na **zlepšovanie humanitárnej situácie a rešpektovanie medzinárodného humanitárneho práva v Gaze**. V priebehu uplynulého roka Slovenská republika presadzovala pokračovanie dialógu a udržiavanie komunikačných kanálov s Izraelom a vyhranila sa voči návrhom s potenciálne negatívnym dopadom na vzťahy Európskej únie s Izraelom.

V súlade s programovým vyhlásením vlády prístup Slovenskej republiky k **sankčnej politike Únie** zohľadňoval **domáce ekonomické a obchodné záujmy** vo väzbe na hodnotenie dopadov reštriktívnych opatrení Európskej únie. V uplynulom roku **prijala Európska únia štyri balíky reštriktívnych opatrení voči Rusku** cielené na ďalšie oslabovanie jeho vojenských spôsobilostí viesť vojnu proti Ukrajine (16., 17., 18. a 19. sankčný balík). V priebehu roku bol posilnený a rozšírený sankčný režim zameraný na postihovanie destabilizačných aktivít Ruska vo svete. Cieľom prijatých reštriktívnych opatrení je chrániť záujmy a bezpečnosť Európskej únie a jej občanov. **V záujme podporiť rekonštrukciu a obnovu Sýrie** po páde režimu B. Assada prijala Únia v uplynulom roku **rozhodnutie o zrušení všetkých sektorových sankcií**. Únia tiež nanovo zadefinovala svoje vzťahy s Damaskom, ktorých základom je podpora inkluzívnej transformácie vojnou zničenej krajiny.

Slovensko sa aktívne podieľalo na formulovaní **spoločných vyhlásení Európskej únie** ako reakcie na aktuálny vývoj vo svete. Okrem iných podporilo prijatie záverov Rady pre hodnotiacu konferenciu Zmluvy o nešírení jadrových zbraní v roku 2026. Slovensko aktívne spolupracovalo s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť pri podpore kandidatúry Slovenska do Výkonnej rady Organizácie pre zákaz chemických zbraní. Slovensko pokračovalo v angažovaní sa v skupine pre koordináciu členských štátov v otázke **globálneho dosahu Únie voči tretím krajinám**. Slovenská republika ho považuje za dôležitý nástroj na koordináciu spoločného postupu a tiež hľadanie prienikov bilaterálnych a európskych záujmov. Súčasťou komunikácie Slovenskej republiky najmä s krajinami tzv. Globálneho juhu bola prezentácia **ambície Slovenska stať sa nestálym členom v Bezpečnostnej rade Organizácie Spojených národov v rokoch 2028 - 2029**.

Spoločná bezpečnostná a obranná politika (ďalej len „SBOP“)

V roku 2025 prezentovala Európska komisia sériu strategických dokumentov pre posilnenie obrannej pripravenosti. Išlo najmä o **Bielu knihu európskej obrannej pripravenosti 2030, Plán ReArm Europe, Cestovnú mapu k obrannej pripravenosti 2030, Stratégiu pripravenosti Európskej únie**, balík dokumentov pre vojenskú mobilitu a **Cestovnú mapu pre transformáciu obranného priemyslu**.

V rámci plánu ReArm Europe sa Slovenská republika aktívne zapojila do rokovaní o **Nástroji bezpečnostnej akcie pre Európu** (ďalej len „SAFE“), ktorý poskytne členským štátom pôžičky do 150 mld. EUR pre potreby podpory obstarávania od (primárne) európskeho obranného priemyslu s cieľom podporiť obrannú pripravenosť v Európe. Z uvedenej sumy bolo **pre Slovensko alokovaných 2,3 mld. EUR**. Z pohľadu implementácie predložila Slovenská republika národný investičný plán v súlade so zoznamom projektov, ktorý schválila vláda Slovenskej republiky v novembri 2025. Navrhované projekty sa zameriavajú na nákladné terénne vozidlá, pásové obrnené vozidlá, spoločné obstarávanie viackalibrovej munície (slovenský projekt), samohybný delostrelecký systém EVA M3 6x6, automatický mínomet s kalibrom 120 mm, odminovacie zariadenia BOŽENA 4+, univerzálny dokončovací stroj UDS 214 a SkySense – zvukový detekčný systém proti dronom. Slovenská republika tiež pristúpila k **aktivácii únikovej doložky z Paktu Stability a rastu**, ktorá má umožniť členským štátom dočasne prekročiť mieru deficitu národných rozpočtov o 1,5 % HDP v prípade, ak ide o navýšenie výdavkov na obranu (pôžičky zo SAFE sú súčasťou stropu).

V rámci úprav pravidiel využívania európskych, najmä kohéznych fondov pre podporu investícií do oblastí prepojených s obranou, bola dosiahnutá dohoda o budúcom nariadení (tzv. Miniomnibus) umožňujúca zmenu zamerania využitia európskych fondov. V tomto kontexte vláda Slovenskej republiky revidovala Program Slovensko a v novembri 2025 rozhodla o presune zdrojov vo fondoch pre **projekty dvojakého využitia na cieľ Obrana a bezpečnosť** (nemocnica Prešov, kybernetická bezpečnosť a križovatka Rohožník).

Slovenská republika uvítala vydanie **Cestovnej mapy k obrannej pripravenosti 2030** v októbri 2025, ktorá stanovuje hlavné pracovné línie Únie – odstránenie kritických nedostatkov v spôsobilostiach najmä cestou koalícií pre spôsobilosti, posilnenie kapacít obranného priemyslu, posilnenie vytvárania jednotného trhu v oblasti obrany, rozvoj spoločného priestoru pre vojenskú mobilitu a zabezpečenie vhodných finančných nástrojov. Slovenská republika je zapojená v koalíciách pre protivzdušnú obranu, muníciu a rakety, delostrelecké systémy, drony a protidronové systémy, vojenskú mobilitu, spôsobilosti pozemného boja a strategické prostriedky. Cestovná mapa tiež predstavila štyri vlajkové projekty: *European Drone Defence Initiative, Eastern Flank Watch, European Air Shield* a *European Space Shield*.

Slovenská republika v roku 2025 naďalej aktívne prispievala k **podpore rozvoja európskeho obranného priemyslu a obranných spôsobilostí, podpore spoločného obstarávania a obranného výskumu a vývoja vo forme účasti vo výzvach Európskeho obranného fondu** (ďalej len „EDF“) a prostredníctvom zapojenia sa do legislatívneho procesu k **Programu pre európsky obranný priemysel**. Program bol schválený Radou Európskej únie v decembri 2025 a v rokoch 2025 – 2027 má podporiť odolnosť a konkurencieschopnosť európskeho obranného priemyslu s rozpočtom 1,5 mld. EUR. V rámci výziev **EDF 2025** podporilo Ministerstvo obrany Slovenskej republiky **osem slovenských subjektov** v rámci dvanástich projektových návrhov EDF. Súčasne prebehlo vyhodnotenie výziev **EDF 2024**, na ktorých sa zúčastnilo

17 slovenských subjektov. **Šesť projektov so slovenskou účasťou** bolo navrhnutých na financovanie. Slovensko tak pokračovalo v postupnom posilňovaní zapojenia národného obranného a technologického ekosystému do medzinárodných konzorcií, najmä v oblasti obranného výskumu, vývoja a inovácií. Slovenská republika sa v roku 2025 podieľala na práci Európskej komisie pri príprave a následnom zavádzaní **Cestovnej mapy pre transformáciu európskeho obranného priemyslu**, ktorá stanovuje opatrenia v oblastiach financovania, rýchlejšieho uvádzania technológií na trh, zlepšovania prístupu inovatívnych podnikov k zákazkám a znižovania administratívnych prekážok a posilnenia v oblasti ľudských zdrojov.

Jednou z priorít Európskej komisie v roku 2025 bolo aj **zjednodušovanie legislatívy Európskej únie s cieľom posilniť konkurencieschopnosť priemyslu a odľahčiť byrokratickú záťaž** smerom k členským štátom a súkromnému sektoru. Toto úsilie sa odzrkadlilo aj v obrannom sektore prostredníctvom predloženia **balíka tzv. Omnibus pre obranu**, ktorý zahŕňal úpravy viacerých legislatívnych aktov Únie. Išlo najmä o úpravy nariadenia o Európskom obrannom fonde, smernice pre obstarávanie v oblasti obrany, nariadení pre vytvorenie zrýchlenej procedúry pre vydávanie povolení pre projekty obrannej pripravenosti, úpravách pravidiel viacerých nariadení pre podporu investícií do obranného sektora, pravidiel pre narábanie s chemickými látkami v obrannom sektore, úpravu smernice o pracovnom čase a smernice o vnútroúniyných transferoch obranných produktov. Možnosť upustenia od vývozných licencií na **transfery obranných produktov v rámci Európskej únie nie je v záujme národných licenčných politík Slovenskej republiky**.

Ozbrojené sily Slovenskej republiky sa v roku 2025 aktívne zapájali do **medzinárodného krízového manažmentu Európskej únie** účasťou v civilných a vojenských misiách a operáciách SBOP. Slovenská republika pokračovala aj v pôsobení vo vojenskej operácii **EUFOR ALTHEA** v Bosne a Hercegovine (52 vojakov), na operačnom veliteľstve námornej vojenskej operácie **EUNAVFOR MED IRINI** v Stredozemnom mori (3 vojaci) a na operačnom veliteľstve námornej operácie **EUNAVFOR ASPIDES** v Červenom mori (1 vojak). Nad rámec priamych príspevkov do misií a operácií sa Slovenská republika aktívne podieľala na rokovaní v rámci Rady Európskej únie o zvýšení účinnosti a efektivity vojenských misií a operácií SBOP. Spomedzi civilných misií Európskej únie Slovenská republika pôsobila v **EUAM** na Ukrajine (2 policajti), **EULEX** v Kosove (4 policajti), **EUMM** v Gruzínsku (6 policajtov, 1 vojak a 1 colný expert), **EUMA** v Arménsku (1 policajt), **EUBAM** Ukrajina/Moldavsko (2 policajti) a **EUCAP** v Somálsku (2 policajti).

Nad rámec pôsobenia v misiách a operáciách Európskej únie pokračovali Ozbrojené sily Slovenskej republiky v príspevku do **Bojovej skupiny Únie** krajín V4 pod vedením Poľska, ktorá bola v pohotovosti od 1. júla 2024 do 30. júna 2025. Slovenský príspevok bol do 66 vojakov vo forme vrtuľníkovej jednotky vrátane 2 vrtuľníkov UH-60M a národného podporného prvku.

Slovenská republika sa naďalej aktívne podieľala na spolufinancovaní misií a operácií Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky Únie a asistenčných opatrení nástroja na podporu globálnych partnerov v rámci **Európskeho mierového nástroja** (ďalej len „EPF“). V kontexte EPF sa Slovenská republika snažila prispieť k odblokovaniu finančných zdrojov určených na preplatenie už dodanej pomoci Ukrajine zo strany členských štátov.

Slovenská republika v súlade s programovým vyhlásením vlády **neposkytovala v roku 2025 smrťacu vojenskú pomoc Ukrajine** a na bilaterálnej úrovni pokračovala prostredníctvom 14. balíka pomoci (odmínovacie, logistické, zdravotnícke vybavenie, ako aj vybavenie pre

detekciu chemických látok). Rovnako v súlade s národnou pozíciou Slovenská republika **vylúčila vyslanie príslušníkov ozbrojených síl na územie Ukrajiny** v prípade dosiahnutia pokroku v mierovom procese.

V rámci implementácie **Strategického kompasu pre obranu a bezpečnosť** z roku 2022 pokračovali prípravy jeho vlajkového projektu **Kapacita rýchleho nasadenia Európskej únie** (ďalej len „RDC“). RDC má slúžiť ako nástroj medzinárodného krízového manažmentu Únie v regiónoch záujmu pri viacerých scenároch od humanitárnej pomoci a evakuácie občanov Európskej únie až po vynútenie mieru. Plná operačná spôsobilosť „s obmedzeniami“ bola ohlásená 14. januára 2025 a pokračujúca práca na RDC sa zameriavala na ich odstraňovanie.

Na pôde Európskej únie si Slovenská republika v oblasti obrany a bezpečnosti plnila aj záväzky vyplývajúce zo **Stálej štruktúrovanej spolupráce** (ďalej len „PESCO“). Rok 2025 sa niesol v znamení pokračovania procesu strategickej revízie PESCO. Najintenzívnejšou časťou rokovaní boli rokovania o podobe záväzkov členských štátov v štyroch oblastiach – obranné výdavky a investície, rozvoj spôsobilostí, vyzbrojovanie a priemyselná spolupráca a operačná dimenzia.

Slovenská republika sa aktívne podieľala aj na činnosti **Satelitného centra Európskej únie**, kde od júna 2024 pôsobí jeden zástupca na dobu 2 rokov s možnosťou rotácie ďalšieho experta.

Pre Slovenskú republiku ako člena **Európskej únie a Organizácie Severoatlantickej zmluvy** bolo aj naďalej kľúčové pokračovať v posilňovaní **strategického partnerstva medzi týmito dvomi inštitúciami**. Priebežne pokračovala implementácia oblastí spolupráce stanovených v troch spoločných deklaráciách (2016, 2018 a 2023). Dôležitým vývojom roka 2025 bolo obnovenie (po viacročnej prestávke spôsobenej blokovaním zo strany jedného štátu) spoločných zasadnutí Severoatlantickej rady a Politického a bezpečnostného výboru Únie, čo je dôležitý element pravidelného politického dialógu medzi dvomi strategickými partnermi. V závere roka 2025 sa uskutočnilo monotematické zasadnutie Severoatlantickej rady a Politického a bezpečnostného výboru Únie venované kľúčovej agende vojenskej mobility ako jednej z dôležitých tém spolupráce Európskej únie a Organizácie Severoatlantickej zmluvy. Slovenská republika dlhodobo aktívne podporuje strategické partnerstvo a spoluprácu Európskej únie a Organizácie Severoatlantickej zmluvy.

V rámci aktivít **Východného partnerstva** (ďalej len „EaP“) odsúhlasilo Ministerstvo obrany Slovenskej republiky žiadosť Moldavska o finančnú podporu ich pôsobenia v misii EUTM Somálsko a vyčlenilo dobrovoľný finančný príspevok vo výške 25 tis. EUR.

Východná Európa a Východné partnerstvo

Vojnový konflikt na Ukrajine bol aj v roku 2025 **jednou z kľúčových výziev pre spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku** Európskej únie, ako aj pre Slovenskú republiku. V kontexte novej dynamiky mierového procesu Slovensko uvítalo a podporilo diplomatické aktivity USA a partnerov smerujúce k zastaveniu bojov, pričom zdôrazňovalo, že riešenie vojny nie je možné bez aktívnej úlohy Európskej únie a angažovanosti Ukrajiny. Slovenská republika **podporovala dosiahnutie komplexného, spravodlivého a trvalého mieru pre Ukrajinu v súlade s Chartou Organizácie Spojených národov**.

V kontexte vojny na Ukrajine Slovensko **pokračovalo v humanitárnej a rozvojovej pomoci** a vyjadrovalo záujem zapojiť sa do obnovy a rekonštrukcie Ukrajiny. Slovenská republika sa zasadzovala a bude sa naďalej zasadzovať za napredovanie v implementácii programu Ukraine–

Slovakia Energy Security & Grid Stability Investment Programme vo výške 101 mil. EUR. Slovenská republika zdôrazňovala **dôležitosť cezhraničnej konektivity a plynulej mobility s Ukrajinou** (železničné spojenia, hraničné priechody a logistika), keďže ide o priame ekonomické aj humanitárne benefity pre obyvateľov oboch krajín.

V Košiciach sa v októbri uplynulého roka uskutočnilo v poradí už **tretie spoločné zasadnutie vlád Slovenskej republiky a Ukrajiny** nadväzujúce na predchádzajúce rokovania vlád v Michalovciach (apríl 2024) a Užhorode (október 2024). Popri rokovaní predsedov vlád prebehli sektorové diskusie ministrov s dôrazom na energetiku, cezhraničnú konektivitu, hospodársku spoluprácu, obnovu a integráciu Ukrajiny do Európskej únie. Predsedovia vlád podpísali **Posilnenú cestovnú mapu spoločných aktivít, tzv. Roadmap 2.0**, ktorá kladie dôraz na vzdelávanie, duálne programy, zdravotníctvo a agendu starostlivosti o veteránov, ako aj pokračovanie spolupráce na cezhraničných projektoch a službách.

Slovenská republika hodnotí významný posun v prístupových rokovaníach do Európskej únie ako dôkaz kontinuálneho reformného úsilia a schopnosti **Moldavska** napredovať aj v podmienkach pretrvávajúcich hybridných hrozieb zo strany Ruskej federácie. Slovensko pozitívne hodnotí aj výsledky **parlamentných volieb v Moldavsku** (september 2025), ktoré potvrdili **pokračovanie proeurópskeho smerovania** a prispeli k regionálnej stabilite. Slovensko zostáva spoľahlivým partnerom Moldavska a je pripravené zdieľať vlastné skúsenosti z integračného a prístupového procesu.

Konzistentným zahranično-politickým záujmom Slovenskej republiky bolo **udržanie Gruzínska na ceste do Európskej únie** a zachovanie komunikačných kanálov smerom k Tbilisi. Vo vzťahu k ďalším dvom krajinám regiónu južného Kaukazu – **Arménsku a Azerbajdžanu** – Slovensko demonštrovalo konzistentný a vyvážený prístup, ktorého základom bola podpora zvrchovanosti a územnej celistvosti obidvoch krajín v ich medzinárodne uznaných hraniciach, vrátane podpory angažovanosti Európskej únie v procese normalizácie vzťahov medzi Jerevanom a Baku. Privítali sme výsledky trojstranného stretnutia predstaviteľov Azerbajdžanu, Arménska a Spojených štátov amerických vo Washingtone D. C. v auguste 2025, ktorého historický význam podčiarkuje deklarovaná snaha lídrov vytvoriť podmienky pre stabilitu, prosperitu a predovšetkým dlhodobu udržateľný mier v rámci celého regiónu južného Kaukazu.

Vo vzťahu k **Bielorusku** Slovensko aj naďalej postupovalo v súlade s diplomatickým rámcom a spoločnými pozíciami Európskej únie určenými spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou.

V apríli 2025 sa uskutočnil **historicky prvý samit Európska únia - Stredná Ázia** v Samarkande, na ktorom sa obe strany dohodli, že formálne povýšia svoje vzťahy na úroveň strategického partnerstva. Slovensko bolo aktívnym zástancom a podporovateľom tejto iniciatívy, víta a dlhodobu podporuje prehlbovanie dialógu a spolupráce Európskej únie s krajinami Strednej Ázie, osobitne v oblastiach ako doprava, energetika, vodné zdroje, či investičné príležitosti. Záujem Slovenska o prehlbovanie vzťahov s krajinami Strednej Ázie bol potvrdený oficiálnou návštevou predsedu vlády Slovenskej republiky R. Fica v Kazachstane a Uzbekistane.

Západný Balkán a Turecko

Slovenská republika sa radí medzi krajiny, ktoré podporujú intenzívnejší dialóg a vyvážené vzťahy s **Tureckom** ako významnou krajinou v susedstve Európskej únie.

Posilnený politický dialóg Európskej únie s **predstaviteľmi západného Balkánu** sa v roku 2025 konal na všetkých úrovniach vrátane najvyššej. V apríli 2025 sa konalo neformálne rokovanie Rady pre zahraničné veci za účasti krajín západného Balkánu, nasledované decembrovým summitom hláv štátov Únie a západného Balkánu. Obe podujatia potvrdili úzke vzťahy medzi Úniou a regiónom a vyslali jasný signál o pokračujúcej podpore Európskej únie integračnému procesu regiónu, s ktorým nás spájajú spoločné výzvy, ale aj záujmy v dôležitých oblastiach.

Nad rámec uvedených stretnutí sa konalo aj spoločné **neformálne rokovanie ministrov zahraničných vecí krajín skupiny Priatelía západného Balkánu** s partnermi z uvedeného regiónu v Ríme, ďalej na okraj zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov v New Yorku z iniciatívy Talianska a v decembri na okraj Ministerskej konferencie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe na pozvanie Rakúska vo Viedni. Obsahom rokovaní bola diskusia o aktuálnom stave prístupového procesu, očakávaniach krajín západného Balkánu od partnerstva s Úniou, a to aj cez prizmu realizácie konceptu graduálnej integrácie v jednotlivých oblastiach so zameraním na rozvoj regiónu, ako aj o agende SZBP.

Severná Amerika, Latinská Amerika a Karibik

Európska únia pokračovala v udržiavaní strategického transatlantického partnerstva s USA a Kanadou, hoci **geopolitické prostredie v roku 2025** sa oproti predchádzajúcemu obdobiu **výrazne zmenilo**.

Najväčšou výzvou pre Úniu bolo čeliť zmenám a narastajúcemu tlaku, pod ktorými sa ocitli vzťahy s USA v dôsledku nástupu druhej administratívy prezidenta D. Trumpa. Presadzovanie politiky „*America First*“, či zavedenie nových obchodných bariér zo strany USA si od Únie vyžadovalo vysokú mieru flexibility, adaptability a reakcie. Napriek týmto výzvam Európska únia počas roka zdôrazňovala **potrebu zachovať dialóg a spoluprácu v kľúčových oblastiach spoločného záujmu** ako napr. bezpečnosť, obrana a obchod.

Vychádzajúc z daného kontextu a v súlade s cieľom Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky o presadzovaní a podpore rovnocenného partnerstva Únie s USA, Slovensko pôsobilo ako konštruktívny hráč pri presadzovaní jednotného postoja Únie voči USA, a to najmä s cieľom **zachovania otvoreného medzinárodného obchodného prostredia**.

Kľúčovým bolo **ochrániť automobilový priemysel** pred negatívnymi dopadmi protekcionistických tendencií. Rámcová obchodná dohoda medzi Európskou úniou a USA z júla 2025 priniesla určitú mieru stability. Slovensko navyše aktívne prispelo k rozvoju transatlantických vzťahov prostredníctvom početných bilaterálnych aktivít s cieľom pokročiť v oblastiach spoločného záujmu, ako napríklad energetika či modernizácia ozbrojených síl.

Napätie vo vzťahoch medzi USA a Kanadou prispelo k bezprecedentnému **zblížovaniu medzi Európskou úniou a Kanadou**. Júnový samit lídrov potvrdil historicky najlepšiu úroveň vzťahov, pričom obe strany sa zaviazali ďalej posilňovať obchodné a investičné vzťahy, pracovať na plnej ratifikácii a implementácii dohody o voľnom obchode a zároveň potvrdili

záväzok voči udržateľnému, spravodlivému a otvorenému obchodu založenému na medzinárodne dohodnutých pravidlách.

Európska únia a Kanada sa zároveň dohodli na **prehľbovaní spolupráce** v oblastiach bezpečnosti a obrany, hospodárskej bezpečnosti, konkurencieschopnosti a odolnosti, digitálnej spolupráce, klimatických opatrení a energetiky, krízového riadenia, spravodlivosti a vnútorných záležitostí. V oblasti bezpečnosti a obrany podpísali Európska únia a Kanada ambiciózne partnerstvo, ktoré poskytne rámec na rozšírený bilaterálny dialóg a užšiu spoluprácu v rôznych aspektoch. Zároveň došlo k **dohode ohľadom pôsobenia Kanady v rámci nariadenia SAFE**.

Región Latinskej Ameriky a Karibiku (ďalej len „LAK“) predstavuje významného partnera Únie, pričom jeho strategický geopolitický a geoeconomický význam narastá aj v kontexte zvýšeného záujmu USA a Číny. Európska únia je jedným z najväčších investorov a obchodných partnerov regiónu a zároveň významným poskytovateľom rozvojovej spolupráce, najmä prostredníctvom investičnej iniciatívy Global Gateway.

Kľúčovým momentom posilnenia vzťahov Únie s regiónom bol **samit Európska únia - CELAC**, ktorý sa uskutočnil v novembri 2025 v Kolumbii. V rámci príprav samitu sa konalo ministerské stretnutie Európska únia - CELAC na okraj 80. Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov v New Yorku.

V súlade s bi-regionálnym dialógom medzi Európskou úniou a LAK a zároveň v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky, ktoré zdôrazňuje zámer rozvíjať vzťahy s krajinami globálneho Juhu a osobitne v oblastiach s tradičnými politickými a ekonomickými väzbami na Slovensko, Slovenská republika pokračuje v posilňovaní vzťahov s krajinami regiónu. V nadväznosti na **historicky prvú oficiálnu návštevu predsedu vlády Slovenskej republiky R. Fica v Brazílii** došlo v roku 2025 k ďalšiemu posilneniu vzťahov s Brazíliou.

V rámci posilňovania obchodných a celkových hospodárskych vzťahov s regiónom Slovenská republika ratifikovala vo februári 2025 Rozšírenú rámcovú dohodu Únie s **Čile**. Slovensko podporilo návrhy európskych aktov zo septembra 2025 týkajúce sa rozhodnutia Rady o politickom a hospodárskom strategickom partnerstve Únie s **Mexikom** (tzv. modernizovaná Globálna dohoda Európska únia – Mexiko), ktorej finalizácia sa predpokladá v prvej polovici 2026. Slovensko víta uzavretie **Dohody o partnerstve medzi Európskou úniou a krajinami Mercosur**, čím sa vytvorí najväčšia zóna voľného obchodu na svete.

Ázia a Tichomorie

V roku 2025 Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky prijalo **Strategickú koncepciu pre angažovanosť Slovenskej republiky v indopacifickom regióne**, ktorá je v súlade s najnovšími závermi Rady o implementácii stratégie Únie pre spoluprácu v indo-pacifickom regióne, ktoré zdôrazňujú udržateľnú prosperitu, zelenú transformáciu, konektivitu a bezpečnosť.

Slovensko bude aktívne **prispievať k iniciatívam Európskej únie ako sú Global Gateway a Team Europe** a spolupracovať s podobne zmýšľajúcimi partnermi na podpore medzinárodného práva a zachovaní slobodného, otvoreného a inkluzívneho indo-pacifického priestoru. Slovensko v rámci stratégie **rozširuje svoju diplomatickú prítomnosť** – opätovne otvára veľvyslanectvá v Canberre a Kuala Lumpur a zriaďuje nové veľvyslanectvo v Manile, čím posilňuje spoluprácu s **Austráliou, Malajziou a Filipínami**.

Vo vzťahu k Číne Slovenská republika kládla dôraz na implementáciu a pragmatické výsledky uzatvoreného **strategického partnerstva** medzi Slovenskou republikou a Čínskou ľudovou republikou, založené na vzájomnom rešpekte, reciprocite a princípe vzájomnej výhodnosti. Slovenská republika podporovala **predvídateľnejšie a vyváženejšie obchodné vzťahy medzi Európskou úniou a Čínou**. Považuje za nevyhnutné riešiť riziká nestability v dodávateľských reťazcoch (vzácne zeminy) a podporuje kroky Únie zamerané na znižovanie závislostí v strategických sektoroch.

Summit **Európska únia - Japonsko** priniesol výsledky dôležité pre Slovensko. Vznik Aliancie pre konkurencieschopnosť posilní pravidlá férového obchodu a inovácie, čo podporí slovenský export a automobilový sektor.

Dynamicky sa rozvíjala hospodárska spolupráca s **Indiou a Vietnamom**, ktorá bola podporená dialógom na vysokej politickej úrovni. Slovenská republika podporila závery Rady k Indii a pokračovali rozhovory medzi Úniou a Indiou o dohode o voľnom obchode.

V rámci štvrtého ministerského fóra Európska únia – **Indopacifik** Slovensko zdôraznilo podporu pre strategické angažovanie sa Únie v tomto regióne. Slovenská republika rovnako podporovala snahu Únie o prehĺbenie spolupráce a jej povýšenie na vyššiu úroveň s **Indonéziou, Vietnamom a Filipínami** a zintenzívnenie rokovaní o dohodách o voľnom obchode.

Pre Slovensko je v rámci Indopacifiku kľúčové prehlbovanie spolupráce medzi Európskou úniou a **ASEAN**. Slovenská republika považuje závery ministerského zasadnutia o geopolitickej odolnosti a bezpečnosti za dôležité pre posilnenie partnerstiev v oblasti diverzifikácie dodávateľských reťazcov, ochrany kritickej infraštruktúry a podpory medzinárodného práva. Slovensko predložilo v decembri minulého roka predsedníctvu Malajzie v ASEAN žiadosť o prístupenie k Zmluve o priateľstve a spolupráci v juhovýchodnej Ázii.

Afrika a Blízky a Stredný východ

Slovensko sa aktívne zasadzovalo v prospech **mierového riešenia konfliktu v Gaze, prepustenia rukojemníkov** a predovšetkým v **zabezpečovaní humanitárnej pomoci pre Palestínu a najmä pásma Gazy**. V priebehu uplynulého roku Slovensko zabezpečilo niekoľko evakuačných letov MEDEVAC pre palestínskych pacientov.

Slovensko zároveň **pokračovalo v politickom dialógu s Izraelom** s cieľom udržať partnera za rokovacím stolom napriek tlakom viacerých členských štátov Európskej únie o posilnenie sankcií v súvislosti s porušovaním ľudských práv na okupovaných palestínskych územiach. Slovensko vystupovalo aktívne za prepustenie všetkých rukojemníkov zadržovaných hnutím Hamas.

Počas **izraelsko-iránskeho konfliktu** v júni 2025 Slovensko pristúpilo aktívne k evakuácii slovenských občanov z Izraela a Jordánska, pričom ponúklo kapacity leteckého špeciálu aj pre občanov ďalších krajín.

Slovenská republika podporila prijatie nového **Paktu pre Stredomorie** v novembri 2025 na výročnom zasadnutí Barcelonského procesu Euromed. Pakt bude slúžiť ako stratégia Európskej únie vo vzťahu k partnerom z regiónu Stredozemného mora.

V máji 2025 sa v Bruseli konal ministeriál Európska únia – Africká únia ako príprava na **7. summit Európska únia – Africká únia** v Angole v novembri 2025. Slovensko sa zúčastnilo summitu na úrovni predsedu vlády. Vzťahy s Afrikou sa vyvíjajú v poslednom roku aktívnejšie i vďaka otvoreniu **nových veľvyslanectiev v Alžíri, Addis Abebe a v Dar es Salaame**.

Rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc

V roku 2025 Slovenská republika aktívne participovala na tvorbe a implementácii politík Európskej únie v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci. Slovensko sa spolupodieľalo na **implementácii finančných nástrojov Únie**, osobitne **nástroja NDI-CI – Globálna Európa**. Prostredníctvom Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu pokračovalo v realizácii projektov delegovanej spolupráce Európskej únie. V marci 2025 bola **schválená žiadosť Slovenska o využitie finančných prostriedkov Únie v rámci mechanizmu Ukraine Investment Framework** na posilnenie odolnosti a nezávislosti ukrajinskej energetiky modernizáciou elektrickej infraštruktúry, zlepšením prenosu energie, stability siete a integrácie Ukrajiny do európskych energetických trhov. Celkový rozpočet programu predstavuje 101 mil. EUR.

Slovenská republika presadzovala **zapájanie stredných a malých podnikov do rozvojových iniciatív Únie** vrátane iniciatívy Global Gateway.

Aj v roku 2025 Slovenská republika reagovala na humanitárne krízy prostredníctvom poskytovania **materiálnej humanitárnej pomoci**. Pomoc v celkovej hodnote 1,89 mil. EUR s hmotnosťou 150 ton bola poskytnutá **Bosne a Hercegovine, Egyptu, Jamajke, Kube, Libanonu, Pásme Gazy a Ukrajine**. Pri preprave využívala dostupné prepravné kapacity rezortov vnútra a obrany, ako aj Mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „UCPM“).

Slovenská republika v roku 2025 promptne reagovala na zhoršenie bezpečnostnej situácie v regióne Blízkeho východu. V kontexte rýchlej eskalácie konfliktu medzi Izraelom a Iránom v júni 2025 Slovenská republika **zrealizovala 10 humanitárnych letov z Jordánska**, ktorými bol zabezpečený návrat slovenských občanov v núdzi do vlasti. Ako zodpovedný a solidárny partner Slovenská republika poskytla voľné kapacity na evakuačných letoch aj občanom 19 krajín Európskej únie a 8 partnerských štátov vrátane personálu Delegácie Európskej únie a do bezpečia prepravila viac ako 260 osôb. Išlo o jednu z logisticky najnáročnejších a najväčších evakuačných operácií v histórii Slovenskej republiky. Na operáciu bol aktivovaný UCPM, vďaka ktorému bude Slovenskej republike zabezpečená refundácia nákladov až do výšky 75%.

V októbri 2025 Slovenská republika pomohla pri **návrate slovenského občana** a ďalších 9 občanov Európskej únie a partnerských krajín z Izraela, ktorí participovali na plavbe flotily *Global Sumud* na podporu Gazy.

V súvislosti s bezprecedentnou humanitárnou krízou v Gaze sa Slovenská republika v roku 2025 aktívne angažovala v **poskytovaní humanitárnej pomoci**, a to nielen v materiálnej forme, ale aj **prostredníctvom medicínskych evakuácií pacientov z Gazy** (ďalej len „MEDEVAC“). V roku 2025 Slovenská republika prepravila v spolupráci s partnermi 3 zásielky materiálnej humanitárnej pomoci do Pásma Gazy. Tretia zásielka, ktorá pozostávala zo sušeného mlieka, lekárničiek a tabliet na čistenie vody, bola doručovaná cez Cyperský námorný koridor. V úzkej koordinácii s Európskou komisiou a Svetovou zdravotníckou organizáciou Slovenská republika prostredníctvom certifikovaného záchranného modulu

EURACARE Flight and Shelter pokračovala v zabezpečovaní MEDEVAC operácií. V roku 2025 bolo zrealizovaných celkovo šesť evakuačných letov pre pacientov z Gazy a ich rodinných príslušníkov, ktorí boli slovenským vládny špeciálom prepravení do krajín Európskej únie, kde im je poskytovaná liečba.

V roku 2025 Slovenská republika preukázala **solidaritu s európskymi krajinami zasiahnutými prírodnými katastrofami**. V reakcii na rozsiahle požiare v Európe Slovensko promptne nasadilo svoje kapacity vo forme modulu AFFF-H – modulu vzdušného hasenia lesných požiarov s využitím vrtuľníka, ktorý pomáhal hasiť požiare v Španielsku, Albánsku a Bulharsku. Nasadenie slovenského vrtuľníka bolo realizované v rámci programu RescEU, do ktorého sa Slovensko po prvýkrát zapojilo v roku 2025 a ktorý zastrešuje Európska komisia s cieľom posilňovať spoločné európske kapacity na zvládanie mimoriadnych udalostí. S cieľom systematicky budovať národnú, ako aj medzinárodnú pripravenosť na mimoriadne udalosti, sa slovenské záchranné tímy zúčastnili certifikačného cvičenia v Taliansku, ako aj prednasadenia vo Francúzsku.

Zahraničný obchod

Slovenská republika v roku 2025 využívala možnosti **spoločnej obchodnej politiky Európskej únie** na presadzovanie ofenzívnych ekonomických záujmov a ochranu defenzívnych senzitivít. Primárne išlo o prípravu dohôd o voľnom obchode Európskej únie, využívanie nástrojov na ochranu obchodu pred neférovými opatreniami tretích krajín a tvorbu opatrení na podporu konkurencieschopnosti priemyslu Európskej únie. Požiadavky Slovenska boli zadefinované so zameraním na **zvýšenie exportnej výkonnosti a na minimalizovanie negatívnych vplyvov na konkurenčné postavenie slovenských výrobcov, najmä v poľnohospodárskom sektore**.

Slovenská republika podporovala aktivity Európskej únie zamerané na **deeskaláciu obchodných vzťahov s USA** a rýchlu implementáciu Spoločného vyhlásenia Európskej únie a USA z augusta 2025. Vyhlásenie stanovuje rámcovú dohodu s konkrétnymi colnými a necolnými opatreniami, ktoré majú prijať obe strany a ktorých cieľom je obnoviť stabilitu a predvídateľnosť vo vzťahoch medzi Európskou úniou a USA. Slovenská republika tiež podporovala riešenie ďalších obchodných prekážok USA, ako sú clá na deriváty z ocele a hliníka, rozšírenie zoznamu produktov, na ktoré sa nebude aplikovať recipročné clo a prípadné zavedenie nových opatrení v kontexte ďalších šetrení podľa sekcie 232 (robotika, medicínske zariadenia). Rokovania s USA budú pokračovať s cieľom vytvoriť vyvážený akčný plán, ktorý umožní efektívnu implementáciu augustovej dohody bez potreby rozsiahlych legislatívnych zmien na úrovni Európskej únie.

Slovenská republika pokračovala v intenzívnom **dialógu s Čínou** na technickej aj politickej úrovni s cieľom nájsť praktické a dlhodobé riešenia k opatreniam Číny, ktoré obmedzujú **vývoz vzácnych zemín a magnetov**, ktoré sú životne dôležité okrem iného pre automobilový priemysel. Podarilo sa zabezpečiť kladné vybavenie žiadostí o udelenie vývozných licencií pre všetkých slovenských žiadateľov. Slovenská republika sa súčasne prostredníctvom zväčšujúcej sa siete obchodných dohôd Európskej únie a iných foriem spolupráce usiluje o diverzifikáciu dodávateľských reťazcov a získavanie prístupu k alternatívnym zdrojom kritických minerálov.

V rámci **nástrojov na ochranu obchodu Európskej únie** pokračovali v roku 2025 aktivity súvisiace s ochranou oceliarskeho priemyslu Únie. Revidovali sa platné ochranné opatrenia (Safeguard, ďalej len „SfG“) na dovoz širokého rozsahu výrobkov z ocele, ktoré právne vypršia

v júni 2026. V marci 2025 prijala Európska komisia **Akčný plán pre oceľ a kovy**. Plán načrtol opatrenia v rôznych oblastiach politiky, vrátane obchodu, a uznal, že oceliarsky sektor je nevyhnutný pre hospodársku bezpečnosť a sociálnu stabilitu Európskej únie a stanovil si tiež cieľ podpory a ochrany priemyselných kapacít Únie. Oceľ a niektoré iné kovy majú „strategický význam“ pre obranné schopnosti Európy, najmä v súčasnom geopolitickom prostredí. V polovici roka 2025 začala Európska komisia cielené konzultácie s cieľom pomôcť identifikovať budúce opatrenia na pokračovanie v ochrane oceliarskeho sektora Únie pred nekalými obchodnými praktikami a negatívnymi účinkami globálnych nadmerných kapacít ocele. Nový návrh nariadenia na riešenie negatívnych dôsledkov globálnej nadkapacity na trhu s oceľou v Únii by mal vstúpiť do platnosti v prvom polroku 2026.

V roku 2025 prešiel **obchodný režim medzi Európskou úniou a Ukrajinou** zásadnou zmenou. Po vypršaní autonómnych obchodných opatrení v júni 2025, ktoré umožňovali bezcolný a bezkvótový vývoz ukrajinských tovarov do Európskej únie, vznikla potreba stabilnejšieho riešenia. V tejto súvislosti Únia a Ukrajina urýchlili revíziu dohody DCFTA. V júni 2025 bola dosiahnutá dohoda o novej vyváženejšej úprave, ktorá zachováva vysokú mieru liberalizácie obchodu, no zároveň umožňuje **reguláciu najcitlivejších agrokomodít**. Nová úprava nadobudla účinnosť v októbri 2025 a nahrádza krátkodobé krízové opatrenia dlhodobým a právne stabilným rámcom. Pre Ukrajinu predstavuje dôležitú podporu vývozu a ďalší krok k integrácii s jednotným trhom Únie, pre Európsku úniu zase mechanizmus, ktorý umožňuje kombinovať strategickú pomoc Ukrajine s ochranou citlivých sektorov členských štátov.

Koncom roka 2025 začal proces prijímania vyrokovaných **obchodných dohôd s Mexikom a s krajinami Mercosur**. Dohody potvrdzujú záväzok k Parížskej dohode o boji s klimatickou zmenou, k úsiliu zameranému na elimináciu odlesňovania a ochrane Amazonského pralesa, podporia investície, odolnosť a konkurencieschopnosť ekonomík oboch strán, prinesú benefity pre biznis a spotrebiteľov. V prípade dohody s Mercosurom je súčasťou dohody dodatočný nástroj na ochranu trhu Európskej únie.

V nadväznosti na **Stratégiu hospodárskej bezpečnosti Európskej únie** pokračovala v roku 2025 príprava návrhu **nariadenia o preverovaní zahraničných investícií v Únii**. Slovenská republika víta návrh tohto nariadenia, ktorý reaguje na nedostatky súčasnej legislatívy. Slovenská republika sa aktívne zapája do prípravy nariadenia.

2.3. RADA PRE SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI

Spravodlivosť

Na júnovej Rade sa dosiahlo čiastočné všeobecné smerovanie k návrhu **nariadenia o ochrane dospelých**. Schválenie všeobecného smerovania sa očakáva v prvom kvartáli 2026. Cieľom návrhu nariadenia je **harmonizovať pravidlá právomoci súdov, rozhodné právo, podmienky pre uznanie cudzích opatrení či plnomocenstiev a podmienky cezhraničnej spolupráce**. Zavádza aj niektoré praktické nástroje, ako napríklad osvedčenie o plnomocenstve, či prepojenie registrov obsahujúcich ochranné opatrenia.

Bez výraznejšieho posunu pokračovali rokovania o návrhu **nariadenia o právomoci, uplatniteľnom práve, uznávaní rozhodnutí a prijímaní verejných listín v otázkach rodičovstva** a o vytvorení európskeho osvedčenia o rodičovstve, cieľom ktorého je uľahčiť cezhraničné uznávanie rodičovstva v rámci Európskej únie. Návrh bol od začiatku rokovaní pre Slovensko neprijateľný z dôvodu nesúladiu s právnym poriadkom Slovenskej republiky pri určovaní resp. uznávaní rodičovstva.

Európska komisia v októbri 2025 **stiahla** z riadneho legislatívneho procesu dva návrhy v oblasti občianskeho práva, a to návrh **smernice o zodpovednosti za umelú inteligenciu**, ktorý mal za cieľ harmonizovať uplatnenie mimozmluvných občianskoprávných nárokov na náhradu škody spôsobenej umelou inteligenciou v rámci systémov subjektívnej zodpovednosti a návrh **nariadenia o postúpení pohľadávok**, ktorý mal za cieľ harmonizovať kolízne normy týkajúce sa účinkov prevodu pohľadávok na tretie strany so zameraním na finančný trh. Pri oboch návrhoch, ktoré boli v rôznych štádiách legislatívneho procesu, bolo zhodnotené, že nebude možné k nim dosiahnuť konečnú dohodu.

Významným úspechom v dotváraní vnútorného trhu je dosiahnutie neformálnej dohody v trialógoch ohľadne návrhu **smernice**, ktorou sa harmonizujú určité aspekty **insolvenčného práva**. Formálne schválenie návrhu sa predpokladá v prvom polroku 2026. Návrh smernice okrem iného harmonizuje problematiku odporovateľných právnych úkonov v konkurze, uľahčuje postavenie správcu pri cezhraničnom vyhľadávaní majetku a zavádza nový druh konania - predpripravený predaj podniku v insolvenčnom konaní.

Európska komisia avizovala **stiahnutie** návrhu **smernice o európskych cezhraničných združeniach**. Návrh odstraňoval prekážky pre neziskové organizácie, ktoré by chceli pôsobiť vo viacerých členských štátoch vytvorením novej právnej formy Európskeho cezhraničného združenia. Slovenská republika s návrhom nesúhlasila z dôvodu absencie právneho základu, a preto vníma jeho stiahnutie pozitívne.

Politická dohoda v trialógoch k návrhu **smernice o boji proti korupcii** bola dosiahnutá v decembri uplynulého roka. Návrh smernice posilňuje a harmonizuje hmotno-právny rámec Európskej únie v tejto oblasti s cieľom zabezpečiť účinný boj proti korupcii prostredníctvom trestného práva v celej Únii.

Návrh **smernice o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí** sa nachádza vo fáze trialógov. Cieľom navrhovanej právnej úpravy je modernizovať pravidlá na boj proti závažným formám sexuálneho zneužívania detí, vrátane online priestoru a posilniť ochranu detských obetí.

Smernica, ktorou sa ustanovujú **minimálne pravidlá na predchádzanie a zamedzenie napomáhaniu neoprávneného vstupu, tranzitu a pobytu v Únii** (súčasť balíka na boj proti prevádzachtvu migrantov) sa nachádza pred otvorením trialógov. Cieľom nástroja je zaviesť moderný trestnoprávny nástroj Európskej únie, ktorý jasne vymedzuje a účinne postihuje organizované zločinecké siete zodpovedné za prevádzachtvo migrantov, harmonizuje sankcie zohľadňujúce závažnosť trestného činu, zlepšuje dosah jurisdikcie, posilňuje zdroje členských štátov na riešenie problému prevádzachtva migrantov a jeho predchádzanie a zlepšuje zber údajov a podávanie správ.

Návrh **smernice**, ktorou sa mení smernica **o obetiach trestných činov** sa nachádza v záverečných fázach trialógu. Dosiahnutie konečnej dohody s Európskym parlamentom sa očakáva začiatkom roka 2026. Napriek úpravám pôvodného návrhu, hlavnými cieľmi aj naďalej zostávajú zlepšenie prístupu obetí k informáciám, zosúladenie ochranných opatrení s potrebami obetí a posilnenie podpory pre zraniteľné obeť vrátane detí.

V septembri 2025 bol predložený návrh **nariadenia**, ktorým sa **ustanovuje program Spravodlivosť na obdobie 2028 – 2034**. Tento návrh má nadviazať na predošlé obdobie a zefektívniť fungovanie európskeho priestoru spravodlivosti.

Návrh **nariadenia**, ktorým sa **stanovujú ďalšie procesné pravidlá**, má za cieľ posilniť a zefektívniť **spoluprácu medzi národnými orgánmi na ochranu údajov** v cezhraničných prípadoch. Európsky parlament a Rada prijali konečný text nariadenia v októbri 2025.

V rámci legislatívnych balíkov Omnibus 4 (malé podniky so strednou kapitalizáciou) a Omnibus 7 (digitálny Omnibus) Európska komisia predložila ďalšie návrhy na zjednodušenie právneho rámca ochrany osobných údajov. Rokovania o týchto návrhoch stále prebiehajú.

Veľkým prínosom pre efektívne vybavovanie cezhraničných dožiadaní v Európskej únii bolo **spustenie elektronického systému pre cezhraničné doručovanie a výkon dôkazov**. Elektronický systém umožní priame kontaktovanie súdov, bez potreby sprostredkovania cestou ústredných orgánov, a preto usporí čas, náklady a administratívu pre primajúce a odosielaajúce orgány. Nový systém zároveň posilní justičnú spoluprácu medzi členskými štátmi a uľahčí prístup k spravodlivosti. Postupne sa bude digitalizácia vzťahovať na viacero právnych nástrojov justičnej spolupráce v civilných, ale aj trestných veciach.

Počas celého roka 2025 prebiehali intenzívne **implementačné práce na tzv. balíčku o digitalizácii justície**, ktorý bol prijatý koncom roka 2023. Balíček zabezpečí dostupnosť a využívanie elektronických prostriedkov komunikácie (vrátane **videokonferencií**) v cezhraničných prípadoch medzi súdmi a inými orgánmi a právnickými a fyzickými osobami v civilných i trestných konaniach. Implementuje sa aj tzv. európske elektronické prístupové miesto, cez ktoré budú fyzické a právnické osoby môcť robiť podania, podávať žaloby a žiadosti, zasielať a prijímať procesné informácie a inak komunikovať s príslušnými orgánmi.

Obdobné procesy prebiehajú aj vo vzťahu k implementácii tzv. **balíčka o elektronických dôkazoch**.

Vnútorne veci

Migrácia bola pre oblasť vnútra **dôležitou témou** aj v roku 2025. Pokračovala implementácia deviatich nariadení a jednej smernice, ktoré tvoria obsah reformy azylovej a migračnej politiky

na úrovni Európskej únie v rámci tzv. **Paktu o migrácii a azyle**. Legislatíva nadobudne účinnosť v júni 2026.

V zmysle požiadaviek Paktu boli v podmienkach Slovenskej republiky vypracované postupne tri **strategické dokumenty**, a to **Národný implementačný plán** (ďalej len „NIP“), **Národný plán Slovenskej republiky pre prípad nepredvídaných udalostí v oblasti medzinárodnej ochrany** (ďalej len „Kontingenčný plán“) a **Národná stratégia Slovenskej republiky k riadeniu azylu a migrácie** (ďalej len „Národná stratégia“).

V **NIP** sú stanovené opatrenia tvoriace **reformu azylového systému a harmonogram ich vykonávania**. NIP bol schválený slovenskou vládou v decembri 2024. **Kontingenčný plán** predstavuje opatrenia na zvládanie situácie **neprimeraného tlaku alebo krízové situácie** spočívajúce v masívnom príchode osôb žiadajúcich o medzinárodnú ochranu na území Slovenskej republiky. Kontingenčný plán bol prijatý na úrovni Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v apríli 2025 a zaslaný Agentúre Európskej únie pre azyl. **Národná stratégia** v podmienkach Slovenskej republiky bola obsahovo **rozšírená nad rámec** požiadaviek Paktu o migrácii a azyle aj o kapitoly, ktoré v minulosti obsahovala Migračná politika Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2025, ako je **legálna migrácia alebo emigrácia** zo Slovenska s dôrazom na návrat pracovnej sily. Národná stratégia bola **schválená vládou Slovenskej republiky v júni 2025** a následne predložená Európskej komisii. Národné stratégie budú východiskom pre spracovanie **5-ročnej Európskej stratégie riadenia azylu a migrácie**.

Na Národnú stratégiu bude nadväzovať **Akčný plán**, ktorý má byť vypracovaný **do júna 2026**, pričom sa predpokladá jeho prijatie vládou Slovenskej republiky.

Komisia v novembri 2025 predstavila **balík k prvému cyklu riadenia migrácie** (resp. solidárnemu cyklu) v rámci Paktu, ktorý obsahuje **tri hlavné dokumenty**:

1. Výročná európska správa o azyle a migrácii pokrývajúca obdobie od 1. júla 2024 do 30. júna 2025,
2. Vykonávacie rozhodnutie Komisie o určení členských štátov, ktoré sú vystavené migračnému tlaku, ktorým hrozí migračný tlak, alebo ktoré čelia závažnej migračnej situácii, a teda potrebujú solidárnu pomoc,
3. Návrh Komisie na vykonávací akt Rady, ktorým sa zriaďuje ročná rezerva solidarity.

Ťažiskovým dokumentom je **vykonávací akt Rady k ročnej rezerve solidarity**, kde sa na základe výročnej európskej správy určí celkový ročný **počet požadovaných relokácií a finančných príspevkov** (referenčné číslo). **Pre Slovensko** je na základe aktuálnych dát (počet obyvateľov a HDP) stanovená výška solidárneho príspevku ako **0,9856 % podiel z referenčného čísla**.

Na rokovaní Rady ministrov v decembri 2025 Slovenská republika **odmietla podporiť schválenie vykonávacieho aktu Rady**, keďže **hlasovala proti legislatíve** Paktu upravujúcej mechanizmus solidarity a samotný návrh vykonávacieho aktu je **v rozpore s touto legislatívou**. Zároveň je pre Slovensko neprijateľné, že nebolo zaradená do skupiny krajín, ktoré už niekoľko rokov čelia značným migračným výzvam, najmä z dôvodu záťaže, ktorú predstavujú utečenci z Ukrajiny. Slovenská republika preto do ročnej rezervy solidarity **neponúkla žiadny príspevok**.

Ešte pred začatím aplikácie jedného z nariadení, ktoré tvoria súčasť tzv. legislatívy Paktu, konkrétne tzv. procedurálneho nariadenia, Rada v decembri 2025 prijala všeobecné smerovanie

k dvom návrhom, **ktoré majú prispieť k zrýchleniu azylových konaní**. Konkrétne ide o nariadenie, ktorým sa mení uplatňovanie konceptu „**bezpečnej tretej krajiny**“, čím sa o. i. vytvoril právny rámec pre inovatívne riešenia ako má Taliansko v Albánsku. Druhým aktom je nariadenie, ktorým sa vytvára **zoznam bezpečných krajín pôvodu** na úrovni Únie, na ktorý budú zaradené tretie krajiny ako **Bangladéš, Egypt, India, Kolumbia, Maroko, Tunisko a Kosovo***. Krajiny **v procese negociácií vstupu do Únie** budú považované **automaticky za bezpečné krajiny pôvodu**, pokiaľ nebudú naplnené podmienky niektorej z troch výnimiek uvedených v nariadení.

Vonkajší rozmer migrácie bol taktiež **veľmi frekventovanou témou**. K riešeniam je potrebné **pristupovať komplexne**, pričom takýto prístup si vyžaduje kombináciu zvýšenej diplomatickej činnosti, silnejšieho a účinnejšieho financovania, vzájomne prospešných partnerstiev s krajinami pôvodu a tranzitu vrátane vytvárania legálnych možností migrácie, riešenia základných príčin nelegálnej migrácie a núteného vysídľovania, ako aj podpory tretích krajín pri posilnení budovania ich kapacít, riadení hraníc, v boji proti pašovaniu migrantov a obchodovaniu s ľuďmi, pri riešení inštrumentalizácie a zintenzívnenie spolupráce v oblasti návratov a readmisie.

V tejto oblasti sa diskusie zamerali na **výkon návratov**, ktorý je **základným pilierom komplexnej a dôveryhodnej** migračnej politiky Únie, ako aj kľúčovým prvkom európskeho integrovaného riadenia hraníc. Zvýšenie ich účinnosti bolo viackrát predmetom diskusie aj na politickej úrovni, pričom rokovania sa sústredili na tri oblasti:

1. návrh nariadenia o návratoch,
2. zlepšenie vykonávania existujúcich nástrojov a zameranie sa na zavedenie tých, ktoré už boli dohodnuté, strategickejšie využívanie pozitívnych aj negatívnych pák voči tretím krajinám podľa úrovne ich spolupráce, uzatváranie a dôsledné vykonávanie readmisných dohôd a dojednaní s kľúčovými krajinami pôvodu,
3. rýchly návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí predstavujú bezpečnostnú hrozbu.

Cieľom návrhu nariadenia o návratoch, ktorý bol predložený Komisiou v marci 2025, je zaviesť **jednotný systém návratu štátnych príslušníkov tretích krajín**, ktorí sa nelegálne zdržiavajú v Európskej únii. Návrh by mal riešiť súčasnú **neefektívnosť návratov, roztrieštené vnútroštátne systémy a nedostatočnú spoluprácu** zo strany tretích krajín. Dokument prináša viacero **pozitívne vnímaných nových elementov** ako posilnenie **nútených návratov** a stimulov pre **dobrovoľné návraty, povinnosť spolupracovať** zo strany štátneho príslušníka tretej krajiny, rozšírenú definíciu **rizika úteku a dôvodov pre zaistenia**, osobitné (prísnejšie) postupy v prípade **osôb predstavujúcich bezpečnostné riziko**, právny rámec pre **tzv. return hubs** (centrá pre návrat) v tretích krajinách, **Európsky príkaz na odsun** a **mechanizmus uznávania a výkonu rozhodnutí vydaných iným členským štátom**, ktorý predstavuje kritický element návrhu. Rada v decembri 2025 schválila všeobecné smerovanie a posunula návrh nariadenia do trialógu.

Zásadnou udalosťou roku 2026 bude nadobudnutie účinnosti legislatívy **Paktu o migrácii a azyle** v júni 2026, kedy sa bude konať aj **neformálne zasadnutie ministrov vnútra na**

*Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

Cypre. Tiež budú prebiehať **trialógy k nariadeniu o návratoch**, ktorých výsledkom by mal byť efektívny nástroj reálne zlepšujúci výkon návratov.

V roku 2025 pokračoval **postupný pokles nelegálnej migrácie**. Počet kontrol na vnútorných hraniciach schengenského priestoru v priebehu roka 2025 zostal najvyšší v histórii Schengenu. Týmto je ohrozené samotné fungovanie tohto „priestoru bez hraníc“. Prioritou Slovenska a Európskej únie je prijať také opatrenia pri ochrane vonkajších hraníc Únie a v boji proti nelegálnej migrácii a prevádzacom, aby mohli byť všetky tieto kontroly ukončené. **Schengen je pre občanov Únie jedným z najvýznamnejších výdobytkov európskej integrácie.**

Významnou udalosťou bolo **zrušenie kontrol osôb na vnútorných pozemných hraniciach s Bulharskom a Rumunskom od 1. januára 2025**, čím sa zavŕšil vstup týchto dvoch krajín do schengenského priestoru.

V roku 2025 bola schválená legislatíva **zameraná na boj proti prevádzachtvu migrantov**, ktorou sa **modernizoval právny rámec Únie v oblasti reakcie na nový modus operandi prevádzáčov, sankcionovania prevádzáčov** migrantov pôsobiacich na migračných trasách a stanovil sa nový moderný právny, operačný a medzinárodný rámec spolupráce proti prevádzachtvu migrantov na nadchádzajúce roky.

V súvislosti s **pokračovaním vojenského konfliktu na Ukrajine** bolo v júni 2025 na úrovni Rady Európskej únie jednomyselne prijaté rozhodnutie o **predĺžení poskytovania dočasnej ochrany** ukrajinským utečencom o ďalšie obdobie jedného roka, **do marca 2027**. Inštitút dočasnej ochrany sa ukázal ako **efektívny nástroj**, v prípade jeho nepredĺženia by mohlo hroziť preťaženie azylových systémov členských štátov Európskej únie v dôsledku výrazného nárastu žiadostí o medzinárodnú ochranu.

Zároveň pokračovala diskusia o právnom postavení utečencov **po tomto termíne**. Slovenská republika zdôrazňuje **potrebu koordinovaného a harmonizovaného postupu** na úrovni Európskej únie s cieľom predchádzania **sekundárnym pohybom**. V tomto zmysle bolo prijaté odporúčanie Rady o koordinovanom prístupe k postupnému ukončeniu dočasnej ochrany. Od začiatku konfliktu **požiadalo o dočasné útočisko na Slovensku takmer 178 tisíc osôb**, ďalších 259 osôb požiadalo o azyl.

Rada ministrov sa v roku 2025 zamerala aj na dopad situácie na Ukrajine **na vnútornú bezpečnosť Únie**. Spolupráca s Ukrajinou prebieha v tejto oblasti od jesene 2022 v kontexte štruktúrovaného bezpečnostného dialógu, ktorý je zameraný na **4 hlavné oblasti**: bezpečnosť hraníc, obchodovanie so strelnými zbraňami, násilní extrémistickí zahraniční dobrovoľníci a iné bezpečnostné riziká. Na základe prijatých opatrení v Európskej únii a na Ukrajine sa táto forma spolupráce ukázala ako veľmi efektívna.

V roku 2026 bude potrebné riešiť **štatút ukrajinských utečencov po marci 2027**, zároveň bude pokračovať **bezpečnostný dialóg** s Ukrajinou.

Pokiaľ ide o vnútornú bezpečnosť, **nový systém vstup/výstup** bol uvedený do prevádzky v októbri 2025. Došlo k posunu termínu **celkovej implementácie architektúry interoperability**, ktorá by sa mala skončiť v roku 2028.

Komisia v roku 2025 zverejnila v oblasti vnútornej bezpečnosti dva **strategické dokumenty**:

- **ProtectEU: európska stratégia vnútornej bezpečnosti** – zameriava sa na nové riadenie vnútornej bezpečnosti Európy, predvídanie bezpečnostných hrozieb, účinnejšie nástroje na presadzovanie práva, odolnosť proti hybridným hrozbám, boj proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti, boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu, spoluprácu s tretími krajinami,
- **Stratégia Európskej únie v oblasti drog a akčný plán Európskej únie na boj proti obchodovaniu s drogami** – sú postavené na piatich pilieroch: zlepšenie pripravenosti a reakcie, ochrana verejného zdravia, zlepšenie bezpečnosti a ochrana spoločnosti, riešenie rizík a škôd a budovanie silných partnerstiev.

V oblasti **civilnej ochrany** boli pre diskusiu v roku 2025 určujúce dva dokumenty, ktoré ju budú rámcovať aj v nasledujúcom roku:

- Európska stratégia Únie pripravenosti,
- návrh nariadenia o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a pripravenosti a reakcii na núdzové zdravotné situácie.

Európsku stratégiu Únie pripravenosti zverejnila Komisia v marci 2025. Reaguje na **súčasný nárast rizík a nestability**. Navrhujú sa v nej opatrenia v siedmych oblastiach: predvídanie a anticipácia, odolnosť kľúčových spoločenských funkcií, pripravenosť populácie, spolupráca verejného a súkromného sektora, spolupráca civilného a vojenského sektora, koordinácia krízovej reakcie a externé partnerstvá.

Návrh **nariadenia** posilňuje spoluprácu medzi Úniou a členskými štátmi, zlepšuje **celkovú účinnosť** pri **podporovaní prevencie** prírodných nebezpečenstiev a človekom spôsobených hrozieb, pri **podporovaní prípravy** na tieto nebezpečenstvá a hrozby, ako aj pri **podporovaní reakcie na ne**, a to aj pokiaľ ide o **závažné cezhraničné ohrozenia zdravia** a situácie, ktoré majú vplyv na niekoľko sektorov súčasne. Dochádza tiež k značnému posilneniu financovania mechanizmu.

Vo vzťahu k **viacročnému finančnému rámcu** na roky 2028 - 2034 sú v rámci agendy vnútorných vecí predmetom rokovania **tri návrhy**, ktoré sa navzájom dopĺňajú a sú previazané s **horizontálnym nariadením** o Európskom fonde pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť, poľnohospodárstvo a vidiek, rybárstvo a námorné záležitosti, prosperitu a bezpečnosť, v rámci ktorého sa budú vykonávať:

- nariadenie, ktorým sa stanovuje podpora Únie pre azyl, migráciu a integráciu,
- nariadenie, ktorým sa stanovuje podpora Únie pre schengenský priestor, európske integrované riadenie hraníc a spoločnú vízovú politiku,
- nariadenie, ktorým sa stanovuje podpora Únie v oblasti vnútornej bezpečnosti.

Diskusie momentálne prebiehajú najmä **na technickej úrovni**.

V oblasti **kybernetickej bezpečnosti** sa rok 2025 niesol najmä v znamení **implementácie** prijatej legislatívy v národnom prostredí, ako je kľúčová horizontálna **smernica o bezpečnosti informačných systémov a sietí v Európskej únii** (ďalej len „NIS2“), ktorá sa zameriava na posilnenie kapacít v oblasti kybernetickej bezpečnosti, zlepšenie ochrany slovenských organizácií a inštitúcií, odstránenie nedostatkov, ktoré bránili účinne riešiť súčasné a vznikajúce výzvy v oblasti kybernetickej bezpečnosti a ktorá reaguje na počet, rozsah, sofistikovanosť, frekvenciu a vplyv kyberneticko-bezpečnostných incidentov, ktoré predstavujú veľkú hrozbu pre spoločnosť a hospodárstvo Únie. Jej cieľom je, aby regulované subjekty mali jasne

stanovené procesy riadenia rizík, zaviedli primerané bezpečnostné opatrenia a včas hlásili významné kybernetické incidenty.

Slovensko oznámilo Komisii plnú transpozíciu smernice NIS2 v decembri 2024. Apel na dôraz pre potrebu implementácie pred prijímaním ďalšej novej legislatívy vychádzal dlhšiu dobu nielen od priemyslu, ale aj od členských štátov, ktoré už nestíhali dôsledne a včas prijímať schvaľovaný regulačný rámec. Ďalšie súvisiace výzvy počas roka sa týkali aj implementácie **nariadenia o kybernetickej odolnosti produktov s digitálnym prvkom** (ďalej len „CRA“), ktoré sa sústreďujú na bezpečnosť samotných produktov s digitálnym prvkom – softvér, hardvér, prepojených fyzických objektov a iné. Stanovuje pre výrobcov povinnosť navrhovať produkty bezpečne „secure by design“, pravidelne ich aktualizovať, riešiť zraniteľnosti počas celého životného cyklu a transparentne informovať o rizikách. Na národnej úrovni je už CRA čiastočne implementované príslušnými národnými predpismi a súčasne kreuje systém, ktorý umožní vykonávať požadovanú certifikáciu a následný dohľad. Aktívna a najmä komplexná práca sa týkala okrem iného aj implementácie **nariadenia eIDAS2**, ktorým sa zavádza **európska peňaženka digitálneho občana**. Národné riešenie peňaženky musí spĺňať spoločne dohodnuté technické špecifikácie, aby bolo vzájomne interoperabilné s ostatnými členskými štátmi, čo bude predchádzať náležitá certifikácia riešenia a jeho partnerské preskúmanie. Na nariadenie eIDAS2 koncom novembra 2025 nadviazal nový **akt o európskej peňaženke podnikateľa**, ktorého cieľom je umožniť firmám a iným právnym subjektom jednoduchú, rýchlu a bezpečnú komunikáciu, výmenu dokumentov a overovanie totožnosti naprieč Európskou úniou.

Vo februári 2025 vstúpilo do účinnosti **nariadenie o kybernetickej solidarite**, ktoré sa sústreďuje na spoločnú ochranu a reakciu Únie pri kybernetických incidentoch väčšieho rozsahu. Zavádza celoeurópsky systém detekcie hrozieb, sieť cezhraničných „cyber hubov“, mechanizmy koordinovanej reakcie a tzv. európsku kybernetickú rezervu – skupinu odborníkov a personálnych kapacít, ktoré môžu byť nasadené pri útokoch. Cieľom je zlepšiť pripravenosť štátov a umožniť rýchlu, koordinovanú reakciu na incidenty presahujúce hranice jedného štátu. Záverom roka Moldavsko požiadalo o **pomoc z rezervy na účely kybernetickej bezpečnosti**. Komisia po posúdení žiadosti predložila Rade Európskej únie návrh na prijatie vykonávacieho aktu, ktorým by sa povoľovalo poskytnutie podpory Moldavsku.

Rada Európskej únie prijala v júni 2025 aktualizované **odporúčanie**, ktoré definuje, ako má Únia a jej členské štáty reagovať na rozsiahle kybernetické incidenty alebo kybernetické krízy. Tzv. **Blueprint** stanovuje jednotný postup v rámci celej Európskej únie od detekcie, analýzy, eskalácie, reakcie až po zotavenie po incidente. Zároveň zdôrazňuje potrebu koordinácie medzi jednotlivými aktérmi.

Komisia predstavila **simplifikačný Omnibus pre digitálnu agendu**, ktorého súčasťou je harmonizácia notifikácií kybernetických incidentov už prijatej rôznej legislatívy, ako je nariadenie GDPR, CRA, smernice NIS2, CER, ale aj nariadenie DORA. V lete 2025 Komisia publikovala návrh **nariadenia o bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych činností Únie (tzv. Vesmírny akt)**, ktorý obsahuje viaceré kyberbezpečnostné prvky a ktorý sa definuje ako lex specialis vo vzťahu k smernici NIS 2, čo prekáža väčšine členských štátov vrátane Slovenska.

V roku 2025 napriek očakávaniam nebol zverejnený návrh **revízie nariadenia pre kybernetickú bezpečnosť**, ktorý rieši otázku mandátu agentúry ENISA a systém certifikácie v Únii. Mal by byť publikovaný v januári 2026.

V oblasti **kybernetickej diplomacie**, ktorá obsahovo presahuje do domén SZBP a rovnako SBOP, sa aktivity Slovenska a ostatných členských štátov v prvej polovici roka sústredili prevažne na koordináciu spoločných pozícií Únie pre rokovania Pracovnej skupiny Organizácie Spojených národov s otvoreným koncom pre bezpečnosť a využívanie informačných a komunikačných technológií, kde vrcholili diskusie o založení permanentného mechanizmu, ktorý by pokrýval globálnu koordináciu aspektov kybernetickej bezpečnosti. Globálny mechanizmus Organizácie Spojených národov začne fungovať od marca 2026.

Slovensko sa tiež zapojilo do kybernetických dialógov s tretími partnerskými krajinami a zúčastnilo sa cvičenia aplikácie Súboru nástrojov kybernetickej diplomacie v praxi. V kontexte vyhodnocovania neustálych kybernetických hrozieb **Slovensko spolupracovalo s ostatnými členskými štátmi, svojimi strategickými partnermi, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (INTCEN), Európskou komisiou, agentúrou ENISA a EUROPOL, či CERT-EÚ** a zúčastňovalo sa prípravy ďalších sankčných kybernetických zoznamov pre dotknuté fyzické osoby na žiadosť Estónska, či nášho strategického partnera Veľkej Británie. Slovensko sa tiež zapojilo do procesu prípravy strategického materiálu k zaujatiu pozície Únie voči škodlivým aktivitám pochádzajúcich z tretej krajiny.

Konania o porušení povinnosti

K 30. novembru 2025 vedie Európska komisia vo vzťahu k Slovenskej republike **60 konaní o porušení povinnosti** podľa čl. 258, 259 a 260 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Z celkového počtu 60 konaní bolo:

- 37 – v štádiu formálneho oznámenia,
- 3 – v štádiu doplňujúceho formálneho oznámenia,
- 9 – v štádiu odôvodneného stanoviska,
- 3 – v štádiu doplňujúceho odôvodneného stanoviska,
- 3 – v štádiu žaloby (z toho 1x len rozhodnutie o podaní žaloby),
- 5 – v štádiu rozsudok (z toho 2 podľa čl. 260 ZFEÚ).

Z celkového počtu 60 konaní bolo vedených:

- 21 z dôvodu neoznámenia transpozičných opatrení k smerniciam,
- 14 z dôvodu nesprávnej transpozície,
- 17 z dôvodu nesprávnej aplikácie práva Európskej únie a
- 8 z iných dôvodov.

Oproti roku 2024 evidujeme pokles počtu konaní (k 10. decembru 2024 bolo evidovaných **70 konaní o porušení povinnosti**). Európska komisia uzavrela v roku 2025 **28 konaní**.

Zmiešané únieové zmluvy

V roku 2025 bol v Slovenskej republike ukončený vnútroštátny ratifikačný proces vo vzťahu k **4 dohodám** a to:

- Rozšírená rámcová dohoda medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a **Čiľskou republikou** na strane druhej;
- Posilnená dohoda o partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a **Kirgizskou republikou** na strane druhej;

- Dohoda o partnerstve medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a členmi **Organizácie afrických, karibských a tichomorských štátov** na strane druhej;
- Rámcová dohoda o partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a vládou **Malajzie** na strane druhej.

Za Slovenskú republiku bola v roku 2025 podpísaná

- Dohoda o posilnenom partnerstve a posilnenej spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a **Uzbekou republikou** na strane druhej.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky participovala v roku 2025 **na všetkých aktivitách v oblasti priestoru spravodlivosti, resp. činnosti Rady vo vzťahu k problematike trestného práva, ako súčinnosťný a spolupracujúci subjekt pre tvorec politiky – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.**

Z množstva, resp. súboru legislatívnych aktivít boli významné transpozičné procesy v oblasti **balíka** týkajúceho sa **digitalizácie justície a balíka tzv. eEVIDENCE** (elektronické dôkazy). Uvedené balíky predstavujú implementačnú výzvu. Na zabezpečenie požadovanej úrovne sa realizujú rezortné opatrenia technického charakteru (oblasť IT systémov, elektronického prepojenia).

Prokuratúra zavrhila autonómne opatrenia za účelom plnohodnotnej implementácie požiadaviek európskej legislatívy v oblasti **vybudovania národného segmentu registra odsúdených osôb** – príslušníkov tretích krajín.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky aj v roku 2025 splnila všetky požiadavky na zabezpečenie efektívnej pôsobnosti **národného segmentu Európskej prokuratúry**. Európskym prokurátorom za Slovenskú republiku bol v roku 2025 J. Novocký. V rámci mechanizmu pôsobilo ďalších 6 prokurátorov v pozícii európskeho delegovaného prokurátora, ktorí priamo vykonávajú vyšetrowanie alebo dohľad nad vyšetrowaním vo veciach patriacich do pôsobnosti Európskej prokuratúry.

V oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach má pre Slovenskú republiku trvalý a zásadný význam činnosť **Eurojustu**, kde prokuratúra Slovenskej republiky prostredníctvom národného člena zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z postavenia Slovenskej republiky ako členského štátu tejto agentúry. Ide najmä o koordináciu a podporu pri vyšetrowaní a trestnom stíhaní závažnej cezhraničnej trestnej činnosti, ako aj efektívnu výmenu informácií a zosúlad'ovanie procesných postupov medzi príslušnými orgánmi členských štátov Európskej únie. Pôsobenie v rámci Eurojustu aj v roku 2025 **prispievalo k posilňovaniu účinnosti medzinárodnej justičnej spolupráce v trestných veciach.**

V kontexte vojnového konfliktu na Ukrajine bolo aj v roku 2025 zabezpečované pôsobenie v spoločnom **vyšetrowacom tíme zriadenom za účelom vyšetrowania vojnových zločinov a súvisiacich porušení zákona na území Ukrajiny**. V rámci uvedeného pôsobenia Slovenská republika spolupracuje s Medzinárodným trestným súdom, ktorý je účastníkom predmetného spoločného vyšetrowacieho tímu.

2.4. RADA PRE HOSPODÁRSKE A FINANČNÉ ZÁLEŽITOSTI

Európsky semester a rámec hospodárskeho riadenia

Koordinácia hospodárskych a fiškálnych politík tradične prebiehala v rámci **cyklu európskeho semestra**, ktorý bol v roku 2025 ovplyvnený **prvými implementačnými krokmi reformovaného rámca hospodárskeho riadenia**. Rada Európskej únie v priebehu roka prijala odporúčania k schváleniu strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov pre všetky členské štáty, ako aj odporúčania v rámci postupu pri nadmernom deficite pre 9 členských štátov. Implementácia zároveň **reflektovala na priority v oblasti obrany a bezpečnosti**. Rada Európskej únie prijala odporúčania k **aktivácii národnej únikovej doložky** pre umožnenie navýšenia obranných výdavkov pre 16 členských štátov. Na posilnenie obranných výdavkov odkazujú aj prijaté špecifické odporúčania pre krajiny.

Rozpočet Európskej únie na rok 2025

Rozpočet Európskej únie na rok 2025 bol prijatý v novembri 2024, pričom šlo v poradí o piaty ročný rozpočet v rámci súčasného viacročného finančného rámca Únie na obdobie 2021 - 2027. **Slovensko je od vstupu do Európskej únie v pozícii čistého prijímateľa prostriedkov z rozpočtu Únie**. Do konca roka 2025 bola alokovaná čiastka pre Slovensko vo výške 3 348 mil. EUR (2 142 mil. EUR z rozpočtu Európskej únie a 1 206 mil. EUR z Plánu obnovy a odolnosti). Odvody Slovenska do rozpočtu Únie za rok 2025 po troch opravných rozpočtových opatreniach boli vo výške 1 113 mil. EUR.

Bankovníctvo a finančné služby

Jeden z najočakávanejších dokumentov v uplynulom roku z hľadiska finančného trhu bolo zverejnenie **Únie úspor a investícií - Stratégia na podporu bohatstva občanov a hospodárskej konkurencieschopnosti v Európskej únii** v marci 2025. Únia úspor a investícií predstavuje kľúčovú iniciatívu na zlepšenie spôsobu, ako finančný systém Európskej únie usmerňuje úspory do produktívnych investícií. Cieľom je ponúknuť občanom širší prístup na kapitálové trhy a spoločnostiam lepšie možnosti financovania, a tým podporiť bohatstvo občanov, hospodársky rast a konkurencieschopnosť Európskej únie.

V rámci Únie úspor a investícií bol v decembri 2025 zverejnený jeden z najdôležitejších balíkov a to **balík trhovej integrácie**. Ide o komplexný balík opatrení určených na odstránenie prekážok a uvoľnenie plného potenciálu jednotného trhu Únie s finančnými službami. Medzi hlavné opatrenia, ktoré prináša tento balík, patria **odstraňovanie prekážok integrácie trhu a pákového efektu, uľahčenie inovácií, zefektívnenie a posilnenie dohľadu, zjednodušenie a zníženie zaťaženia**.

V novembri 2025 Európska komisia zverejnila návrh súboru zmien nariadenia o zverejňovaní informácií o **udržateľnosti v sektore finančných služieb**, ktorý je rámcom transparentnosti Európskej únie pre **finančné produkty integrujúce environmentálne alebo sociálne ciele**. Zmenené pravidlá by mali smerovať k zjednodušeniu informácií, ako aj k ich ľahšej použiteľnosti **investormi, ktorí tak budú môcť prijímať informovanejšie rozhodnutia**. Na poskytovateľov finančných produktov sa bude klásť menej požiadaviek na zverejňovanie, vďaka čomu budú môcť znížiť náklady. Zmeny by mali ďalej smerovať k **posilneniu vedúcej úlohy Európskej únie v oblasti udržateľného financovania**, ako aj k **posilneniu konkurencieschopnosti jej finančného sektora**. Navyše prispievajú k väčšej účasti retailových

investorov na kapitálových trhoch Únie v súlade s cieľmi Únie úspor a investícií a pomôžu účinnejšie nasmerovať tok finančných prostriedkov na plnenie cieľov v oblasti udržateľnosti.

K návrhu **nariadenia o prístupe k finančným údajom**, ktorý je súčasťou iniciatívy Open Finance, prebiehali v roku 2025 diskusie na úrovni trialógu. Hlavným cieľom tohto návrhu je vytvoriť rámec pre **bezpečné zdieľanie finančných údajov**, čím sa rozšíri pôsobnosť z dnešného otvoreného bankovníctva na iné finančné produkty, ako sú investície a poistenie.

V priebehu roka 2025 pokračovali na úrovni trialógov diskusie k **Retail Investment Package**. **Cieľom uvedeného balíka bude zabezpečiť, aby právny rámec pre retailové investície dostatočne posilňoval postavenie retailových investorov**, a v konečnom dôsledku tak vytváral podmienky potrebné na zvýšenie ich účasti na kapitálových trhoch.

V sektore poistenia v roku 2025 dominovala **revízia regulačného rámca Solvency II**, ktorá predstavuje dôležitú **reformu dohľadu nad poisťovními**. Diskusie členských štátov vrátane Slovenska sa sústredili najmä na posilnenie proporcionality, úpravu kapitálových požiadaviek a integráciu klimatických rizík, pričom cieľom bolo zabezpečiť stabilitu sektora a podporiť dlhodobé investície poisťovní v rámci jednotného trhu Európskej únie.

Z pohľadu bankového sektora sa koncom roka 2025 podarilo dosiahnuť politickú dohodu k legislatívnemu **balíku na úpravu a posilnenie existujúceho rámca Európskej únie pre krízové riadenie bánk a ochranu vkladov** so zameraním na stredné a menšie banky. Návrh zahŕňa širokú škálu nástrojov, pomocou ktorých by mal byť zabezpečený **efektívnejší rámec riešenia krízového riadenia bánk, pri zachovaní finančnej stability** členských štátov a ochrane daňovníkov a vkladateľov. Súčasťou balíka je aj úprava rámca ochrany vkladov, využívanie finančných prostriedkov systémov ochrany vkladov, cezhraničná spolupráca a transparentnosť týchto systémov. Práce na tomto balíku možno považovať za **súčasť dokončovania bankovej únie**.

Taktiež pokračovali práce v rámci rokovaní o **balíku o jednotnej mene**, ktorý obsahuje návrh nariadenia o eurobankovkách a eurominciach ako zákonnom platidle, čím sa posilňuje štatút zákonného platidla pre euro hotovosť a **návrh nariadenia o zavedení digitálneho eura**, ako aj návrh nariadenia o poskytovaní služieb v digitálnom eure poskytovateľmi platobných služieb zaregistrovanými v členských štátoch, ktorých menou nie je euro. V decembri 2025 bolo dosiahnuté všeobecné smerovanie Rady.

V oblasti platobných služieb bolo v polovici roka 2025 dosiahnuté všeobecné smerovanie Rady k návrhom **smernice o platobných službách a službách elektronických peňazí** na vnútornom trhu a nariadenia o platobných službách na vnútornom trhu. Cieľom návrhov je revízia v súčasnosti platného rámca smernice o platobných službách na vnútornom trhu a smernice o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva.

V júni 2025 bol zverejnený legislatívny balík, ktorého zámerom je **revidovať sekuritizačný rámec** a ktorý obsahuje zmeny nariadenia, ktorým sa stanovuje všeobecný rámec pre sekuritizáciu a nariadenia o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie. Navrhované zmeny majú za **cieľ zvýšiť proporcionality a rizikovo orientovaný prístup k sekuritizačným expozíciám bánk**.

Priame dane a administratívna spolupráca na daňové účely

V oblasti priamych daní pokračovali v roku 2025 na úrovni Únie práce na viacerých iniciatívach zameraných na **boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu, vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a na znižovanie administratívnej záťaže daňovníkov**. Významným posunom bolo **prijatie smernice DAC9**, ktorá rozširuje rámec administratívnej spolupráce v oblasti priamych daní, najmä v súvislosti s implementáciou pravidiel globálnej minimálnej efektívnej dane (tzv. Pilier 2). Smernica prináša zjednodušenie oznamovacích povinností pre veľké nadnárodné skupiny prostredníctvom jednotného oznámenia s informáciami na určenie dorovnávacjej dane a stanovuje mechanizmy automatickej výmeny údajov medzi daňovými správami členských štátov.

Európska únia zároveň rozvíjala iniciatívy zamerané na **zjednodušovanie** a tzv. „**decluttering**“ v oblasti priamych daní, ktorých cieľom je odstránenie nadmernej komplexnosti, zlepšenie zrozumiteľnosti daňových pravidiel a zjednotenie základných postupov na úrovni členských štátov. Úsilie sa sústreďovalo najmä na skúmanie priestoru pre zjednodušenie pravidiel pre cezhraničné pôsobenie podnikov, racionalizáciu existujúcich oznamovacích povinností, lepšiu kompatibilitu daňových systémov a zníženie duplicitných administratívnych požiadaviek. Tieto iniciatívy sú súčasťou širšieho úsilia Komisie zabezpečiť, aby daňový rámec Európskej únie podporoval konkurencieschopnosť podnikateľského prostredia a efektívnejšie fungovanie vnútorného trhu.

Na medzinárodnej úrovni Európska únia reagovala na vývoj súvisiaci s implementáciou globálnej daňovej reformy. Intenzívne sa diskutovalo o aktuálnej situácii pri požiadavkách na tzv. „side-by-side“ systém v súvislosti s aplikáciou pravidiel Piliera 2 v jurisdikciách s daňovými systémami zabezpečujúcimi minimálne efektívne zdanenie.

V oblasti externej daňovej stratégie boli vykonané **pravidelné aktualizácie zoznamu nespolupracujúcich jurisdikcií na daňové účely** a boli prijaté pozmeňujúce **protokoly k dohodám o automatickej výmene informácií o finančných účtoch** na zlepšenie dodržiavania medzinárodných predpisov v oblasti daní medzi Európskou úniou a Andorrským kniežatstvom, Švajčiarskou konfederáciou, Lichtenštajnským kniežatstvom, Monackým kniežatstvom a Sanmarínskou republikou.

Nepriame dane

V oblasti **dane z pridanej hodnoty** (ďalej len „DPH“) sa podarilo úspešne dorokovať **balík právnych predpisov DPH v digitálnom veku** (ďalej len „ViDA“), ktorý bol schválený v marci 2025. Cieľom opatrení je najmä využitie nových technológií a digitalizácie ekonomických procesov na zlepšenie výberu DPH, odstránenie administratívnej záťaže a posilnenie úlohy platforiem pri výbere DPH. Plnenie cieľa digitalizácie sa prejavuje už od nadobudnutia účinnosti balíka ViDA, pretože členské štáty si môžu zaviesť elektronickú fakturáciu na tuzemské transakcie bez toho, aby museli požiadať Radu o udelenie výnimky. **Uvedené ustanovenie je mimoriadne dôležité aj z pohľadu Slovenskej republiky, ktorá na uvedenom základe vypracovala legislatívu zavedenia elektronickej fakturácie v tuzemsku.**

Vo februári 2025 schválila Rada balík právnych predpisov na DPH, ktorého cieľom je zabezpečiť efektívnosť **procesu uplatňovania oslobodenia od dane pre vybrané osoby** (medzinárodné organizácie, diplomatov a pod.) a jeho digitalizáciu. Tento balík reaguje na

narastajúce požiadavky digitalizácie a nutnosť znížiť administratívne zaťaženie podnikov. Zmena ustanovení v smernici DPH a vykonávacom nariadení sleduje nahradenie súčasnej papierovej verzie potvrdenia o oprávnení na oslobodenie od dane novým elektronickým potvrdením. Prechod na nový digitálny systém bude postupný a umožní členským štátom dostatočnú mieru flexibility na plnú digitalizáciu.

Určité oblasti z balíka ViDA bolo potrebné detailnejšie prediskutovať, pretože sa týkali DPH pri dovoze tovaru, ktorej správu dane zabezpečujú colné úrady. Z uvedeného dôvodu **pravidlá v oblasti DPH týkajúce sa zdaniteľných osôb, ktoré uľahčujú predaj dovážaného tovaru na diaľku a o uplatňovaní osobitnej úpravy pre predaj tovaru na diaľku** dovážaného z tretích území alebo tretích krajín a osobitných úprav pre priznávanie a platbu DPH pri dovoze, boli diskutované samostatne a Rada v máji 2025 schválila smernicu o pravidlách DPH pre predaj dovážaného tovaru na diaľku a o DPH pri dovoze, pokiaľ ide o schému jedného kontaktného miesta pri dovoze tovaru (ďalej len „IOSS“).

V súvislosti s návrhom Colnej reformy, jedným z prvkov ktorej je zrušenie prahu 150 EUR pre oslobodenie dovážaného tovaru od cla, sa mení smernica o DPH tak, aby tieto zmeny zohľadnila vo svojich ustanoveniach, ktoré sa týkajú predaja tovaru na diaľku dovážaného z tretích krajín. Z uvedeného dôvodu sa v roku 2025 diskutovalo o návrhu **smernice, ktorej cieľom je upraviť príslušné ustanovenia v kontexte Colnej reformy a najmä zrušenie prahu 150 EUR na oslobodenie od cla**. Okrem toho sa uvedená smernica venuje aj rozšíreniu schémy IOSS na predaj tovaru na diaľku z colného skladu pre konečného príjemcu.

V decembri 2025 predložila Európska komisia návrh **nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o administratívnej pomoci a boji proti podvodom v oblasti DPH**, ktorého cieľom je posilniť boj proti podvodom na DPH cez posilnené prístupy k údajom na centrálnej úrovni Únie, ako aj v národných databázach členských štátov pre Európsky úrad pre boj proti podvodom a Európsku prokuratúru. Uvedené nariadenie špecifikuje, k akým údajom a postupom sa tieto vybrané inštitúcie dostanú.

V oblasti spotrebných daní v rámci Európskej zelenej dohody sa už v roku 2021 začalo pracovať na revízii **smernice o zdaňovaní energie** (ďalej len „ETD“) s cieľom zosúladiť zdaňovanie energetických produktov a elektriny s politikami Únie v oblasti energetiky, životného prostredia a klímy, čím by sa prispelo k úsiliu Únie o zníženie emisií. V mnohých oblastiach sa dosiahol pokrok, avšak aj po intenzívnej technickej diskusii k návrhu ETD sa nepodarilo dosiahnuť politickú dohodu vo všetkých častiach, pretože vo vnímaní niektorých členských štátov dochádza k podstatnému **upusteniu od klimatických cieľov** oproti pôvodnému návrhu Komisie. Napriek veľkému úsiliu dánskeho predsedníctva v Rade Európskej únie sa **dohodu na znení ETD nepodarilo dosiahnuť**. Členské štáty poukázali na potrebu zohľadnenia situácie na trhu s cenami energií, na negatívne dopady zvýšenia minimálnych úrovní na ekonomiku, ako aj na potrebu komplexného preskúmania návrhu v kontexte ďalších návrhov, a to najmä v oblasti životného prostredia (ETS2). Otvorenými otázkami naďalej zostávajú témy politického charakteru. Ide najmä **o indexáciu sadzieb, výšku minimálnych sadzieb** (zemný plyn, LPG), ako aj **rôzne oslobodenia a zníženia dane** (letecká a námorná doprava, poľnohospodárstvo).

V júli 2025 Komisia predstavila návrh **smernice o štruktúre a sadzbách spotrebnej dane z tabaku a výrobkov súvisiacich s tabakovými výrobkami**. Revízia prináša zmeny najmä v oblasti nastavenia zodpovedajúcej daňovej politiky **tradičných tabakových výrobkov**, v oblasti zavedenia systému zdaňovania nových výrobkov, ako napr. nikotínových vrecúšok,

elektronických cigariet, ako aj zaradenie surového tabaku a nových predmetov dane do elektronického systému kontroly prepráv.

Oblasť vykazovania informácií o udržateľnosti

V roku 2025 prebiehali diskusie k dvom legislatívnym návrhom zverejneným v rámci balíka **Omnibus I**, týkajúcim sa zmien smernice CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) a zameraným na zníženie administratívnej záťaže v oblasti vykazovania informácií o udržateľnosti určitých podnikov. Cieľom prvého návrhu je poskytnúť **odklad začatia uplatňovania povinnosti vykazovať informácie o udržateľnosti o dva roky** pre tie podniky, ktoré mali zahrnúť vykazovanie informácií o udržateľnosti prvýkrát do výročnej správy, ktorá sa vyhotovuje za účtovné obdobie začínajúce 1. januára 2025, resp. 1. januára 2026. Druhý návrh má za cieľ najmä **výrazne znížiť rozsah vykazujúcich podnikov** a zaviesť **ochranné opatrenia pre podniky v hodnotovom reťazci** vykazujúceho podniku týkajúce sa určenia rozsahu informácií, ktoré môžu byť od týchto podnikov vyžadované.

Oblasť colná

V roku 2025 pokračovali práce na legislatívnych **návrhoch tvoriacich reformu colnej únie**, a to návrhu nariadenia, ktorým sa ustanovuje **Colný kódex Únie a Colný orgán Európskej únie**, ktorý je nosným pilierom reformy a nariadenia o zrušení limitu na oslobodenie od cla. Cieľom reformy colnej únie je **prispôsobiť rámec colnej únie v nadväznosti na nové výzvy a zmeny v oblasti fungovania medzinárodného obchodu**, a to osobitne **elektronického obchodu**, prispôsobiť sa zmenám v dodávateľských reťazcoch a **lepšie chrániť finančné záujmy Únie a jej členských štátov** s ohľadom na bezpečnosť, ochranu a presadzovanie širokého spektra sektorových politík týkajúcich sa dovozu a vývozu tovaru.

Ochrana investícií

V roku 2025 sa ukončili rokovania o návrhu na **uzavretie Dohody o výklade a uplatňovaní Zmluvy o energetickej charte**, ktorá predstavuje implementáciu rozsudku Súdneho dvora Európskej únie v prípade Moldavsko proti Komstroy, ktorý jasne potvrdil, že článok 26 ods. 2 písm. c) Zmluvy o energetickej charte sa neuplatňuje na spory medzi členskými štátmi a investormi z iných členských štátov (tzv. intra-EÚ spory). Súdny dvor v tomto rozhodnutí stanovil, že články 267 a 344 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zakazujú ustanovenia v medzinárodných zmluvách medzi členskými štátmi, ktoré by umožňovali investorovi z jedného členského štátu riešiť spor s iným členským štátom pred arbitrážnym tribunálom.

Cieľom Dohody o výklade a uplatňovaní Zmluvy o energetickej charte je s definitívnou platnosťou potvrdiť **spoločný názor všetkých členských štátov Európskej únie a Únie samotnej na interpretáciu a uplatňovanie Zmluvy o energetickej charte** v ich vzájomných vzťahoch. Osobitne ide o potvrdenie, že **článok 26 Zmluvy o energetickej charte nikdy nemohol a nemôže slúžiť ako právny základ pre intra-EÚ arbitrážne konania**. Tohto záväzku sa musia držať všetky strany bez ohľadu na budúce zmeny v právnom stave.

Štatistika

V priebehu roku 2025 prebiehala na národnej úrovni príprava návrhu **nového zákona o oficiálnej štatistike**. Ide o kľúčovú legislatívnu úpravu, ktorej cieľom je zosúladiť slovenskú právnu úpravu s požiadavkami **revidovaného nariadenia o európskej štatistike**, zapracovať odporúčania z partnerského hodnotenia Eurostatu a podporiť modernizáciu národného

štatistického systému. Zároveň na úrovni Únie pokračovali diskusie vo Výbore pre európsky štatistický systém (ďalej len „ESSC“), ktoré sa sústredili na praktickú implementáciu revidovaného nariadenia, možnosti využívania nových dátových zdrojov od súkromných držiteľov údajov a posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi a Eurostatom. ESSC v máji 2025 podporil zriadenie pracovnej skupiny pre prístup k údajom v súkromnej držbe, ktorá pripravuje dva kľúčové výstupy – referenčnú príručku ESS a vzorovú šablónu žiadosti o prístup k údajom. Následne sa zameria aj na ďalšie materiály, vrátane usmernení k finančnej kompenzácii za sprístupnenie údajov.

V marci 2025 Európska komisia predstavila návrh **nariadenia o nefinančnej štatistike nehnuteľností určených na podnikanie**. Cieľom návrhu je vytvoriť ucelený rámec pre rozvoj, tvorbu a zverejňovanie štatistík o komerčných nehnuteľnostiach a odstrániť dlhodobú medzeru v dostupnosti údajov potrebných pre makroprudenciálne analýzy a monitorovanie finančnej stability. Slovenská republika víta ambície návrhu, ide o významný krok k doplneniu údajov o vývoji trhu s komerčnými nehnuteľnosťami, ktoré budú porovnateľné naprieč členskými štátmi, a preto návrh vo všeobecnosti podporuje. Implementácia nových požiadaviek si vyžiada prispôbenie národného štatistického systému pre zabezpečenie jeho efektívnosti a súladu s nariadením. Návrh nariadenia je v súčasnosti vo fáze schváleného mandátu Rady a čaká sa na začiatok trialógov s Európskym parlamentom.

V rámci stratégie modernizácie podnikových štatistík trhu práce bolo v máji 2025 prijaté **nariadenie o podnikovej štatistike trhu práce Európskej únie**, ktoré nahrádza doterajšie právne akty s cieľom zjednotiť a skonsolidovať právny rámec a zvýšiť konzistentnosť štatistík. Nariadenie vytvára nový európsky právny základ pre podnikové štatistiky trhu práce, ktoré zahŕňajú štvrťročnú štatistiku voľných pracovných miest, štvrťročné indexy nákladov práce, 4-ročné zisťovanie nákladov práce, 4-ročné zisťovanie o štruktúre miezd a ročný indikátor rozdielu v odmeňovaní medzi mužmi a ženami.

Návrh nariadenia o európskej štatistike obyvateľov, domov a bytov, ktorého cieľom je vytvoriť harmonizovaný rámec pre európsku štatistiku o obyvateľstve a bývaní integráciou existujúcich štatistík o demografii, migrácii a sčítaní, priniesol dosiahnutie politickej dohody v máji 2025. Kompromisný návrh obmedzuje povinnosť uplatňovať metódy odhadu len na celkovú populáciu na národnej úrovni vo vybraných štatistických témach. Slovenská republika presadzovala maximálne využitie existujúcich zdrojov údajov a obmedzenie vytvárania odhadov iba na celkový počet obyvateľov. Nariadenie bolo prijaté v novembri 2025 a následne uverejnené v Úradnom vestníku Únie.

V júli 2025 Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) predstavila **odporúčanie prijať nariadenie, ktorým sa mení nariadenie o zbere štatistických informácií ECB**. Slovenská republika tieto dôležité zmeny víta a podporuje, keďže prispievajú k modernizácii právneho rámca, lepšej dostupnosti údajov a presnejšiemu vymedzeniu povinností jednotlivých inštitúcií. Najdiskutovanejšími otázkami pri jeho pripomienkovaní boli ustanovenia týkajúce sa výmeny dôverných štatistických informácií medzi Európskym systémom centrálnych bánk (ďalej len „ESCB“) a Európskym štatistickým systémom (ďalej len „ESS“), kde sa navrhla jednosmerná výmena z ESCB do ESS. Nariadenie bolo schválené Radou Európskej únie a jeho uverejnenie v Úradnom vestníku Únie sa očakáva vo februári 2026.

V júli 2025 predstavila Komisia dlho očakávaný **návrh nového nariadenia o európskych štatistikách v odvetví rybolovu a akvakultúry**, ktorého cieľom je zjednotiť súčasný právny rámec a nahradiť päť existujúcich nariadení. Slovenská republika návrh nariadenia vo

všeobecnosti podporuje. Sporné ustanovenia sa týkajú proporcionality nových požiadaviek na údaje a potreby pilotných štúdií, pravidiel opätovného využívania administratívnych údajov a ochrany dôvernosti, ako aj podmienok prenosu agregovaných údajov vrátane požiadavky na výslovný súhlas členského štátu. Tieto ustanovenia sú kľúčové z hľadiska dopadu na národné štatistické systémy a vyžadujú ďalšie spresnenie pred uzavretím rokovaní.

V septembri 2025 predstavila Komisia návrh **nariadenia o vytvorení programu pre Jednotný trh a clá na obdobie 2028 - 2034**, ktorý zahŕňa osobitný cieľ a tematické priority pre európsku štatistiku. Slovenská republika pozitívne hodnotí výrazné navýšenie plánovaného rozpočtu Únie na európsku štatistiku na 833 miliónov EUR, čo zdôrazňuje význam kvalitných a dôveryhodných európskych štatistík a silného partnerstva v rámci ESS. Slovensko poukázalo na skutočnosť, že príloha obsahuje tematicky široko nastavené priority rozvoja európskych štatistík, a pôsobí tak **nevyvážené a nekonzistentne z hľadiska formulácie**, čo môže sťažovať implementáciu a komunikáciu smerom k národným štatistickým úradom a používateľom štatistík.

V roku 2025 sa realizovali aktivity súvisiace s **implementáciou aktualizovanej štatistickej klasifikácie ekonomických činností NACE Rev. 2.1**. Zavedenie revidovanej klasifikácie reflektuje zmeny v spôsobe vykonávania ekonomických činností v dôsledku rastúcej globalizácie, digitalizácie a zvýšeného dôrazu na ochranu životného prostredia.

Rada schválila v novembri 2025 **závery o štatistike Európskej únie**, ktoré zdôrazňujú potrebu vysokej kvality, úplnosti a včasnosti štatistických údajov a podporujú implementáciu SNA 2025 a aktualizáciu ESA. Cieľom záverov je predovšetkým posilniť riadenie Európskeho štatistického systému, tzv. štatistický balík definuje politické oblasti, identifikuje smerovanie a nastavenie priorít v oblasti štatistiky.

V roku 2025 boli v **rámci národných účtov aktualizované metódy a zdroje pre zostavovanie hrubého národného dôchodku** (ďalej len „HND“), ktorý predstavuje tretí vlastný zdroj rozpočtu Európskej únie. V novembri 2025 sa uskutočnila dialógová návšteva Eurostatu k údajom poskytovaným Komisii pre Procedúru nadmerného deficitu a dlhu, pričom Slovensko zdôraznilo potrebu jasných a zrozumiteľných usmernení pre klasifikovanie výdavkov verejnej správy.

Finančná pomoc Ukrajine

V roku 2025 poskytla Európska únia v rámci mechanizmu ULCM (Ukraine Loan Cooperation Mechanism) **Ukrajine mimoriadnu makrofinančnú pomoc vo forme pôžičiek vo výške 18,1 mld. EUR**. Pomoc bola financovaná z výnosov z imobilizovaných aktív Centrálnej banky Ruska a **predstavovala európsky príspevok k iniciatíve ERA** (Extraordinary Revenue Acceleration), koordinovanej s krajinami G7. Celkový cieľ iniciatívy bol poskytnúť Ukrajine približne 45 mld. EUR úverov na podporu makroekonomickej stability a obnovy. Implementácia pomoci sa začala začiatkom januára 2025 uvoľnením prvej tranže vo výške 3 mld. EUR a pokračovala postupným vyplácaním prostriedkov počas roka, až do celkovej výšky 18,1 mld. EUR v novembri, **pričom Ukrajina plnila stanovené politické a reformné podmienky**.

Do novembra 2025 vyplatila Európska únia taktiež päť platieb vo forme grantov a úverov v rámci **Nástroja pre Ukrajinu** a celkovo bolo zmobilizovaných **34 mld. EUR**. Tento nástroj umožňuje prepojiť úsilie Ukrajiny o obnovu, rekonštrukciu a modernizáciu s jej úsilím o vstup

do Európskej únie. Prostriedky sú vyplácané po uskutočnení sektorových a štrukturálnych reforiem a investícií vytýčených v **Pláne pre Ukrajinu**.

Európska rada schválila v decembri poskytnutie finančnej pomoci pre Ukrajinu na roky 2026 - 2027 vo forme **pôžičky vo výške 90 mld. EUR**. Pôžička bude realizovaná cez nástroj tzv. posilnenej spolupráce členských štátov, t. j. náklady na pôžičku a záruky budú znášať len tie krajiny, ktoré budú súčasťou tejto spolupráce. **Slovensko spolu s Českom a Maďarskom** deklarovali, že **nebudú súčasťou tejto spolupráce**.

2.5. RADA PRE KONKURENCIESCHOPNOSŤ

Priemyselná politika

Rok 2025 predstavoval pre Slovenskú republiku v rámci jej pôsobenia v Európskej únii **obdobie výrazných hospodárskych, geopolitických a technologických výziev**, ktoré zásadne ovplyvňovali smerovanie európskych politík a zároveň kládli zvýšené nároky na koordináciu národných priorít s cieľmi Európskej únie. Prehlbujúca sa **globálna konkurencia**, pretrvávajúce **dôsledky geopolitickej nestability**, **tlak na zelenú a digitálnu transformáciu priemyslu** a energetických systémov, ako aj dynamický vývoj v oblasti inovácií a strategických technológií, vytvárali komplexné prostredie, v ktorom bolo potrebné aktívne presadzovať záujmy Slovenskej republiky.

V tomto kontexte sa pôsobenie Slovenska v Únii v roku 2025 sústreďovalo predovšetkým na ochranu a zachovanie **konkurencieschopnosti národného a európskeho priemyslu**, zabezpečenie udržateľnej a ekonomicky realizovateľnej zelenej transformácie, napr. zmiernením systému EÚ ETS2, ako aj na **zvyšovanie odolnosti hospodárstva v oblasti surovínovej a energetickej bezpečnosti**. Osobitná pozornosť bola venovaná sektorom strategického významu pre slovenskú ekonomiku, predovšetkým energeticky náročnému priemyslu a automobilovému priemyslu, ktoré čelili zásadným regulačným, trhovým a technologickým zmenám. Vzhľadom na medzinárodný kontext, Slovensko **uvítalo iniciatívy** členských štátov na posilňovanie konkurencieschopnosti Európskej únie v globálnom prostredí pri **uplatňovaní rovnováhy medzi zelenou agendou a priemyselnou politikou**. Pomocou týchto iniciatív v oblasti automobilového, chemického a oceliarskeho priemyslu sa podarilo Slovensku nahradiť jednostranný a prísny pohľad Európskej komisie a presadiť postupné a efektívne riešenia v oblasti dekarbonizácie. Slovenská republika v roku 2025 podporila viaceré spoločné non-papers, vrátane dokumentu o **revitalizácii priemyselnej budúcnosti Európy** a non-paperu o **kritickom stave chemického odvetvia Únie**, čím prispela k otvoreniu strategického dialógu na úrovni Európskej komisie.

Slovenská republika zároveň v rámci európskych politík podporovala **rozvoj výskumu, vývoja inovácií**, hlavne v **oblasti vodíka**, ako kľúčového nástroja na dlhodobé posilnenie konkurencieschopnosti hospodárstva. Dôraz sa kládol na zapájanie domácich podnikov do cezhraničných strategických iniciatív, najmä projektov **spoločného európskeho záujmu** (ďalej len „IPCEI“), a na efektívnejšie prepojenie verejnej podpory výskumu a vývoja s potrebami priemyselnej praxe.

Európska komisia na začiatku roku 2025 predstavila **Kompas konkurencieschopnosti Európskej únie**, ktorý má byť **ekonomickou doktrínou Komisie na nasledujúcich päť rokov**. Posilnenie konkurencieschopnosti by sa malo stať **jedným zo základných pilierov ekonomiky Únie**. Cieľom je vytvoriť nový model systémového prístupu založený na **inováciách, zvýšenom raste produktivity, rozvoji strategických technológií a posilňovaní priemyselnej základne** v porovnaní s globálnymi konkurentmi. Kompas vychádza zo správy M. Draghiho, načrtáva opatrenia a návrhy, ktoré by mali pomôcť Európskej únii zvýšiť produktivitu, odolnosť a inovačný progres. Víziou Komisie je Európska únia ako miesto, kde sú moderné a čisté technológie a produkty vynájdené, vyrobené a predávané, pričom Európska únia trvá na svojej trajektórii smerom ku klimatickej neutralite.

Práve oblasť dekarbonizácie hrala dôležitú úlohu v plánoch Komisie a z tohto dôvodu bola vo februári 2025 prijatá **Dohoda o čistom priemysle** (Clean Industrial Deal, ďalej len „CID“). Ide

o kľúčovú iniciatívu priamo nadväzujúcu na Kompas konkurencieschopnosti. CID predstavuje komplexnú **mapu politických opatrení zameraných na posilnenie konkurencieschopnosti a odolnosti európskeho priemyslu**, so špecifickým dôrazom na energeticky náročné odvetvia a ekosystém čistých technológií. Jej cieľom je **podpora rozvoja čistých technológií, obehových modelov a trhových stimulov**.

Z pohľadu Slovenskej republiky bolo kľúčové presadzovanie **vyváženého prístupu k dekarbonizácii**, ktorý **zohľadňuje štruktúru slovenského hospodárstva postaveného na automobilovom priemysle a s vysokým podielom energeticky náročného priemyslu**. Slovenská republika aktívne podporovala dôraz CID na cenovo dostupnú energiu, ochranu konkurencieschopnosti priemyslu a posilnenie investičných nástrojov pre transformáciu priemyselných podnikov.

CID sa zároveň stala základom pre rozvoj **sektorových akčných plánov pre automobilový, oceliarsky a chemický priemysel**, ktoré patria medzi naše strategické odvetvia. Slovenská republika podporila sektorové rámce a aktívne sa zapájala do diskusií o ich obsahu s cieľom zmierniť negatívne dopady transformácie na zamestnanosť, hospodárstvo a investície.

Vzhľadom na globálny kontext, Slovenská republika uvítala posilnený **dôraz Európskej komisie na energeticky náročný priemysel**, predovšetkým **oceliarsky a chemický sektor**, ktoré patrili v roku 2025 medzi najviac ohrozené odvetvia európskeho hospodárstva z hľadiska konkurencieschopnosti, investičnej stability a dlhodobej udržateľnosti výroby v Európskej únii. Medzi kľúčové systémové problémy energeticky náročného priemyslu patrila najmä **globálna nadmerná výrobná kapacita**, ktorá viedla k nízkym cenám základných materiálov, predovšetkým ocele, často **nepokrývajúcim výrobné náklady európskych producentov**. Tento tlak bol umocnený **rastúcimi nákladmi na elektrickú energiu a prísnejšie ciele dekarbonizácie priemyslu**, čo výrazne znižovalo konkurencieschopnosť výrobcov v Únii v porovnaní s tretími krajinami. Významným negatívnym faktorom bola zároveň **regulačná neistota spojená s budúcim nastavením nástrojov CBAM** (Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach Únie) a **EÚ ETS2**, ktorá brzdila rozhodovanie o veľkých investíciách do dekarbonizácie a modernizácie.

V reakcii na zhoršujúcu sa situáciu vznikli v roku 2025 viaceré formálne aj neformálne aliancie členských štátov, zamerané na presadzovanie sektorových riešení v rámci Únie, ktorých bolo Slovensko aktívnym členom. Francúzsko spolu s Talianskom iniciovali platformu **Friends of Steel**, združujúcu krajiny s významným ťažkým priemyslom. Diskusia v rámci tejto aliance poukázala najmä na **extrémne vysoké ceny energií v Únii, neférovú konkurenciu z tretích krajín a rastúcu globálnu nadkapacitu**. Upozornené bolo aj na alarmujúci trend, keď sa približne 20 % železného šrotu vyváža mimo Úniu a späť sa vracia vo forme hotových výrobkov, čo ďalej oslabuje európsku priemyselnú základňu. Pozitívnym výsledkom bol **návrh spoločného európskeho ochranného mechanizmu pred dovozom ocele z tretích krajín**.

Paralelne prebiehala aj horizontálna iniciatíva **Friends of Industry**, vyústením ktorej bola tzv. **Berlínska deklarácia ministrov priemyslu Európskej únie**, prijatá aj za účasti Slovenska v novembri 2025. Deklarácia reflektuje hlavné výzvy európskeho priemyslu – nízky rast produktivity, nadmernú byrokráciu, neférovú globálnu konkurenciu, klimatické výzvy a vysoké náklady transformácie – a vyzýva na posilnenie ekonomickej suverenity a inovačných kapacít Únie. Kladie dôraz najmä na zníženie administratívnej záťaže a zjednodušenie povolovacích procesov, podporu stredne veľkých priemyselných podnikov, zlepšenie dialógu medzi Komisiou, členskými štátmi a podnikmi, ako aj na vytváranie tzv. „lead markets“ pre

nízkouhlíkové materiály (ocel, cement, chemikálie). Osobitná pozornosť je venovaná **cenovo dostupnej energii**, financovaniu dekarbonizácie a **dodržiavaniu princípu technologickej neutrality**, čo bolo opakovane zdôrazňované ako podmienka aj jednotlivými členskými štátmi.

V oblasti chemického priemyslu vznikla iniciatíva **Friends of Chemicals**, ktorá vyzvala na prijatie osobitnej sektorovej legislatívy – **nariadenia o kritických chemikáliách**. Po vzore aktu o čipoch by tento nástroj definoval zoznam strategických molekúl nevyhnutných pre hospodársku bezpečnosť Európskej únie, pričom cieľom je zachovať ich výrobu na území Únie a zabrániť vzniku kritických závislostí. Aj v tomto prípade sa podarilo docieľiť pokrok a v júli Komisia predstavila **Akčný plán pre chemický priemysel Európskej únie**.

Slovenská republika sa na úrovni Európskej únie aktívne zapájala aj v oblasti **automobilového priemyslu**, ktorý si v roku 2025 zachoval **strategický význam pre naše hospodárstvo**, pričom čelil súbehu zásadných výziev vyplývajúcich z dekarbonizácie dopravy, technologickej transformácie a rastúcej globálnej konkurencie.

Európska komisia v marci 2025 predstavila **Akčný plán pre automobilový priemysel**, ktorý reagoval na potrebu komplexnej podpory sektora v období transformácie. Členské štáty v diskusii zdôraznili strategický význam automobilového priemyslu a potrebu riešiť najmä rozvoj batériového ekosystému, budovanie nabíjacej infraštruktúry a posilnenie inovačnej výkonnosti Únie. Komisia zároveň potvrdila, že princíp technologickej neutrality, vrátane využívania alternatívnych palív, bude súčasťou plánovaného prehodnotenia CO₂ štandardov.

Slovenská republika privítala Akčný plán ako zásadný míľnik pre európsky automobilový priemysel a podporila potrebu dlhodobej, predvídateľnej a technologicky neutrálnej stratégie. Pozitívne bolo hodnotené najmä **zameranie na inovácie a digitalizáciu**, vrátane postupného prechodu na autonómne vozidlá, ktorý Komisia predpokladá v horizonte približne desiatich rokov, čím reaguje na očakávaný vývoj trhu a globálnu konkurenciu.

V decembri 2025 Komisia priamo nadviazala na Akčný plán predstavením **balíka opatrení pre automobilový priemysel**, ktorý zahŕňa **revíziu nariadenia o CO₂ štandardoch pre osobné vozidlá a dodávky**, **Battery Booster Strategy** na podporu európskeho batériového priemyslu, **zjednodušujúci omnibus balík pre automotive** a návrh nariadenia o **čistých firemných vozidlách**. Predloženie balíka predstavovalo naplnenie záväzkov Komisie v oblasti technologicky neutrálneho prístupu k dekarbonizácii automobilového sektora a vytvorilo rámec pre ďalšie posilňovanie konkurencieschopnosti európskeho a slovenského automobilového priemyslu.

Jednou z dôležitých tém roku 2025 bola **mikroelektronika**, konkrétne čipy. Cieľom Slovenskej republiky bolo **podporiť budovanie technologických a výrobných kapacít na území Európskej únie**, vytvoriť rámec pre **zaistenie bezpečnosti a stability dodávok čipov**, **prilákание investícií do tejto oblasti** a **vytvorenie systému monitorovania a schopnosti rýchlej reakcie v prípade výpadku dodávok**. V tejto súvislosti bolo v novembri 2025 otvorené Slovenské čipové kompetenčné centrum, čím sa začala nová etapa rozvoja domáceho ekosystému polovodičov a mikroelektroniky. Centrum má za cieľ posilniť technologické kapacity Slovenska v oblasti polovodičov, podporiť vzdelávanie a rozvoj talentov v mikroelektronike a návrhu čipov, rozvíjať výskum, vývoj, prototypovanie a pokročilé púzdrenie čipov a zároveň zabezpečiť prístup slovenských podnikov, najmä malých a stredných podnikov a startupov, k európskym infraštruktúram, pilotným linkám, partnerstvám a iniciatívam v rámci Únie. Centrum tak prispieva k aktívnemu zapojeniu Slovenska do

budovania európskeho polovodičového ekosystému a k posilneniu technologickej suverenity Únie.

V septembri 2025 prijali členské štáty Európskej únie **Deklaráciu Európskej polovodičovej koalície**, ktorá reaguje na pretrvávajúce zraniteľnosti globálnych dodávateľských reťazcov polovodičov a na potrebu ďalšieho posilnenia európskej konkurencieschopnosti v strategických technológiách. Deklarácia vytvára politický a strategický rámec pre koordinovanejší postup členských štátov a predstavuje východisko pre prípravu revízie a posilnenia Európskeho aktu o čipoch (ďalej len „Chips Act 2.0“), so zameraním na podporu investícií, výskumu a inovácií, rozvoj výrobných a technologických kapacít, ako aj rozvoj kvalifikovanej pracovnej sily v oblasti polovodičov. **Slovenská republika sa k deklarácii pripojila**, čím potvrdila svoj záväzok aktívne sa zapájať do spoločných európskych iniciatív, zosúlaďovať národné priority s cieľmi Únie a prispievať k budovaniu odolného, konkurencieschopného a technologicky suverénneho polovodičového ekosystému v Európskej únii.

Slovenská republika sa v roku 2025 aktívne zapájala do zasadnutí a činností **Európskej rady pre polovodiče**, ktorá je kľúčovou platformou pre koordináciu politík členských štátov v oblasti polovodičov v kontexte implementácie Chips Act. Účasť Slovenskej republiky prispela k výmene informácií, zosúladeniu národných postojov a zapojeniu Slovenska do spoločného európskeho postupu pri posilňovaní odolnosti a konkurencieschopnosti polovodičového ekosystému Únie.

V roku 2025 Slovensko pokračovalo v implementácii dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu v oblastiach **batérií, mikroelektroniky a vodíka**, ktoré predstavujú **kľúčové strategické technológie pre konkurencieschopnosť a odolnosť hospodárstva** Európskej únie. Tieto projekty prispievajú k rozvoju inovačných kapacít, posilneniu priemyselných hodnotových reťazcov a podpore investícií s vysokou pridanou hodnotou na území Slovenskej republiky.

Kľúčovou podmienkou pre rast a konkurencieschopnosť priemyslu je **prístup k spoľahlivým, čistým technológiám a cenovo dostupným zdrojom energie**, pre dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality. Z pohľadu slovenského priemyslu je preto nevyhnutné zdôrazniť, že produkcia nízkouhlíkovej energie na Slovensku sama o sebe neprináša plnohodnotnú konkurenčnú výhodu, pokiaľ sa v rámci politiky dekarbonizácie a dosahovania klimatickej neutrality zohľadňujú výlučne zdroje energie klasifikované ako obnoviteľné. Takýto prístup nedostatočne reflektuje štruktúru energetického mixu Slovenska, v ktorom zohrávajú kľúčovú úlohu aj stabilné nízkouhlíkové zdroje, najmä jadrová energia.

V podmienkach vysokých cien energií a rastúceho tlaku na dekarbonizáciu energeticky náročných odvetví **je pre Slovenskú republiku zásadné, aby európske politiky uznávali všetky formy nízkouhlíkovej energie**, ktoré prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov, k stabilite dodávok a k cenovej dostupnosti energie pre priemysel.

Nezohľadňovanie týchto zdrojov v regulačných a podporných mechanizmoch Únie môže viesť k **oslabeniu konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva**, a to aj napriek jeho relatívne priaznivému emisnému profilu v oblasti výroby elektriny. Rovnako je zásadné, aby Slovenská republika aj naďalej vystupovala ako dôveryhodný a stabilný partner Európskej komisie v rámci európskych priemyselných a inovačných iniciatív. Zachovanie tejto pozície je kľúčové pre zabezpečenie aktívneho zapojenia Slovenska do strategických projektov na úrovni Európskej únie a pre posilňovanie jeho úlohy v európskych hodnotových reťazcoch.

Vnútorný trh a ochrana spotrebiteľa

V máji 2025 Európska komisia predstavila novú **Stratégiu pre jednotný trh**, ktorej cieľom je posilniť konkurencieschopnosť a odolnosť Európskej únie v čase rastúcej globálnej neistoty. Nová stratégia obsahuje ucelený a komplexný prístup **modernizácie a posilnenia jednotného trhu** vychádzajúc z odporúčaní správ Maria Draghiho o konkurencieschopnosti, Enrica Lettu o budúcnosti jednotného trhu a Sauliho Niinistöa o vojenskej a občianskej pripravenosti Únie. Obsahuje **9 strategických priorít a 61 opatrení** na obdobie rokov 2025 až 2030.

Medzi hlavné priority patrí **odstránenie 10 najkritickejších bariér na jednotnom trhu** (napr. fragmentácia regulácií, uznávanie kvalifikácií, vysielanie pracovníkov, označovanie výrobkov, regulácia obalov a odpadov, zakladanie podnikov, územné obmedzenia dodávok), posilnenie trhu so službami (najmä pre potreby maloobchodu a priemyslu), rozšírenie podpory pre malé a stredné podniky (vrátane financovania či novej kategórie malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou), digitalizácia jednotného trhu (napr. zavedenie podnikateľskej peňaženky a digitálneho pasu výrobkov), zjednodušenie administratívy (napr. zavedenie 28. režimu pre založenie obchodných spoločností), dôsledné presadzovanie existujúcich pravidiel, zvýšenie politickej zodpovednosti členských štátov za stav a dodržiavanie pravidiel jednotného trhu a investície do reforiem na ochranu hodnôt Európskej únie. **Slovenská republika akcentovala dva kľúčové aspekty, a to potrebu pokročiť v digitalizácii jednotného trhu a posilniť podporu malých a stredných podnikov.**

Priorita digitalizácie bola bližšie rozpracovaná v novom akčnom pláne na podporu digitálnej transformácie jednotného trhu – **Akčný plán: Stanovenie smeru k jednotnému trhu riadenému obchodnými údajmi** založenému na digitalizovaných obchodných údajoch podnikov pôsobiacich v Únii. Akčný plán konkretizuje smerovanie, kroky a digitálne riešenia pre harmonizovaný, skutočne digitálny a **dátovo prepojený „bezpapierový“ jednotný trh**. Definuje hlavné opatrenia (prispôsobenie legislatívy digitálnym technológiám, jednoduchý a digitalizovaný prístup k dôveryhodným obchodným dátam, harmonizácia, štandardizácia a interoperabilita údajov, automatizované zdieľanie údajov v reálnom čase atď.), ktoré výrazne uľahčia a zrýchlia **digitálnu výmenu údajov medzi podnikmi a štátom**.

V rámci rokovaní o novom viacročnom finančnom rámci 2028 - 2034 začali rokovania o návrhu **Programu pre jednotný trh a colníctvo**, ktorý zlučuje štyri samostatné programy súčasného VFR – program pre jednotný trh, colníctvo, dane a boj proti podvodom. Cieľom Programu je podporiť projekty Európskej únie, digitálne systémy a riešenia Únie, ktoré prispievajú k dobudovaniu jednotného trhu, zvýšeniu ochrany spotrebiteľa, zefektívneniu colnej kontroly a daňovej politiky a zlepšeniu ochrany finančných záujmov Únie a členských štátov. Počas druhého polroka sa Rade Európskej únie podarilo dosiahnuť čiastkový mandát pre rokovania s Európskym parlamentom. Otvorené ostávajú ustanovenia o rozpočte, ktoré budú upravené v nadväznosti na ukončenie horizontálnych rokovaní o VFR 2028 - 2034. Slovenská republika podporila čiastkový mandát, ktorý reflektuje slovenskú pozíciu. V čiastkovom mandáte sa podarilo presadiť širšie zapojenie členských štátov do rozhodovania o podporovaných projektoch a tiež znenia, ktoré majú zaručiť predvídateľné a stabilné financovanie jednotlivých častí Programu.

V oblasti ochrany spotrebiteľa pokračovali v roku 2025 legislatívne práce na **revízii smernice o balíku cestovných služieb**, ktorá je súčasťou širšieho balíka o mobilite cestujúcich. Všeobecným cieľom revízie smernice o balíku cestovných služieb je posilniť úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj v prípade závažnej krízy, a zároveň zlepšiť fungovanie vnútorného trhu

v odvetví balíkov cestovných služieb. Slovenská republika vo všeobecnosti podporila ciele revízie smernice o balíku cestovných služieb a posilnenie ochrany cestujúcich, pričom zároveň kládla dôraz na právnu istotu a predvídateľnosť pre hospodárske subjekty a na primeranosť novej regulačnej záťaže vo vzťahu k reálnemu prínosu pre spotrebiteľov. Do konca roka 2025 boli úspešne ukončené medziinštitucionálne rokovania medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou dohodou o konečnom kompromisnom texte.

V roku 2025 boli tiež zavŕšené práce na revízii smernice o **alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov** a prijaté nové nariadenie o **bezpečnosti hračiek**. Viedli sa tiež diskusie o **návrhu smernice** pokiaľ ide o **vybavenie na napájanie elektrických vozidiel, dávkovače stlačeného plynu a elektromery, plynometry a merače tepla**. Rozmach ekologických foriem dopravy naráža na administratívne prekážky, ktoré je potrebné prekonať pre dosiahnutie lepších výsledkov. Do tejto oblasti patrí aj napájanie elektrických vozidiel a dávkovačov stlačeného plynu. Podmienky pri uvádzaní na trh sú stanovené v národnej legislatíve členských štátov, čo však vytvára administratívne prekážky spojené s finančnými nákladmi najmä pre malé a stredné podniky. Cielená revízia smernice o meradlách sa snaží harmonizovať tieto požiadavky a preto Slovenská republika od začiatku podporovala predložený návrh.

Zlepšovanie podnikateľského prostredia

V kontexte programu Európskej komisie na rok 2025 a jej zámeru **znižit' administratívnu záťaž pre podnikateľov o 25 %, resp. o 35 % pre malé a stredné podniky**, sa Rada počas roka 2025 intenzívne zaoberala témou **zjednodušovania**. Pre Slovenskú republiku je prioritou, aby Európska komisia pokračovala v nastolenom trende a úsilí pri zjednodušovaní európskej legislatívy, odstraňovala nadmernú administratívnu, reportingovú a finančnú záťaž a vyhla sa zavádzaniu novej nadmernej záťaže v pripravovanej legislatíve. Výsledky zjednodušovania musia byť konkrétne, merateľné a v reálnom živote vnímané pozitívne zo strany podnikateľského prostredia.

V roku 2025 predstavila Európska komisia spolu **10 zjednodušujúcich balíčkov – omnibusov** v nasledujúcich oblastiach: **udržateľnosť, európske investície, obranný priemysel, spoločná poľnohospodárska politika, definícia skupiny podnikov small mid-caps, digitalizácia, chemický priemysel, životné prostredie, automobilový priemysel a bezpečnosť potravín**. Komisia deklaruje, že bude pokračovať v príprave omnibusov aj v roku 2026.

Slovenská republika vyjadrila počas roka podporu aj ďalším nástrojom Komisie, ktoré využíva na implementáciu a presadzovanie európskej legislatívy - vykonávanie reality checkov, stress-testing legislatívy a usporadúvanie implementačných dialógov zo strany komisárov v ich oblasti pôsobnosti. Komisia deklaruje vykonanie 28 implementačných dialógov s viac ako 550 zúčastnenými stranami.

V oblasti lepšej regulácie bolo pre Slovenskú republiku prioritou zdôrazňovanie dôležitosti vykonávania riadneho posudzovania vplyvov zo strany Komisie. Slovensko podporuje snahu nastoliť systém v oblasti posudzovania vplyvov tzv. významných zmien, ktoré sú prijímané na pôde Rady Európskej únie a Európskeho parlamentu. Podporujeme aj úlohu Rady pre konkurencieschopnosť byť „strážcom“ nad proporционаlitou prijímanej legislatívy a vyžadovať od Komisie kvalitné posúdenie vplyvov pred postúpením legislatívy do ďalších procesov.

Revízia pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže

V priebehu roka 2025 boli sledovanou oblasťou najmä kroky Európskej Komisie smerujúce k **revidovaniu pravidiel s cieľom účinného presadzovania pravidiel hospodárskej súťaže** prostredníctvom revízie nariadenia o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže. Cieľom revízie nariadenia je aktualizovať antitrustové postupy pre digitálny vek zvýšením efektívnosti a posilnením spolupráce s národnými orgánmi pre hospodársku súťaž. Medzi kľúčové návrhy patrí zefektívnenie vyšetrovacích postupov, ako je prístup k spisu a žiadosti o informácie, modernizácia vyšetrovacích právomocí a potenciálne vytvorenie spoločných vyšetrovacích tímov pre efektívnejšiu spoluprácu s národnými orgánmi. Cieľom je zabezpečiť, aby pravidlá hospodárskej súťaže zostali účinné v rýchlo sa rozvíjajúcej digitálnej ekonomike. Slovensko ciele revízie vo všeobecnosti podporuje, avšak ďalšia pozícia bude závisieť od konkrétnych návrhov.

Ďalšou prioritou bola prebiehajúca **revízia usmernenia** o prioritách Komisie v oblasti **presadzovania práva** pri uplatňovaní článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na prípady **zneužívania dominantného postavenia podnikov na vylúčenie konkurentov z trhu**. Usmernenie bude vychádzať z judikatúry Únie týkajúcej sa vylučovacej formy zneužívania dominantného postavenia, čím sa podporí harmonizované uplatňovanie článku 102 zo strany Komisie, vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a vnútroštátnych súdov.

Ďalšou sledovanou oblasťou bola **revízia usmernenia na posudzovanie horizontálnych fúzií** podľa nariadenia o kontrole koncentrácií medzi podnikmi a **usmernenia o posudzovaní nehorizontálnych fúzií** podľa nariadenia o kontrole koncentrácií medzi spoločnosťami. Hlavným cieľom systému kontroly fúzií je zachovať živý a konkurencieschopný vnútorný trh s dynamickou konkurenciou. Umožňuje spoločnostiam získať rozsah, inovovať, investovať a ponúkať lepšie produkty. Kontrola fúzií zároveň zabraňuje hromadeniu trhovej sily v rukách jednej alebo malého počtu spoločností, čo môže poškodiť spotrebiteľov a podniky a poškodiť produktivitu a hospodársky rast Únie. Za posledných viac ako 20 rokov od nariadenia sa vyskytli významné trendy na trhu a geopolitický vývoj, ktoré viedli k transformačným posunom na mnohých trhoch, čím sa súčasný rámec kontroly fúzií otestoval. Rovnako ako všetky nástroje hospodárskej súťaže, aj kontrola fúzií v Únii musí zostať prísna a aktuálna. Cieľom je poskytnúť komplexný, predvídateľný a trvalý rámec. Primárne poslanie kontroly fúzií zostane rovnaké - zachovanie živého a konkurencieschopného vnútorného trhu, ktorý poháňa spoločnosti, aby ponúkali svojim zákazníkom a spotrebiteľom inovatívne, cenovo dostupné a vysoko kvalitné výrobky.

Oblasť štátnej pomoci

Počas roka 2025 spustila Európska komisia verejné konzultácie nasledovných dokumentov:

- **Rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu Dohody o čistom priemysle** – uvedený rámec podporí dohodu o čistom priemysle tým, že určí, ako môžu členské štáty navrhnuť opatrenia štátnej pomoci na podporu jej cieľov.
- **Rozhodnutie Komisie o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc** vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme, udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu – cieľom je uľahčiť členským štátom podporu cenovo dostupného bývania nad rámec sociálneho bývania a tiež upraviť niektoré z existujúcich podmienok poskytovania pomoci.

- **Usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach** – cieľom je najmä rozšírenie rozsahu pôsobnosti usmernení a úprava definície pojmu „podnik v ťažkostiach“, ktorej potrebu priniesla aplikačná prax.
- **Návrh usmernení týkajúcich sa zahraničných subvencií narúšajúcich vnútorných trh** – poskytujú najmä pokyny, týkajúce sa spôsobu, akým Európska komisia dospeje k záveru, či došlo k narušeniu hospodárskej súťaže spôsobenému zahraničnou subvenciou, spôsobu, akým Európska komisia uplatňuje vyvažovací test a právomocí Európskej komisie požadovať predbežné oznámenie koncentrácií alebo zahraničných príspevkov v špecifických situáciách.
- **Nariadenie Komisie o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie** – cieľom tejto konzultácie je uľahčiť poskytovanie štátnej pomoci a znížiť administratívnu záťaž zmenou podmienok zlučiteľnosti, ktoré musia byť splnené, aby členské štáty nemuseli pomoc notifikovať Európskej komisii, a zároveň zachovať spravodlivú hospodársku súťaž na vnútornom trhu.
- **Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na verejnoprávne vysielanie** - cieľom iniciatívy je zhromaždiť spätnú väzbu zainteresovaných strán o tom, ako komunikácia o vysielaní fungovala od jej poslednej revízie v roku 2009 a zistiť, či aj naďalej plní svoje ciele.

V máji 2025 bolo zverejnené **odporúčanie Komisie o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou**. Túto kategóriu tvoria podniky, ktoré nie sú malými a strednými podnikmi, zamestnávajú menej ako 750 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 150 mil. EUR, alebo ktorých celková ročná súvaha nepresahuje 129 mil. EUR a predstavujú segment podnikateľského sektora, ktorý sa odlišuje od malých a stredných podnikov, ale aj od veľkých podnikov. Hoci sú zvyčajne silnejšie, rastú rýchlejšie, sú inovatívnejšie a lepšie sa vyrovnávajú s digitalizáciou, stále čelia podobným výzvam, napr. administratívne zaťaženie či nedostatok kvalifikovaných zamestnancov.

Európska komisia v júni 2025 schválila nový **Rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu Dohody o čistom priemysle**. Jeho cieľom je umožniť členským štátom účinnejšie podporovať rozvoj čistej energie, dekarbonizáciu priemyslu a rozširovanie čistých technológií. Rámec stanovuje pravidlá, podľa ktorých môžu členské štáty poskytovať finančnú pomoc na konkrétne investície a ciele v súlade s legislatívou Únie v oblasti štátnej pomoci. Komisia bude na jeho základe schvaľovať schémy pomoci, ktoré jednotlivé štáty prijímú s cieľom rozvoja čistého priemyslu. To zároveň umožní aj pružnejšie poskytovanie individuálnej pomoci.

V júli 2025 bol zverejnený dokument **odporúčanie Komisie o daňových stimuloch na podporu Dohody o čistom priemysle a vzhľadom na rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle**. V odporúčaní sú stanovené spoločné hlavné zásady, ktorými sa majú členské štáty riadiť pri zavádzaní daňových stimulov s cieľom podporiť plnenie cieľov, pričom sa zameriavajú predovšetkým na možnosti politiky spojené s daňou z príjmov právnických osôb.

Európska komisia v októbri 2025 prijala **nariadenie Komisie**, ktorým sa opravuje nariadenie o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* v sektore poľnohospodárstva, a **oznámenie Komisie**, ktorým sa menia usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach, pokiaľ ide o obdobie uplatňovania. Týmto oznámením predĺžila Európska komisia platnosť

usmernení do konca decembra 2026, vzhľadom na verejnú konzultáciu a potrebu vytvorenia priestoru pre úpravu usmernení, resp. prípravu nových usmernení.

V legislatívnom procese je tiež **nariadenie o skupinových výnimkách pre oblasť dopravy**, ktoré by malo byť prijaté koncom roka 2025, resp. začiatkom roka 2026.

Slovensko tiež pozitívne hodnotí začatie štruktúrovaného dialógu Európskej komisie s členskými štátmi týkajúceho sa **pravidiel v oblasti štátnej pomoci pre odvetvie obrany**, v nadväznosti na dokument „Oznámenie Komisie – Súhrnný balík opatrení v oblasti štátnej pomoci“ z júna 2025.

Výskum

V oblasti výskumu a inovácií bol rok 2025 obdobím intenzívnych úvodných diskusií k legislatívnemu balíku k nadchádzajúcemu 10. rámcovému programu Európskej únie pre výskum a inovácie, ktorý je plánovaný na roky 2028 – 2034 a ponesie rovnaký názov ako aktuálny program **Horizont Európa**. Varšavská deklarácia prijatá v marci 2025 zdôraznila potrebu stabilného financovania, podporu excelentnosti, inkluzívneho prostredia a zlepšenia koordinácie medzi výskumnými politikami. Ministri členských krajín v decembri 2025 schválili Správu o pokroku, ktorá predstavuje pokrok dosiahnutý pri skúmaní návrhov v druhej polovici roka 2025.

Ministri v roku 2025 schválili tiež **závery Rady o umelej inteligencii** (ďalej len „AI“) **vo vede**, v ktorých Rada uznáva rýchly rozvoj AI a jej transformačný potenciál vo vede a uznáva jej úlohu pri špičkovej vede, riešení globálnych výziev, zvyšovaní konkurencieschopnosti či podpore digitálnej transformácie. Zároveň sa však zdôrazňuje potreba jej zodpovedného, udržateľného, etického a inkluzívneho využívania vo vede.

V septembri 2025 Rada schválila **závery Rady o význame výskumu a inovácií pre Stratégiu Európskej únie pre startupy a scaleupy**. Závery zdôrazňujú význam výskumu a inovácií ako kľúčových pilierov pre úspešnú realizáciu Stratégie Únie pre startupy a scaleupy s cieľom posilniť konkurencieschopnosť, ekonomickú bezpečnosť a strategickú autonómiu Únie.

V septembri boli schválené aj **závery Rady o výzve na akciu v oblasti vied o živej prírode pre konkurencieschopnosť Európy**, v ktorých sa vyjadruje silná podpora vízií Komisie stať sa do roku 2030 globálnym lídrom vo vedách o živej prírode, ktoré sú kľúčové pre inováciu a udržateľnú konkurencieschopnosť Európy v oblastiach ako zdravotníctvo, poľnohospodárstvo či biohospodárstvo.

V decembri 2025 bol schválený všeobecný prístup k **nariadeniu, ktorým sa mení nariadenie pokiaľ ide o EuroHPC**. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť pôsobnosť nariadenia, ktoré spustilo iniciatívu AI Factories, a posunúť ju na úroveň **AI Gigafactories** s integráciou kvantových technológií. AI Gigafactories budú kombinovať masívny výpočtový výkon (nad 100 000 pokročilých AI čipov), energeticky efektívne dátové centrá a automatizáciu riadenú AI. Nakoľko prevádzka a výstavba takýchto centier si vyžaduje investície odhadované na 3–5 mld. EUR, odporúča sa prístup vo forme verejno-súkromného partnerstva.

V roku 2025 bola v popredí aj téma **bezpečnosti výskumu**. Po prijatí odporúčania Rady o posilnení bezpečnosti výskumu členské štáty pripravovali implementáciu jednotlivých opatrení na národnej úrovni. Bezpečnosť výskumu bola ako jedno z prioritných opatrení

zahrnutá aj do politického programu Európskeho výskumného priestoru (ďalej len „ERA“) na roky 2025 – 2027. V roku 2025 bola vyhlásená **verejná konzultácia k pripravovanému návrhu zákona ERA**, ktorý obsahuje aj časť o bezpečnosti výskumu. Boli ohlásené ďalšie nové iniciatívy súvisiace s bezpečnosťou výskumu, a to zriadenie nového Európskeho centra expertízy pre bezpečnosť výskumu v rámci Európskej komisie, vytvorenie platformy due dilligence, ktorá pomôže výskumníkom posúdiť riziká medzinárodnej spolupráce, nová spoločná metodika pre členské štáty na testovanie odolnosti ich výskumných organizácií.

Jedným z kľúčových nástrojov Horizontu Európa sú **európske výskumné a inovačné partnerstvá**, združujúce Komisiu, členské štáty a partnerov zo všetkých sektorov s cieľom spájať zdroje určené na riešenie spoločnej strategickej výskumnej agendy. V súčasnosti prebieha finalizácia riešenia systematickej podpory účasti Slovenskej republiky v **európskych výskumných a inovačných partnerstvách**.

Aktuálny rámcový program Európskej únie pre výskum a inovácie na roky 2021 – 2027 **Horizont Európa** je najdôležitejším nástrojom na podporu výskumu a inovácií s osobitným dôrazom na príspevok k zelenej a digitálnej transformácii. Podľa štatistík Európskej komisie sa k decembru 2025 slovenské inštitúcie 508 účastníkmi zapojili do **382 úspešných projektov** schválených a financovaných Európskou komisiou, pričom získaný príspevok Európskej komisie dosahuje **139,8 mil. EUR**. Projekty smerujú najmä do II. piliera programu, ktorý je venovaný globálnym výzvam (najmä do oblastí ako sú potraviny, biohospodárstvo, klíma, energetika a mobilita, digitalizácia, priemysel a vesmír). Celková úspešnosť slovenských žiadostí dosahuje 17,79 %, čo je nad priemerom Európskej únie (15,5 %). Pozitívna je aj aktivita súkromného sektora, ktorý s 31,5 % podielom na účasti prekonáva verejné výskumné organizácie a univerzity (26,9, resp. 24,3 %). Z pravidelného vyhodnotenia účasti Slovenskej republiky v programe naopak vyplýva niekoľko slabých stránok, a to najmä celkovo nízky počet podaných projektov (štatistiky nás radia až na 25. miesto z 27 miest, problém je najmä motivácia nových účastníkov), nízky podiel koordinátorov zo Slovenska, nižší podiel na aktivitách a získanom celkovom finančnom príspevku v rámci projektových konzorcií a pretrvávajúca neúspešnosť vo vysoko konkurenčnom prostredí výziev ERC.

Kľúčovou podmienkou pre úspech slovenských výskumníkov je domáca podpora prostredníctvom efektívne nastavených **podporných mechanizmov**. Čo sa týka finančnej podpory zvýšenia účasti v programe, je zabezpečená najmä prostredníctvom **výziev Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky** (podpora prípravy projektov, podpora účasti v špičkovom základnom výskume prostredníctvom Európskej výskumnej rady, matching granty a Seal of Excellence) a **Operačného programu Slovensko 2021 – 2027**. Zo zdrojov Operačného programu Slovensko sa tiež zabezpečuje národné spolufinancovanie pre slovenské inštitúcie, ktoré uspeli v európskej Teamingovej výzve.

Vesmír

V **oblasti vesmírnej politiky** pokračovala diskusia o otázkach súvisiacich s **posilnením bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírneho sektora**, ktorý významnou mierou prispieva k hospodárskemu rastu Európskej únie a plneniu hospodárskych, sociálnych, environmentálnych a bezpečnostných cieľov. V roku 2025 sa Slovenská republika aktívne zúčastňovala na prerokovávaní a schvaľovaní dôležitých dokumentov na úrovni Rady a Komisie. Kľúčovou iniciatívou bolo predloženie návrhu **nariadenia o bezpečnosti, odolnosti a udržateľnosti vesmírnych aktivít v Únii (tzv. Vesmírny akt únie)**. Cieľom návrhu je podporiť rozvoj a fungovanie vnútorného trhu pre vesmírny sektor. Zámerom je vytvoriť

právny rámec Únie pre poskytovanie vesmírnych údajov a služieb vesmírnymi prevádzkovateľmi s cieľom podporiť inovácie a vytvoriť stabilné, predvídateľné a konkurencieschopné podnikateľské prostredie, ako aj zabezpečiť sledovateľnosť vesmírnych objektov a znížiť tvorbu vesmírneho odpadu, čím sa zvýši bezpečnosť vesmírnych činností. Kladie dôraz aj na kybernetickú bezpečnosť vesmírnej infraštruktúry. Priemysel očakáva podporu konkurencieschopnosti a neoslabovanie jeho pozície na medzinárodných trhoch. Slovensko podporuje **udržateľné, bezpečné a mierové využívanie vesmíru**, pričom vesmír vnímame ako zdieľaný zdroj otvorený pre všetky štáty bez akejkoľvek diskriminácie. Slovensko uznáva **právo na bezplatné využívanie vesmíru** a prístup k nemu pre všetky národy bez ohľadu na stupeň ich ekonomického alebo vedeckého rozvoja s dôrazom na zodpovednosť za odstránenie vesmírneho odpadu zo strany tých, ktorí ho spôsobili. Navrhovaný dokument sa nesmie vzťahovať na činnosti relevantné pre účely národnej bezpečnosti a musí zapadať do existujúceho právneho rámca Únie, ako aj medzinárodného práva a zmlúv Organizácie Spojených národov o vesmíre. Navrhovaným nariadením by sa mali vytvoriť rovnaké podmienky pre všetkých účastníkov trhu a zohľadniť potreby krajín, ktoré budujú svoj vesmírny ekosystém a infraštruktúru (vrátane Slovenska). Týmto by sa mohla zabezpečiť konkurencieschopnosť priemyslu Únie voči konkurentom z krajín mimo Európskej únie bez toho, aby sa malé a stredné podniky a startupy zaťažovali nadmernou reguláciou.

Priemyselné vlastníctvo

V oblasti **priemyselného vlastníctva** pokračovali v roku 2025 rokovania k revízii právnych predpisov o dodatkových ochranných osvedčeniach pre lieky a o dodatkových ochranných osvedčeniach pre prípravky na ochranu rastlín, ako aj k návrhu **nariadenia o jednotnom dodatkovom ochrannom osvedčení pre lieky** a k návrhu **nariadenia o jednotnom dodatkovom ochrannom osvedčení pre prípravky na ochranu rastlín**. Všeobecným cieľom týchto návrhov je zlepšiť dostupnosť nových liekov a prípravkov na ochranu rastlín v Európskej únii, ako aj podnietiť spoločnosti, aby tieto výrobky vyvíjali v Únii.

Návrh **nariadenia o udeľovaní nútených licencií na patenty v krízových situáciách** prešiel fázou medziinštitucionálnych rokovaní. V októbri 2025 zverejnila Európska komisia v Úradnom vestníku Únie stiahnutie návrhu nariadenia o patentoch nevyhnutných pre normy.

Autorské právo

V oblasti **autorského práva** došlo zo strany Komisie k zverejneniu viacerých správ o implementácii autorskoprávných smerníc a k vyhodnoteniu niektorých iniciatív začatých v predchádzajúcich rokoch. Okrem toho bol predmetom intenzívneho skúmania vzťah autorského práva a (generatívnej) umelej inteligencie.

Cestovný ruch

Slovenská republika sa v roku 2025 v agende cestovného ruchu a športu profilovala ako aktívny a konštruktívny partner v Európskej únii, pričom kládla dôraz najmä na **udržateľnosť, posilnenie financovania sektora a zlepšenie podmienok pre cezhraničný pohyb osôb a športových aktivít**.

Pokiaľ ide o **implementáciu nariadenia o zbere a poskytovaní údajov týkajúcich sa služieb krátkodobého prenájmu ubytovania**, pripravuje sa návrh zákona, ktorým sa nariadenie implementuje do právneho poriadku Slovenskej republiky. Návrh pripravovaného zákona zahŕňa zavedenie nového systému registrácie ubytovacích jednotiek pre krátkodobé prenájmy,

ktoré sa ponúkajú prostredníctvom online platforiem, registráciu hostiteľov, ktorí ubytovacie jednotky ponúkajú prostredníctvom online platforiem, zavádza povinnosti na strane týchto digitálnych platforiem, ako aj na strane podnikateľských subjektov, a zároveň upravuje prenos informácií a ich ďalšie poskytovanie medzi slovenskými orgánmi štátnej správy, ale aj Slovenskou republikou a jej európskymi partnermi. Cieľom navrhovanej právnej úpravy je zabezpečiť spravodlivé, jednoznačné a transparentné poskytovanie služieb krátkodobého prenájmu ubytovania v rámci vnútorného trhu ako súčasť vyváženého ekosystému cestovného ruchu. Predpokladaný termín implementácie nariadenia je v druhom štvrtroku 2026.

Verejné obstarávanie

Nosnou témou roku 2025 bola pripravovaná **revízia smerníc upravujúcich zadávanie zákaziek a koncesíí**. Ide o oblasť, na ktorej sa Slovenská republika plánuje podieľať ako na jednej zo svojich hlavných priorít, a to v úzkej spolupráci s Európskou komisiou a zahraničnými partnermi. Európska komisia v roku 2025 zverejnila verejné konzultácie, ktorých výstupom je rozsiahle hodnotenie existujúceho legislatívneho rámca. Dokument analyzuje efektívnosť a koherentnosť práva Európskej únie, obsahuje relevantné štatistiky a odkazy na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. V súčasnosti prebieha ďalšia fáza konzultácií, ktoré budú ukončené vypracovaním posúdenia vplyvov. Legislatívny návrh novej právnej úpravy je plánovaný v 2. štvrtroku 2026.

Ďalšou dôležitou témou je **elektronizácia verejného obstarávania**. Úrad pre verejné obstarávanie v spolupráci s Komisiou realizoval aktivity podporujúce elektronizáciu verejného obstarávania. Úrad považuje aktívnu účasť na revízii smerníc v oblasti verejného obstarávania za kľúčovú prioritu s cieľom zlepšiť efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov, posilniť hospodársku súťaž a skvalitniť procesy verejného obstarávania, pričom na dosiahnutí tejto priority bude aj v nadchádzajúcom období aktívne participovať, a to v spolupráci nielen so zahraničnými partnermi, ale aj s Európskou komisiou.

2.6. RADA PRE DOPRAVU, TELEKOMUNIKÁCIE A ENERGETIKU (TTE)

Doprava

V roku 2025 pokračovala diskusia k **balíku opatrení na ekologizáciu nákladnej dopravy**, ktorý obsahuje:

- Návrh **smernice o maximálnych hmotnostiach a rozmeroch** určitých vozidiel v cestnej doprave - cieľom zmeny a doplnenia súčasnej smernice je zabezpečiť voľný a efektívny pohyb tovaru a spravodlivú hospodársku súťaž v celej Únii, poskytnúť dostatočné stimuly na podporu investícií do technológií s nulovými emisiami a posilniť presadzovanie nových aj existujúcich pravidiel s cieľom dosiahnuť väčšiu konzistentnosť a efektívnosť. Slovensko malo k pôvodnému návrhu výhrady spojené predovšetkým s **dopadom vyšších hmotností na infraštruktúru**, avšak po znížení niektorých z navrhovaných hmotnostných limitov podporilo všeobecné smerovanie.
- Návrh **nariadenia k využívaniu kapacity železničnej infraštruktúry** - cieľom je zlepšenie riadenia železničnej dopravy prostredníctvom efektívnejšieho využívania existujúcej kapacity a procesu jej pridelovania. Slovenská republika návrh podporovala a víta dosiahnutie finálneho kompromisu.
- Návrh **nariadenia o započítavaní emisií skleníkových plynov z dopravných služieb** - ide o prierezovú legislatívu týkajúcu sa všetkých dopravných módov. Cieľom návrhu je sprístupniť spoľahlivé údaje o emisiách skleníkových plynov, vytvoriť stimuly na zmenu správania podnikov a zákazníkov s cieľom zníženia emisií CO₂ z dopravných služieb zavedením a využívaním porovnateľných a spoľahlivých údajov o emisiách. Dohoda na finálnom znení textu bola dosiahnutá v novembri 2025.

V rámci **multimodálnej dopravy** pokračovala diskusia o návrhoch v rámci **balíka o mobilité cestujúcich**, ktorého cieľom je konsolidovať a zjednodušiť regulačný rámec práv cestujúcich, ako aj zvýšiť jeho odolnosť voči krízam. Slovenská republika podporuje návrh **nariadenia o právach cestujúcich v kontexte multimodálnych ciest**, ktorého cieľom je zabezpečiť primeranú úroveň ochrany cestujúcich v rámci multimodálnych ciest a zároveň doplniť už existujúce pravidlá tým, že sa zabezpečí, aby cestujúci mali podobnú úroveň ochrany, ak počas cesty prestupujú medzi jednotlivými druhmi dopravy.

Slovenská republika podporuje aj návrh **nariadenia o presadzovaní práv cestujúcich v Únii (Omnibus)**. Revízia regulačného rámca v oblasti práv cestujúcich pomôže pri stimulovaní využívania druhov hromadnej dopravy.

V oblasti **ochrany cestujúcich v leteckej doprave** pokračovala v roku 2025 práca na návrhu **revízie nariadenia**, ktorým sa mení **nariadenie o spoločných pravidlách systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a nariadenia o zodpovednosti leteckého dopravcu pri preprave cestujúcich a ich batožiny**. Cieľom revízie je zachovať vysokú úroveň ochrany cestujúcich počas prerušenia cesty, zároveň zohľadniť finančné dôsledky pre odvetvie leteckej dopravy a zabezpečiť, aby leteckí dopravcovia pôsobili za harmonizovaných podmienok na liberalizovanom trhu. Slovenská republika podporila otvorenie rokovaní a považuje za nevyhnutné návrh aktualizovať, najmä odstránením nedostatkov, ktoré sa prejavili v súvislosti s obmedzeniami v leteckej doprave počas pandémie COVID-19. V júni 2025 bola na úrovni Rady schválená politická dohoda a od októbra prebiehajú dialógy s Európskym parlamentom, v rámci ktorých Slovenská republika považuje za dôležité hľadanie rovnováhy medzi

zabezpečením vysokej úrovne práv cestujúcich a vplyvov navrhovaných opatrení na leteckých dopravcov.

V apríli 2025 Komisia predložila dva legislatívne návrhy, ktorými sa reviduje tzv. **Roadworthiness Package**, pozostávajúci z troch smerníc - smernice o pravidelnej kontrole technického stavu motorových vozidiel, smernice o cestnej technickej kontrole úžitkových vozidiel a smernice o registračných dokumentoch vozidiel. Návrhy prispievajú k jednotnej, objektívnej a kvalitnej kontrole všetkých vozidiel, najmä elektrických a ich bezpečnostných systémov, obmedzia neoprávnené zásahy do vozidiel, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť alebo ovplyvniť emisie či počítadlá najazdených kilometrov a zlepšia elektronické uchovávanie a výmenu údajov o vozidlách medzi národnými registrami. Všeobecné smerovanie k obom návrhom bolo prijaté v decembri 2025. Slovenská republika podporovala možnosť zachovania súčasnej frekvencie STK pre vozidlá staršie ako 10 rokov každé 2 roky, čo všeobecné smerovanie umožňuje, preto Slovenská republika text všeobecného smerovania podporila.

Poštový sektor

V oblasti poštových služieb sa po viacerých intervenciách členských štátov, vrátane veľmi aktívneho prístupu Slovenska, podarilo dosiahnuť posun vpred pri riešení **nevyhnutnej reformy poštového trhu**, o ktorej sa diskutovalo už niekoľko rokov. Súčasná platná smernica o poštových službách síce splnila svoj pôvodný účel, avšak jej revízia a prispôbenie novým trhovým podmienkam sú nevyhnutné na ďalšie posilnenie vnútorného trhu Únie a zlepšenie celkovej konkurencieschopnosti. Komisia v máji 2025 predstavila **stratégiu jednotného trhu**, v ktorej oznámila aj zámer reformovať regulačný rámec poštových služieb. Zverejnenie poštovej reformy je plánované v roku 2026 formou nového **európskeho aktu o doručovaní**, ktorý nahradí smernicu o poštových službách a nariadenie o cezhraničnom doručovaní balíkov.

Financovanie a iniciatívy Komisie v rámci VFR

V rámci návrhu budúceho viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2027 Komisia v júli 2025 predstavila návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje **Nástroj na prepájanie Európy** (ďalej len „CEF“) **na obdobie rokov 2028 - 2034**. Cieľom je stanoviť právny základ pre CEF na roky 2028 - 2034 a prispieť k budovaniu, rozvoju, modernizácii a dokončeniu transeurópskej siete v odvetviach dopravy (TEN-T) a energetiky (TEN-E), uľahčiť vojenskú mobilitu v rámci TEN-T sietí a uľahčiť cezhraničnú spoluprácu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Doprava má navrhovaný rozpočet cca 51,5 mld. EUR, čo predstavuje dvojnásobok oproti obdobiu 2021 - 2027, z toho 33,864 mld. EUR je určených na civilné využitie a 17,651 mld. EUR na vojenskú mobilitu. Všetky ustanovenia s rozpočtovými dôsledkami alebo horizontálnej povahy budú predmetom neskorších diskusií. Slovenská republika návrh čiastočného všeobecného smerovania podporila.

Západný Balkán, Ukrajina, Moldavsko a Gruzínsko

V oblasti rozširovania Európskej únie, Slovenská republika podporovala dopravnú integráciu kandidátskych krajín a priebežne sledovala rokovania v rámci **Dopravného spoločenstva** – regionálnej platformy Únie a krajín západného Balkánu zameranej na reformy v oblasti dopravy a zosúladovanie s TEN-T. Slovenská republika preskúmala a odsúhlasila materiály pripravované na zasadnutia a ministerskú konferenciu, najmä Správu o pokroku v oblasti dopravy za rok 2025, dokument o rozvoji TEN-T, plán koridoru Západný Balkán – Východné Stredomorie a akčné plány na roky 2025 - 2027.

Dohody s tretími krajinami

Slovensko v roku 2025 aktívne podporovalo zlepšovanie dopravnej konektivity na východnom krídle Únie a posilňovanie prepojení s Ukrajinou. **Dohoda medzi Európskou úniou a Ukrajinou o cestnej nákladnej doprave** z roku 2022, ktorá upravuje bilaterálnu prepravu a tranzit, bola s podporou Slovenska v septembri 2025 predĺžená do 31. marca 2027. Rovnako v septembri 2025 bola predĺžená aj **Dohoda o cestnej nákladnej doprave medzi Úniou a Moldavskom**, s platnosťou do konca marca 2027.

Digitálna agenda

Digitálny omnibus predstavuje legislatívnu iniciatívu, ktorej cieľom je zjednodušiť, sprehľadniť a aktualizovať súčasný rámec digitálnej regulácie v Európskej únii. Počas posledných rokov vzniklo viacero významných digitálnych predpisov (napr. akt o umelej inteligencii, akt o údajoch a akt o správe údajov), ktoré síce riešia odlišné oblasti, ale v praxi sa dotýkajú podobných procesov a povinností. Digitálny omnibus má za cieľ odstrániť duplicity, zosúladiť definície a zjednotiť pravidlá tak, aby sa digitálny regulačný systém stával postupne menej fragmentovaný a jednoduchší na uplatňovanie.

Cloud and AI Development Act je nová iniciatíva Európskej komisie predstavená v roku 2025 ako súčasť plánu „AI Kontinent“ s cieľom uzavrieť prepád v kapacite cloud a AI infraštruktúry Európskej únie. Iniciatíva rieši súčasné prekážky v expanzii európskych dátových centier, vrátane obmedzeného prístupu k prírodným zdrojom ako sú energia a voda, pomalých a fragmentovaných povolovacích procesov a nedostatku dostatočne veľkej a bezpečnej európskej cloud ponuky. Cieľom je posilniť technologickú suverenitu a konkurencieschopnosť Únie v digitálnom hospodárstve.

Akt o umelej inteligencii (ďalej len „AIA“), ambiciózny horizontálny právny rámec na reguláciu systémov umelej inteligencie s cieľom ochrániť bezpečnosť, zdravie a základné práva obyvateľstva a hospodárskych subjektov, nadobudol účinnosť v roku 2024. Pokiaľ ide o zmeny navrhované v digitálnom omnibuse, pre AIA prinášajú viaceré praktické zjednodušenia v implementácii. Patrí sem napríklad posunutie času uplatňovania pravidiel pre vysokorizikové systémy, rozšírenie výhod pre malé a stredné podniky aj na malé mid-cap podniky (vrátane zjednodušenia technickej dokumentácie a miernejších sankcií), či väčšia flexibilita pri monitorovaní po uvedení na trh. Okrem toho sa návrh zameriava na posilnenie koordinácie a praktickej funkčnosti celého rámca, napríklad centralizáciou dohľadu nad systémami integrovanými do veľmi veľkých platforiem prostredníctvom Európskeho úradu pre umelú inteligenciu. Návrh tiež podporuje širšie využívanie tzv. sandboxov a spresňuje prepojenie AIA s ostatnými digitálnymi predpismi za účelom zlepšenia celkovej implementácie a odstránenia regulačných nejasností.

Pokiaľ ide o samotnú **implementáciu AIA**, v auguste 2025 bol do legislatívneho procesu predložený **návrh zákona o organizácii štátnej správy v oblasti umelej inteligencie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Slovensko zabezpečilo čiastočnú implementáciu AIA príslušnými právnymi predpismi, ale implementácia niektorých častí AIA je v určitom omeškaní, avšak rovnaké komplikácie nastali vo väčšine členských štátov. Spoločným problémom je hľadanie optimálneho inštitucionálneho modelu a budúce personálne zabezpečenie dostatkom kvalifikovaných zamestnancov.

Súvisiacim medzinárodným dohovorom, ktorý v mene členských štátov a v spolupráci s nimi na pôde Rady Európy rokovala Európska únia, je **Rámcový dohovor Rady Európy o umelej inteligencii a ľudských právach, demokracii a právnom štáte**, ktorý bol schválený v máji 2024 a podpísaný Európskou komisiou v mene Európskej únie v septembri 2024. Následne Výbor Rady Európy pre umelú inteligenciu začal pracovať na vypracovaní nezáväznej **metodológie pre hodnotenie rizík a dopadov systémov AI z pohľadu ľudských práv, demokracie a právneho štátu** (ďalej len „HUDERIA“), ktorá má podporiť implementáciu Rámcového dohovoru o umelej inteligencii a ľudských právach, demokracii a právnom štáte. Počas roku 2025 sa Výbor Rady Európy pre umelú inteligenciu na plenárnych zasadnutiach venoval najmä rozpracovaniu kontextovej analýzy rizík, na podporu praktického výkonu HUDERIA, ktorá bola sfinalizovaná na plenárnom zasadnutí v novembri 2025.

Akt o správe údajov (ďalej len „DGA“) je prvým zo súboru legislatívnych návrhov Európskej dátovej stratégie. Stanovuje nové pravidlá a mechanizmy pre dôveryhodné zdieľanie údajov. DGA umožní väčšie využitie údajov uchovávaných verejným sektorom (ktoré nie je možné poskytnúť všetkým ako otvorené dáta z dôvodu oprávnených záujmov tretích strán) a tiež uľahčí jednotlivcom a spoločnostiam prístup k svojim údajom na dobrovoľnom základe.

Na základe DGA bol zriadený **Európsky dátovo inovačný výbor** (ďalej len „EDIB“), ktorého úlohou je napomáhať rozvoj európskej dátovej ekonomiky. Komisia v roku 2025 predstavila stratégiu pre európsku dátovú úniu, ktorá je jedným z pilierov digitálneho omnibusu. Cieľom Slovenska v roku 2026 bude aktívne participovať na týchto procesoch.

Implementačný predpis k DGA na národnej úrovni predstavuje **návrh zákona o správe vybraných kategórií údajov verejného sektora** a o doplnení zákona o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

DGA predchádzalo ďalšiemu významnému legislatívnemu návrhu z Európskej dátovej stratégie, a to **Aktu o údajoch** (ďalej len „DA“). Ten stanovuje, kto a za akých podmienok môže pristupovať k údajom za účelom podpory zdieľania údajov v rámci súkromného sektora, pričom sa snaží v právnych vzťahoch súvisiacich so zdieľaním údajov docieľiť vyššiu mieru spravodlivosti, právnej istoty a transparentnosti. DA má horizontálny charakter a ďalej počíta s prijatím nadväzujúcej sektorovej legislatívy, ktorá vytvorí viaceré európske dátové priestory napríklad v oblasti zdravotníctva, mobility alebo kultúry.

Implementačným predpisom k DA je **návrh zákona, ktorým sa upravujú inštitucionálne, technické a kontrolné požiadavky európskej regulácie údajov** a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Akt o interoperabilnej Európe (ďalej len „IEA“) vstúpil do platnosti v roku 2024. Jeho cieľom je zlepšiť nedostatočnú interoperabilitu verejných služieb poskytovaných členskými štátmi či orgánmi Európskej únie. Venuje sa pri tom nie len technickej, ale aj sémantickej a právnej úrovni interoperability. Okrem štruktúr na úrovni Únie, ktoré budú podporovať vývoj riešení interoperability, upravuje aj povinnosť vykonať posúdenie interoperability pri vývoji nových, alebo výrazne pozmenených transeurópskych verejných služieb. Táto povinnosť vstúpila do účinnosti v januári 2025, rovnako ako povinnosť členských štátov notifikovať Únii kompetentné orgány a jednotný kontaktný bod.

V rámci politického programu **Cesta k digitálnemu desaťročiu do roku 2030** (Digitálna dekáda), ktorým sa stanovuje mechanizmus monitorovania a spolupráce medzi Komisiou a

členskými štátmi pri dosahovaní cieľov digitálneho desaťročia, bol v roku 2024 prijatý tzv. **Vnútroštátny plán digitálnej dekády Slovenskej republiky**. Tento dokument predstavil analýzu aktuálneho stavu naprieč štyrmi dimenziami digitálnej dekády, ktorými sú digitálne zručnosti a IKT špecialisti, digitálna infraštruktúra, digitálna transformácia podnikov a digitalizácia verejných služieb, ako aj plánovaný príspevok Slovenska k naplneniu digitálnych cieľov do roku 2030. Vnútroštátny plán poskytuje prehľad už existujúcich opatrení v schválených strategických dokumentoch prijatých vládou a navrhuje nové opatrenia. V nadväznosti na odporúčania Európskej komisie zo Správy o stave digitálnej dekády 2025 - Slovensko sa v závere roka 2025 začali intenzívne prípravy na komplexnú aktualizáciu Vnútroštátneho plánu digitálnej dekády Slovenskej republiky. Cieľom revízie je predovšetkým posilnenie opatrení v oblastiach, kde Komisia identifikovala potrebu zrýchlenia progresu, najmä pokiaľ ide o podporu malých a stredných podnikov, širšie zavádzanie umelej inteligencie, cloudu a dátovej analytiky, ako aj rozvoj digitálnych zručností pedagógov. Slovenská republika sa týmto krokom zároveň pripravuje na revíziu Politického programu digitálneho desaťročia do roku 2030 na úrovni Únie a plánované misie Európskej komisie, pričom zber vecných vstupov pre národnú aktualizáciu bude prebiehať do marca 2026.

Energetika

Kľúčovou **politickou prioritou Slovenskej republiky** vo vzťahu k Európskej únii bola v roku 2025 **energetická bezpečnosť**. Slovenská republika aktívne reagovala na vzniknuté problémy pri tranzite ruskej ropy a plynu cez ukrajinské územie.

Od januára 2025 Slovenská republika aktívne riešila s Európskou komisiou **ukončenie tranzitu zemného plynu cez územie Ukrajiny** v nadväznosti na vypršanie prepravného kontraktu medzi Ukrajinou a ruskou spoločnosťou Gazprom a súvisiace dopady na bezpečnosť dodávok plynu na Slovensko. Na základe rokovaní bola vytvorená pracovná skupina na vysokej úrovni medzi Slovenskom a Komisiou na riešenie otázok spojených s ukončením tranzitu zemného plynu cez Ukrajinu a analýzu alternatívnych možností dovozu zemného plynu. Slovensko sa v tomto kontexte opätovne zapojilo do aktivít regionálnej iniciatívy CESEC (Energetické prepojenie strednej a juhovýchodnej Európy), ktorá ponúka priestor pre strategické diskusie na tému energetickej bezpečnosti a obnovy tranzitu plynu cez územie Ukrajiny a o posilnení infraštruktúrnych projektov v regióne strednej a juhovýchodnej Európy.

Vývoj v oblasti energetiky bol zásadne ovplyvnený oznámením Komisie **Cestovná mapa smerom k ukončeniu dovozu energií z Ruska** z mája 2025 (tzv. **REPowerEU Roadmap**) a súvisiacim **návrhom nariadenia o ukončení dovozov ruského zemného plynu**, zlepšení monitorovania možných energetických závislostí a zmene nariadenia o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu (ďalej len „REPowerEU“) z júna 2025. Cieľom iniciatívy REPowerEU je ukončenie závislosti Európy od dovozu palív z Ruskej federácie. Návrh nariadenia REPowerEU má zásadné dopady na Slovenskú republiku z pohľadu energetickej bezpečnosti, cenových dopadov, konkurencieschopnosti, ako aj prípadných nákladov na súdne spory a arbitráže. **Slovenská republika vyvíjala aktívne politické a diplomatické úsilie o zmenšenie negatívnych dopadov**, a to najmä prostredníctvom nastavenia adekvátneho trvania prechodného obdobia pre dlhodobé zmluvy na dodávku plynu, možnosti úprav týchto zmlúv pre umožnenie ich aktívneho vykonávania, a tiež zavedenia funkčného suspenzačného mechanizmu na pozastavenie platnosti nariadenia REPowerEU v prípade ohrozenia bezpečnosti dodávok plynu do Únie. **Po intenzívnych rokovaníach v Rade Európskej únie bolo na rokovaní Rady pre energetiku v októbri 2025 prijaté všeobecné smerovanie, proti ktorého prijatiu hlasovalo Slovensko a Maďarsko.** Počas rokovaní s Európskou komisiou

sa podarilo do návrhu zapracovať niekoľko dôležitých prvkov, ktoré by mali zmierniť negatívne dopady nariadenia na Slovensko. K otázke ruskej ropy predloží Európska komisia začiatkom t. r. legislatívny návrh o ukončení jej dovozu najneskôr **do konca roku 2027**.

V marci 2025 predstavila Komisia **návrh nariadenia**, ktorým sa mení nariadenie pokiaľ ide o **úlohu skladovania plynu na zaistenie dodávok plynu pred začiatkom zimnej sezóny**. Komisiou navrhované „obyčajné“ predĺženie platnosti nariadenia do 31. decembra 2027 nebolo členskými štátmi vnímané ako dostatočné. V rámci rokovaní boli aj Slovenskom navrhnuté opatrenia, ktoré by vytvorili vyššiu mieru flexibility pre členské štáty pokiaľ ide o priebežné ciele plnenia (zvýšenie odchýlky oproti platnému nariadeniu na viac ako 5 %), ako aj samotný cieľ naplnenia zásobníkov (vykazovanie a dosiahnutie cieľa naplnenia v rozmedzí napr. 2 resp. 3 mesiacov namiesto jeho dosiahnutia a vykazovania ku konkrétnemu jednému dňu v roku).

Počas augusta 2025 došlo až k **trom prerušeniam zmluvne dohodnutých dodávok ropy z dôvodu útokov na ropovodnú infraštruktúru mimo územia Slovenskej republiky**. V nadväznosti na tieto útoky adresovali ministri zahraničných vecí Slovenskej republiky a Maďarska spoločný list podpredsedníčke Európskej komisie a vysokej predstaviteľke pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku K. Kallas a komisárovi pre energetiku a bývanie D. Jørgensenovi, v ktorom žiadali Európsku komisiu, aby dodržala svoje záväzky a zaručila bezpečnosť dodávok energií pre členské štáty.

V kontexte iniciatívy REPowerEU sa **Slovenská republika dlhodobo zameriava na diverzifikáciu dodávok a prepravných trás ropy**. V súčasnosti je však jedinou existujúcou alternatívou k ropovodu Družba ropovod Adria, ktorý umožňuje dovoz ropy z chorvátskeho terminálu cez Maďarsko. Súčasná prepravná kapacita tohto ropovodu je však predmetom sporov medzi spoločnosťami MOL Plc. a JANAFA, d.d. Navyše je potrebné podotknúť, že súčasná prepravná kapacita nebola nikdy využívaná v plnom rozsahu a nie je dostatočne technicky odskúšaná. V neposlednom rade je dôležitý ekonomický rozmer, keďže dovoz ropy cez ropovod Adria je zaťažený výrazne vyššími prepravnými poplatkami, čo by malo vplyv na koncovú cenu ropných produktov. Tieto otázky boli predmetom **trilaterálneho rokovania medzi Slovenskou republikou, Chorvátskom a Maďarskom**, ktoré sa konalo 16. decembra 2025 a ktorému predsedala Európska komisia.

V októbri 2025 predstavila americká vláda, konkrétne Úrad pre kontrolu zahraničných aktív Ministerstva financií USA, **nový balík sankcií voči ruským energetickým spoločnostiam Rosneft a Lukoil**. Americké sankcie nasledovali po podobnom balíčku opatrení, ktoré oznámilo Spojené kráľovstvo v októbri 2025. Európska únia formálne prijala 19. balík sankcií proti Rusku 23. októbra 2025. Tento zahŕňal prísnejší zákaz transakcií so spoločnosťami Rosneft a Gazprom Neft a sprísnené sankcie sa týkali aj ďalších 117 plavidiel z tzv. ruskej tieňovej flotily ropných tankerov. V súvislosti s vyššie uvedenými sankciami boli na pravidelnej báze organizované stretnutia Koordinačnej skupiny pre ropu, kde jednotlivé členské štáty vrátane Slovenskej republiky informovali o dopadoch na svoje energetické sektory.

Slovenský priemysel potrebuje **prístup k spoľahlivým, odolným a lacným zdrojom energie**, aby dosiahol ciele klimatickej neutrality. Zároveň sa zrýchľuje dopyt po čistých technológiách, čo vytvára nové príležitosti. **Pre Slovenskú republiku je jadro základom prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo**. Z tohto dôvodu je Slovensko členom tzv. like-minded skupiny a snaží sa o presadenie jadrových technológií. Na ministerskom zasadnutí vo februári 2025 bol schválený dokument **Non-paper on the Affordable Energy Action**, ktorého cieľom bolo vyslať jednotný signál Európskej komisii o nevyhnutnosti zahrnúť jadro medzi strategické

energetické technológie Únie. Pracovná skupina pre financovanie, založená v rámci tejto aliancie, pripravila záverečný dokument s odporúčaniami pre ministrov aliancie. Zdôraznil potrebu sprístupniť existujúce európske fondy pre jadrové projekty, urýchliť povoľovacie procesy pri štátnej pomoci, revidovať pravidlá taxonómie a posilniť zapojenie Európskej investičnej banky do financovania jadrovej infraštruktúry.

V kontexte predstavenia iniciatívy **Clean Industrial Deal** vo februári 2025 sa členské štáty aliancie aktívne zapojili do konzultácií. Slovenská republika predložila svoje pripomienky a podporila spoločný list aliancie, ktorý požadoval plnohodnotné uznanie jadrovej energie v novom rámci štátnej pomoci. V oblasti strategických politík Únie podporila Slovenská republika návrh spoločnej pozície Francúzska k pripravovanému **Nuclear Illustrative Programme**, čím potvrdila dlhodobú podporu aktualizácii európskej jadrovej stratégie.

V septembri 2025 vláda Slovenskej republiky schválila **uzavretie dohody s vládou USA** „o uľahčení spolupráce na projekte jadrovej elektrárne Jaslovské Bohunice a na civilnom jadrovom programe“. Dohoda predstavuje rámcový dokument, ktorý predstavuje významný míľnik v úsilí o vybudovanie nového jadrového zdroja.

V roku 2025 vydala Európska priemyselná aliancia pre malé modulárne reaktory (ďalej len „SMR“), ktorej hlavným cieľom je uľahčiť a urýchliť vývoj a nasadenie prvých projektov SMR v Európe v časovom horizonte do roku 2030, **strategický plán pre rozvoj malých modulárnych reaktorov v Európe** (Strategic Action Plan 2025 - 2029 - towards the development and deployment of SMRs in Europe).

Na základe povinnosti vyplývajúcej z **nariadenia o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy** schválila vláda Slovenskej republiky v apríli 2025 aktualizáciu strategického dokumentu **Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030** (ďalej len „NECP“). Následne bol dokument predložený Európskej komisii. V rámci aktualizácie NECP boli prijaté aktualizované ciele v oblasti dekarbonizácie (zníženie emisií skleníkových plynov o 64,3 % oproti roku 1990, pokles emisií v sektore mimo ETS oproti roku 2005 o 22,7 %), v oblasti obnoviteľných zdrojov energie (podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej energetickej spotrebe v roku 2030 vo výške 25 %) a energetickej efektívnosti (dosiahnutie úrovne primárnej energetickej spotreby +2,6 % a konečnej energetickej spotreby - 1,8 % oproti referenčnému scenáru). Tieto ciele reflektujú zvyšovanie ambícií európskej legislatívy so zreteľom na zaistenie bezpečných dodávok energií za dostupné ceny. Slovenský energetický mix sa bude rozvíjať smerom k vyššiemu podielu nízkouhlíkových technológií, medzi ktoré patria obnoviteľné zdroje a jadro.

Slovensko pokračovalo v presadzovaní **infraštruktúrnych projektov slovenských realizátorov počas prípravy druhého zoznamu Projektov spoločného a vzájomného záujmu Európskej únie** (ďalej len „PCI/PMI“) podľa revidovaného nariadenia TEN-E. Na zoznam PCI/PMI bolo zaradených 9 projektov slovenských realizátorov v sektoroch elektroenergetiky, smart grids a vodíka. V oblasti cezhraničných elektrizačných prepojení boli na zoznam zaradené projekty prepojení Ladce (Slovensko) – Otrokovice (Česko), Rimavská Sobota (Slovensko) – Sajoivánka (Maďarsko) a Veľké Kapušany (Slovensko) – Mukačevo (Ukrajina). Na zoznam bol tiež zaradený projekt uskladňovania elektriny „SE Integrátor“, vodíkové projekty prepojenia Slovensko - Maďarsko a Slovak Hydrogen Backbone; a smart grid projekty Danube InGrid (Slovensko - Maďarsko), Selenia (Česko – Slovensko – Maďarsko) a Tune (Slovensko – Maďarsko - Slovinsko). Druhý zoznam PCI/PMI projektov podľa revidovaného nariadenia TEN-E vstúpi do platnosti v prvom štvrtroku 2026. V rámci rokovani

o návrhu nariadenia o postupnom ukončení dovozu zemného plynu z Ruska, zlepšení monitorovania možných energetických závislostí a o zmene nariadenia, sa Slovenská republika - v úzkej spolupráci s Maďarskom - zasadzovala na rokovaníach pracovnej skupiny pre energetiku, Rady a počas trialógov medzi Európskym parlamentom, Radou a Európskou komisiou o nezaradenie zákazu dodávok ruskej ropy. Slovenská republika má v zmysle tejto legislatívy **povinnosť vypracovať národné diverzifikačné plány pre ropu do 1. marca 2026.**

V roku 2025 pokračovala príprava transpozície a následnej implementácie **smernice o energetickej efektívnosti** do vnútroštátnej legislatívy v podobe prípravy zákona o energetickej efektívnosti. Smernica stanovuje povinnosti členských štátov pri plnení cieľov energetickej efektívnosti v konečnej a primárnej energetickej spotrebe, pri obnove verejných budov a vo výške úspor energie do roku 2030 a zavádza nový cieľ znižovania konečnej energetickej spotreby pre verejný sektor vrátane zavedenia nového zberu dát pre tento cieľ. Pokiaľ ide o sektor budov, implementácia smernice o energetickej efektívnosti sa výrazne dotkne verejného sektora aj domácností.

V rámci transpozície **smernice o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie** (ďalej len „REDIII“) bolo v roku 2025 novelizovaných niekoľko zákonov, najmä zákon o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorými sa transponovala väčšina ustanovení RED III. Na dokončení transpozície smernice sa naďalej pracuje.

V oblasti **jadrovej bezpečnosti** bola začiatkom roka 2025 ťažiskovou témou príprava členských štátov na **8. posudzovacie zasadnutie k Spoločnému dohovoru o bezpečnom nakladaní s rádioaktívnym odpadom a bezpečnom nakladaní s vyhoretým palivom**, ktoré sa uskutočnilo v marci 2025 v sídle Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (ďalej len „MAAE“). Euratom spolu s členskými štátmi vzhľadom na pokračujúci ozbrojený konflikt Ruska na Ukrajine podporil nepolitizovanie diskusie a zameranie sa na konštruktívny expertný dialóg, čo prispelo k úspešnému priebehu zasadnutia a prijatiu záverečnej správy.

V roku 2025 začala **koordinácia členských štátov na 10. posudzovacie zasadnutie k Dohovoru o jadrovej bezpečnosti**, ktoré sa uskutoční v apríli 2026 v sídle MAAE. V tejto súvislosti vypracovalo Spoločenstvo Euratom príslušnú správu a zároveň sformulovalo otázky k národným správam tretích krajín. Začiatkom roka 2026 sa očakáva pokračovanie vzájomnej koordinácie v tejto záležitosti na európskej i národnej úrovni.

Na zasadnutiach **Európskej skupiny dozorov pre jadrovú bezpečnosť** sa počas roka 2025 diskutovalo o grantovej schéme na podporu projektov reagujúcich na nové výzvy pre dozorné orgány, o európskej iniciatíve na podporu rozvoja malých modulárnych reaktorov, príprave budúročnej konferencie o jadrovej bezpečnosti, výsledkoch druhého a príprave tretieho tematického posudzovania podľa článku 8e) smernice Rady 2014/87/Euratom, ale aj o aktuálnej bezpečnostnej situácii v ukrajinských jadrových zariadeniach a odpočte realizovaných aktivít pre Ukrajinu vykonávaných v spolupráci s MAAE.

V júli 2025 nadobudlo pre systém záruk k jadrovým materiálom členských štátov účinnosť nové **nariadenie Komisie o uplatňovaní záruk Euratomu**. Komisia s cieľom objasniť uplatňovanie vybraných ustanovení zorganizovala niekoľko workshopov a v spolupráci s držiteľmi

jadrových materiálov zároveň pripravuje usmernenia o jeho uplatňovaní. Ich zverejnenie sa očakáva v roku 2026.

V súlade s požiadavkami smernice o jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení sa v priebehu uplynulého roka realizovali aktivity na prípravu následnej medzinárodnej **misie MAAE v roku 2026 na posúdenie dozorného a legislatívneho rámca v oblasti jadrovej bezpečnosti** (ďalej len „misia IRRS“). Jej úlohou je - v nadväznosti na misiu IRRS z roku 2022 - následné vzájomné partnerské hodnotenie výkonu dozornej činnosti štátu v oblasti jadrovej bezpečnosti a radiačnej ochrany.

V rámci prípravy budúceho viacročného finančného rámca sa v pracovnej skupine pre atómové otázky začala diskusia o návrhu **nariadenia Rady, ktorým sa zriaďuje nástroj pre spoluprácu v oblasti jadrovej bezpečnosti a vyradovanie jadrových zariadení z prevádzky na obdobie 2028 - 2034**. Slovenská republika víta súčasné pokračovanie predmetného nástroja na podporu a rozvoj jadrovej bezpečnosti v tretích krajinách.

S cieľom **preveriť havarijnú pripravenosť** sa Slovenská republika v roku 2025 aktívne zapojila do viacerých medzinárodných cvičení a previerok spojení a odozvy **systému ECURIE** (European Commision Urgent Radiological Information Exchange), ktorých účelom je precvičiť a overiť činnosti jednotlivých členských krajín pri **úniku rádioaktívnych látok z jadrového zariadenia**.

Na základe Dohody medzi Belgickým kráľovstvom, Dánskym kráľovstvom, Spolkovou republikou Nemecko, Írskou republikou, Talianskou republikou, Luxemburským veľkoveľkovoľvodstvom, Holandským kráľovstvom a Spoločenstvom Euratom o implementácii článku III ods. 1 a 4 **Zmluvy o nešírení jadrových zbraní** a jeho Dodatkového protokolu vykonávali **inšpektori Spoločenstva Euratom a MAAE v roku 2025 medzinárodné inšpekcie v jadrových zariadeniach v Slovenskej republike**. Ani v jednom prípade **nebolo konštatované porušovanie záväzkov v oblasti nešírenia jadrových zbraní a zárukového systému**.

2.7. RADA PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Európska komisia si stanovila ambiciózne ciele v oblasti environmentálnej politiky a udržateľnosti, ktoré budú určovať smerovanie v nadchádzajúcom období. Kľúčovou prioritou je **podpora legislatívy k zavádzaniu pilierov obehového hospodárstva s dôrazom na posilnenie dopytu po druhotných surovinách** a stimulov na podporu recyklácie plastov. Ako potrebný vníma i **rozvoj jednotného trhu pre udržateľné výrobky** a implementáciu cieľov pre nulové znečistenie, ako i **nového balíka pre chemický priemysel**, vrátane revízie **nariadenia o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok**. Dôležitým v tomto smere bude zamerať sa najmä na **zjednodušenie a zefektívnenie procesov vykonávania legislatívy v oblasti životného prostredia, biodiverzity a nulového znečistenia**. Plánuje tiež rozvíjať systém financovania, osobitne zvyšovať súkromné financovanie do ochrany životného prostredia prostredníctvom spolupráce s priemyselnými partnermi, finančnými inštitúciami, rozvojovými a komerčnými bankami a ďalšími investormi.

Jedným z kľúčových návrhov v oblasti obehového hospodárstva je **nariadenie o nakladaní s vozidlami po skončení životnosti**. V júni 2025 Rada schválila dohodu o všeobecnom smerovaní, v súčasnosti prebiehajú rokovania v rámci trialógov. Návrh zohľadňuje holistický prístup k životnému cyklu vozidiel, s cieľom netrieštenia trhu, s prepojením na ochranu životného prostredia. Návrh definuje podiel recyklovaných plastov (momentálne stanovený na 15 % s postupným zvyšovaním na 25 %). Jeho ambíciou je vyriešiť otázku umiestnenia a spracovania vozidiel po ukončení ich životnosti, harmonizácia rozsahu pôsobnosti, vytvorenie férových podmienok na trhu, obmedzenie používania nebezpečných chemických látok.

Podstatným vývojom prešlo v roku 2025 aj **nariadenie o predchádzaní úniku plastového granulátu** s cieľom znížiť znečistenie mikroplastmi. Na jeseň bola dosiahnutá dohoda v rámci medziinštitucionálnych rokovaní, očakáva sa zverejnenie návrhu v Úradnom vestníku Únie. Toto nariadenie stanovuje povinnosti pri manipulácii s plastovým granulátom s cieľom zabrániť stratám vo všetkých fázach jeho dodávateľského reťazca a dosiahnuť nulové straty.

Európska komisia v júni 2025 predstavila **Európsku stratégiu vodnej odolnosti**, ktorej cieľom je posilniť schopnosť Únie čeliť narastajúcim výzvam v oblasti vody, ako sú sucho, povodne, znečistenie, starnúca infraštruktúra a degradácia vodných ekosystémov. Stratégia má ambíciu dosiahnuť udržateľné hospodárenie s vodou do roku 2050 a urobiť z Únie globálneho lídra v oblasti vodnej udržateľnosti. Zameraná je na tri hlavné ciele - obnova a ochrana vodného cyklu, rozvoj konkurencieschopného vodného hospodárstva a zabezpečenie prístupu k čistej vode pre všetkých. Rada v októbri 2025 schválila závery k stratégii. Slovensko ocenilo dôraz na implementáciu už existujúcej legislatívy, osobitne na rámcovú smernicu o vode. Tiež privítalo posilnenie odkazu na mobilizáciu investícií do infraštruktúry a opatrenia na ochranu vody prostredníctvom riešení založených na prírode a technických opatreniach.

V priebehu roka 2025 pokračovali rokovania k návrhu **smernice o prioritných látkach**, ktorá predstavuje revíziu troch existujúcich smerníc v oblasti vodnej politiky - rámcovej smernice o vode, smernice o podzemných vodách a smernice o environmentálnych normách. Po dlhých a náročných rokovaniach sa po vyše dvoch rokoch podarilo dosiahnuť dohodu spoluzákondarcov, začiatkom roka 2026 sa očakáva zverejnenie v Úradnom vestníku Únie.

V agende zmeny klímy pokračovala na úrovni Únie politická diskusia k revízii **Európskeho klimatického zákona** (ďalej len „ECL“). V novembri 2025 Rada po náročných rokovaniach dosiahla dohodu o všeobecnom smerovaní k revízii ECL vrátane klimatického cieľa Únie na

rok 2040. **Slovensko odmietlo 90 %-tnú úroveň klimatického cieľa na rok 2040. Poukázalo na špecifiká regiónu strednej a východnej Európy s vysokým podielom ťažko dekarbonizovateľného priemyslu.** V tomto ohľade je potrebné posilnenie finančných mechanizmov. Slovensko vyzdvihlo tiež dôležitosť technologicky neutrálneho prístupu, hlavne vo vzťahu k potrebe flexibility pri cieľoch pre podiel obnoviteľných zdrojov energie. Pri ETS2 poukázalo na negatívne dopady systému, z čoho vyplýva zásadné ohrozenie verejnej podpory pre klimatickú politiku ako celku a vyzvalo na odmietnutie spustenia systému od roku 2027.

Z pohľadu medzinárodnej angažovanosti Európskej únie v otázkach politiky zmeny klímy bolo významné, že Rada jednomyselne schválila **národne stanovený príspevok Únie k napĺňaniu Parížskej dohody** pred konaním 30. konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy. Na žiadosť viacerých členských štátov vrátane Slovenska bola zapracovaná zásadná požiadavka neprejudikovať výsledok riadneho legislatívneho procesu a cieľ pre rok 2035 vyjadriť ako interval medzi hodnotou odvodenou od už schválených cieľov (66,25 %) a hodnotou po zohľadnení ambicióznejšieho cieľa na rok 2040 (72,5 %), ktorý ale zatiaľ nie je definitívne schválený (zo strany Európskeho parlamentu).

Významným momentom bolo aj schválenie cielenej **revízie nariadenia o CO2 štandardoch z nových áut a dodávok**, ktorú Komisia predstavila v apríli 2025. Tento návrh bol výsledkom diplomatického úsilia a tlaku priemyslu na Komisiu, ktorý vyústil do začatia strategického dialógu s automobilovým priemyslom a do prijatia Priemyselného akčného plánu pre európsky automobilový sektor. Slovensko daný návrh uvítalo, keďže priniesol riešenie pre hroziace pokuty za nesplnenie emisných cieľov za rok 2025. Bola to jedna z požiadaviek, ktorú Slovensko aktívne komunikovalo a ktorú presadzoval aj priemysel. Rokovania mali rýchly priebeh a vyústili do schválenia revízie už v máji 2025.

V roku 2025 bol pozastavený legislatívny proces k **smernici o zdôvodňovaní a oznamovaní výslovných tvrdení týkajúcich sa životného prostredia**, ktorej cieľom je zaviesť opatrenia na zamedzenie nepravdivých environmentálnych tvrdení (tzv. greenwashing). K prerušeniu rokovaní došlo v dôsledku zásadných rozdielov v postojoch členských štátov, Európskej komisie a Európskeho parlamentu. Počas dánskeho predsedníctva v Rade Európskej únie sa nepodarilo obnoviť diskusie a dosiahnuť potrebný mandát na prijatie smernice. **Slovenská republika podporuje boj proti nepravdivým environmentálnym tvrdeniam, avšak v navrhovanej verzii nevedela návrh podporiť.** Na obnovenie diskusií je podľa Slovenskej republiky potrebné návrh smernice prepracovať tak, aby bola zachovaná rovnováha medzi ochranou spotrebiteľa a primeranou záťažou pre podnikateľský sektor.

Súčasťou napĺňania cieľov Európskej zelenej dohody je **zriadenie Sociálno-klimatického fondu**, ktorý má prostredníctvom riešenia sociálnych vplyvov spôsobených vytvorením nového systému ETS2 prispieť k sociálne spravodlivému prechodu ku klimatickej neutralite. V roku 2025 Slovenská republika pracovala na príprave Sociálno-klimatického plánu, ktorého cieľom je kompenzovať náklady spojené so zavedením tzv. ETS2, systému obchodovania s emisnými kvótami za sektor budov a sektor dopravy pre zraniteľné domácnosti, zraniteľné mikropodniky a zraniteľných užívateľov dopravy. Podmienkou pre čerpanie finančných prostriedkov zo Sociálno-klimatického fondu je vykonanie plnej transpozície smernice, ktorou sa mení smernica o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii. Z dôvodu nesplnenia podmienky vykonania plnej transpozície smernice o ETS2 na národnej úrovni, nemôže byť **návrh Sociálno-klimatického plánu Slovenskej republiky** oficiálne schválený zo strany Európskej komisie. Návrh Sociálno-klimatického plánu

Slovenskej republiky je napriek tomu v procese prípravy a je predmetom neformálnej konzultácie s Európskou komisiou, a to aj vzhľadom na to, že Sociálno-klimatický plán bude samostatnou kapitolou Národného a regionálneho partnerského plánu, resp. súčasťou Viacročného finančného rámca na roky 2028-2034.

2.8. RADA PRE VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ, KULTÚRU A ŠPORT

Vzdelávanie a mládež

V roku 2025 Slovenská republika za **oblasť mládeže** podporila prijatie **záverov Rady o spoločenstve mladých Európanov založenom na európskych hodnotách**, ktoré zdôrazňujú úlohu mládeže pri posilňovaní demokracie, rovnosti a občianskej spoločnosti. Dokument podčiarkuje význam inkluzívnych politík a kvalitnej participácie mladých ľudí, najmä prostredníctvom iniciatív ako Európsky dialóg s mládežou, Európska občianska iniciatíva mladých a nástroj Youth check. Rovnako vyzdvihuje prínos programov Erasmus+ a Európskeho zboru solidarity. Reaguje aj na odporúčania mladých z EU Youth Conference v Lubline (2025) a upozorňuje na potrebu posilňovať digitálnu gramotnosť a odolnosť voči dezinformáciám. **Slovenská republika taktiež podporila prijatie uznesenia Rady o revízii usmernení pre riadenie Európskeho dialógu s mládežou**, ktorého cieľom je posilniť participáciu mladých ľudí na tvorbe politík Európskej únie. Dokument reaguje na hodnotenie **Stratégie Európskej únie pre mládež** a zdôrazňuje potrebu efektívnejšej komunikácie medzi všetkými aktérmi a lepšieho prepojenia dialógu s politickými prioritami Únie. Navrhuje tiež posilnenie zapojenia mladých z kandidátskych krajín a orientáciu na transparentnosť a merateľné výsledky. Dánske predsedníctvo v Rade Európskej únie sa sústredilo na prípravu nového programového obdobia Erasmus+. Slovenská republika bola v tomto procese aktívnym a konštruktívnym partnerom.

V **oblasti vzdelávania** bolo významným prijatie oznámenia **Únie zručností**, ktoré Európska komisia zverejnila v marci 2025. Zaoberá sa kritickou potrebou posilnenia ľudského kapitálu Únie s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť, hospodársku odolnosť a sociálnu súdržnosť. V dokumente sa zdôrazňuje význam investícií do zručností na riešenie globálnej konkurencieschopnosti, znižujúceho sa počtu obyvateľov v produktívnom veku a potreby pripravenosti v súčasnej geopolitickej situácii. Cieľom Únie zručností je podporovať rozvoj kvalitných, inkluzívnych a adaptabilných systémov vzdelávania, odbornej prípravy a zručností s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť Únie. Dokument zároveň potvrdzuje závery správ Draghiho, Lettu a Niinistöa, že **nedostatok a medzery v zručnostiach, nedostatočná rýchlosť transformácie a roztrieštené a neefektívne riadenie brzdia konkurencieschopnosť Európskej únie**.

V oblasti vzdelávania boli Radou v prvom polroku 2025 prijaté **závery o inkluzívnych postupoch zameraných na žiaka v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve a školského vzdelávania**, ktoré zdôrazňujú potrebu vybudovať odolnejšie a inkluzívnejšie systémy vzdelávania a odbornej prípravy a zabezpečiť prístup každého ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu, odbornému vzdelávaniu a príprave a celoživotnému vzdelávaniu. Prijaté **uznesenie Rady o značke spoločného európskeho diplomu a ďalších krokoch na ceste k možnému spoločnému európskemu diplomu: zvýšenie konkurencieschopnosti Európy a prítlačivosti európskeho vysokoškolského vzdelávania** je odpoveďou Rady na koncepciu Európskeho diplomu predstaveného Európskou komisiou v marci 2024. Dokument predstavuje víziu Rady a detailnú cestovnú mapu postupného zavedenia značky spoločného európskeho diplomu. Na základe vyhodnotenia implementácie značky následne v roku 2029 Rada rozhodne, či zavedie samotný spoločný európsky diplom. Okrem toho bolo na úrovni Rady prijaté aj **odporúčanie o európskom systéme zabezpečovania a uznávania kvality vysokoškolského vzdelávania**, ktoré predstavuje odporúčania na zlepšenie systémov zabezpečovania kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní s cieľom posilniť dôveru, zodpovednosť a nadnárodnú spoluprácu v rámci Únie. Súčasťou dokumentu je aj súbor kritérií,

na základe ktorých by sa spoločným programom poskytovaným v rámci nadnárodnej spolupráce medzi vysokoškolskými inštitúciami z rôznych krajín Únie mohla udeľovať značka spoločného európskeho diplomu.

V druhom polroku 2025 mal byť za oblasť vzdelávania prijatý návrh **uznesenia o druhom cykle strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave smerom k dosiahnutiu Európskeho vzdelávacieho priestoru (2026-2030)**, ktorý však nebol predložený na prijatie Radou z dôvodu chýbajúceho konsenzu. Ide o kľúčový strategický dokument európskej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ktorý určuje riadenie, priority a cieľové hodnoty na európskej úrovni. Z dôvodu výhrady maďarskej delegácie dánske predsedníctvo nepredložilo dokument na prijatie Radou. Výhrada súvisí s pretrvávajúcim vylúčením 21 maďarských univerzít z možnosti zúčastňovať sa na programoch Erasmus+ a Horizont Európa. Pokiaľ nedôjde k posunu v tejto záležitosti, tak Maďarsko neplánuje predmetné uznesenie podporiť.

Európska komisia predstavila v novembri 2025 **jesenný balíček Európskeho semestra**, ktorý stanovuje priority hospodárskej a zamestnaneckej politiky na podporu konkurencieschopnosti a zvýšenie produktivity. Ide o začiatok nového cyklu európskeho semestra. Európska únia musí prijať rozhodné kroky na podporu hospodárskeho rastu, posilnenia ekonomickej bezpečnosti a podporu konkurencieschopnosti. **Komisia vyzdvihuje vzdelávanie a zručnosti v strategických sektoroch a silnejšie programy v oblasti vedy, techniky, inžinierstva a matematiky.** Európska komisia po prvýkrát navrhla odporúčanie Rady o ľudskom kapitáli.

V roku 2025 úspešne prebiehal piaty rok realizácie programov Európskej únie **Erasmus+ a Európsky zbor solidarity**, ktoré sú implementované v rokoch 2021 – 2027. Európska komisia zverejnila v júli 2025 **návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje program Erasmus+ na roky 2028 – 2034.** Uvedený návrh predstavuje ďalšiu generáciu vzdelávacieho programu Európskej únie v kontexte nového viacročného finančného rámca Únie na roky 2028 – 2034. Návrhom sa do programu Erasmus+ začlení aj program Európsky zbor solidarity. Nový program Erasmus+ bude naďalej kľúčovým nástrojom Únie v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, mládeže a športu. Cieľom je priniesť **jednoduchší, prehľadnejší a inkluzívnejší prístup** k príležitostiam formálneho a neformálneho vzdelávania a rozvoja ľudského potenciálu. Predbežný rozpočet nového Erasmus+ je 40,8 mld. EUR. Nový Erasmus+ má prispieť k budovaniu odolnej, konkurencieschopnej a súdržnej Európy. Pozornosť sa sústreďuje na celoživotné vzdelávanie, rozvoj zručností, podporu rovnosti príležitostí, solidarity a demokratickej participácie. Program sa bude vykonávať aj naďalej kombináciou priameho a nepriameho riadenia. Na Slovensku ho bude koordinovať Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR v spolupráci s národnými agentúrami Erasmus+.

Kultúra

V oblasti kultúry Európska komisia predložila v júli návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje **program AgoraEU na roky 2028 – 2034.** Návrh nariadenia ustanovuje nový komplexný program AgoraEU zameraný na posilnenie postavenia európskych občanov a budovanie silnejších a odolnejších spoločností **s cieľom podporovať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť a dedičstvo, zvýšiť konkurencieschopnosť kultúrnych a kreatívnych sektorov, najmä mediálneho a audiovizuálneho odvetvia, chrániť umeleckú a mediálnu slobodu, chrániť a podporovať rovnosť, aktívne občianstvo, práva a hodnoty.** Programom AgoraEU sa zlúčia a rozšíria dva doteraz existujúce samostatné programy – Kreatívna Európa a Občania,

rovnosť, práva a hodnoty (ďalej len „CERV“). Ich spojenie do jedného programu si kladie za cieľ zjednodušiť, zefektívniť a posilniť podporu v oblastiach kultúry a kultúrneho dedičstva; médií a audiovizuálneho sektora; rovnosti, práv, občianstva a hodnôt Únie. Pre nový program AgoraEU navrhla Európska komisia v budúcom viacročnom finančnom rámci na obdobie 2028 – 2034 sumu **8,582 mld. EUR**.

Členské štáty vrátane Slovenska sa najviac zasadzovali za doplnenie **programového výboru** do návrhu, ktorý im umožní zapojiť sa do vykonávania programu po jeho prijatí, za **doplnenie vymedzenia pojmu kultúrnych a kreatívnych sektorov**, ako aj za zachovanie **pokračovania kancelárií programu (Kreatívna Európa)/národných kontaktných miest (CERV)** ako kancelárií programu aj v programe AgoraEU. Najčastejšie pripomienky a požiadavky krajín, vrátane doplnenia výboru programu, kancelárií programu a vymedzenia pojmu kultúrne a kreatívne sektory s demonštratívnym výpočtom, boli zapracované do správy o pokroku, ktorú Rada zobrala na vedomie v novembri. **Slovenská republika víta** návrh nového programu AgoraEU najmä so zreteľom na zjednodušenie a sprehľadnenie nástrojov podpory zo strany Únie. Pre Slovensko je v tomto smere podstatné, že program AgoraEU zaisťuje pokračovanie doterajších programov Kreatívna Európa a CERV v troch samostatných vetvách, ktoré si ponechajú svoju autonómiu.

Z hľadiska smerovania kultúry v Európskej únii bolo dôležité vydanie oznámenia **Kultúrny kompas pre Európu** ako dlhodobej **strategickej vízie pre kultúru**, ktorá obsahuje štyri smerovania - posilnenie európskych hodnôt a kultúrnych práv, posilnenie postavenia umelcov a pracovníkov v kultúre, čerpanie z kultúry a kultúrneho dedičstva na posilnenie konkurencieschopnosti, odolnosti a súdržnosti a presadzovanie medzinárodných kultúrnych vzťahov a partnerstiev. **Štyri smerovania budú podporené 20 vlajkovými akciami**, z ktorých najdôležitejšie bude spoločné politické vyhlásenie Komisie, Rady a Európskeho parlamentu ku kľúčovým cieľom v oblasti kultúry zahŕňajúce 12 princípov kultúrnych politík v Európe. Medzi ostatné akcie patria napr. prijatie pravidelnej správy o stave kultúry v Únii, štruktúrovaný dialóg s kultúrnymi a kreatívnymi sektormi, vznik centra pre kultúrne dáta či prijatie Charty umelca.

V roku 2025 Slovenská republika podporila prijatie dvoch nelegislatívnych dokumentov v oblasti kultúry, a to záverov Rady o **podpore mladých umelcov a profesionálov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach** na začiatku ich kariéry a záverov Rady o **strategickej úlohe kultúry, kultúrneho dedičstva a audiovizuálnych diel** pri presadzovaní európskych hodnôt a demokratickej odolnosti.

V oblasti médií a audiovizie predstavuje významný míľnik prijatie **nariadenia, ktorým sa stanovuje spoločný rámec pre mediálne služby na vnútornom trhu**, tzv. Európsky akt o slobode médií, ktorý sa začal v plnej miere uplatňovať v auguste 2025. Európskym aktom o slobode médií sa stanovili spoločné pravidlá riadneho fungovania vnútorného trhu, ktoré majú za cieľ znížiť záťaž mediálnych aktérov poskytujúcich svoje služby vo viacerých členských štátoch, podporovať spravodlivú hospodársku súťaž, samoregulačné a koregulačné mechanizmy, cezhraničné investície, zvýšiť právnu istotu, garantovať transparentnosť financovania mediálneho prostredia pri zachovaní redakčnej nezávislosti a plurality mediálnych služieb a posilniť spoluprácu regulačných orgánov a tiež ochranu zdroja.

Keďže uvedené nariadenie sa dotýka predovšetkým pôsobnosti zákona o mediálnych službách v znení neskorších predpisov a činnosti regulátora – Rady pre mediálne služby, ktorá vykonáva štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a poskytovania platforiem na zdieľanie obsahu, bolo nevyhnutné **upraviť**

najmä nové kompetencie národného regulátora, zaviesť pravidlá pre transparentné a objektívne pridelenie štátnej reklamy, upraviť povinnosti poskytovateľov systémov merania sledovanosti a zabezpečiť nevyhnutnú súčinnosť dotknutých subjektov pri výkone kompetencií regulátora podľa Európskeho aktu o slobode médií. Vzhľadom na skutočnosť, že Európsky akt o slobode médií sa vzťahuje na poskytovateľov mediálnych služieb, pod ktorými sa rozumejú aj vydavatelia printových a online publikácií, bolo nevyhnutné reflektovať nové zmeny aj v zákone o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizízie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V nadväznosti na uvedené bol v roku 2025 prijatý **zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o mediálnych službách** v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizízie, ktorého cieľom bolo implementovať do slovenského právneho poriadku práve vyššie uvedený Európsky akt o slobode médií. Zákon nadobudol účinnosť 1. novembra 2025.

V novembri 2025 Európska komisia predstavila **Európsky štít na obranu demokracie**, ktorým navrhuje sériu konkrétnych opatrení na posilnenie, obranu a podporu silných a odolných demokracií v celej Únii. V rámci jej druhého piliera navrhuje opatrenia na podporu slobodných a nezávislých médií vrátane finančnej podpory nezávislej žurnalistiky, vykonávania legislatívnych aktov a návrhu nových – od vykonávania európskeho aktu o slobode médií, cez revíziu smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, prípadných nových pravidiel pre autorské právo, aktualizovania odporúčania o ochrane novinárov, až po posilnenie opatrení podľa anti-SLAPP smernice a odporúčania. Prinesie tiež balík opatrení v oblasti mediálnej gramotnosti pre všetky vekové kategórie a socio-ekonomické skupiny.

V roku 2025 Slovenská republika podporila prijatie dvoch nelegislatívnych dokumentov v oblasti médií a audiovizízie, a to záverov Rady o **posúdení právneho rámca pre audiovizuálne mediálne služby a služby platforiem na zdieľanie videí**, ako aj záverov o **prístupe k spoľahlivému spravodajstvu** ako súčasť Európskeho štítu na obranu demokracie.

V roku 2026 Slovenská republika hostí titul **Európskeho hlavného mesta kultúry** (ďalej len „EHMK“), ktorý získalo mesto **Trenčín**. Prípravy na úspešnú realizáciu najväčšej európskej iniciatívy aktívne prebiehali počas roka 2025. Vláda Slovenskej republiky poskytla v januári 2025 čiastku **4 015 000 EUR**, čím bol splnený záväzok pre príslušný rozpočtový rok. Za účelom úspešnej implementácie titulu EHMK bol mestom Trenčín a Trenčianskym samosprávnym krajom zriadený **Kreatívny inštitút Trenčín**. Otvárací ceremoniál sa uskutočnil 14. februára 2026.

Šport

V rámci zasadnutia Rady sa Slovenská republika zúčastnila diskusií zameraných na **podporu demokracie a transparentnosti v športe**, ako aj na **posilnenie európskeho športového modelu** s dôrazom na jeho hodnoty, význam demokratického riadenia, transparentnosti a dlhodobú udržateľnosť športových systémov. Slovenská republika aktívne upozorňovala na **význam športu pre duševné zdravie, inklúziu, mládežnícky rozvoj** a komunitný život. Prioritou bolo upevniť v európskych politikách vnímanie športu ako verejného statku, nie iba ako ekonomickej aktivity. Slovensko zároveň podporovalo **európske iniciatívy smerujúce k modernizácii športovej infraštruktúry, energetickej efektívnosti športovísk** a podpore

regionálneho rozvoja prostredníctvom športu. Prioritou bolo lepšie prepojenie investičných potrieb so zdrojmi Únie a zdieľanie príkladov dobrej praxe medzi členskými štátmi.

Slovensko sa zameriavalo na **zlepšenie podmienok pre voľný pohyb športových odborníkov a športových talentov v rámci Únie**, čo je kľúčové pre rozvoj športových kariér, výmenných programov, tréningových pobytov a medzinárodných súťaží. Prioritou bolo aj podporovať diskusie o harmonizácii pravidiel a znižovaní administratívnych bariér.

Slovensko vyjadrilo ako zásadné, aby Únia a členské štáty naďalej podporovali medzinárodné športové federácie, ako aj **Európsky športový model**, ktorý garantuje solidaritu, široký prístup a rovnaké príležitosti pre všetkých účastníkov bez ohľadu na ich veľkosť či vplyv. Na dosiahnutie tohto cieľa je nevyhnutné poskytnúť športovým riadiacim orgánom väčšiu právnu istotu a jasnosť v rámci vhodných riadiacich rámcov, aby mohli podporovať úsilie o zachovanie zavedených štruktúr európskeho športu. **Európska politika musí zostať proaktívna pri ochrane športu, jeho dedičstva a jeho spoločenskej úlohy** pred hrozbami, ktoré predstavujú modely súkromných investícií zamerané výlučne na elitárstvo a komerčný zisk. Slovensko kládlo dôraz na ochranu hodnotových základov európskeho športu a odpor voči uzavretým komerčným súťažiam narušajúcim princíp rovnosti príležitostí.

V rámci rokovania Slovensko podporilo **uznesenie o preskúmaní zastúpenia a koordinácie členských štátov Únie v rámci Svetovej antidopingovej agentúry** (ďalej len „WADA“). Dokument nadväzuje na doterajšie uznesenia o boji proti dopingu a o úlohe Únie a členských štátov vo WADA. Vyhodnotenie uznesenia z roku 2023 ukázalo potrebu jeho aktualizácie, najmä pokiaľ ide o spresnenie postupov **pri tvorbe spoločných stanovísk, mechanizmov podávania správ a rozdelenia miest pre zástupcov Európskej únie** v nadačnej rade WADA. Cieľom dokumentu je zabezpečiť, aby Európska únia a členské štáty mohli efektívne uplatňovať svoje právomoci pri príprave, vyjednávaní a prijímaní pravidiel, štandardov a usmernení WADA. V nadačnej rade WADA sú alokované **3 miesta pre zástupcov členských štátov Únie na ministerskej úrovni**. Slovensko presadzovalo potrebu jednotného postupu v Únii pri tvorbe antidopingových pravidiel a pri zvyšovaní dôveryhodnosti globálneho antidopingového systému.

2.9. RADA PRE ZAMESTNANOSŤ, SOCIÁLNU POLITIKU, ZDRAVIE A SPOTREBITEĽSKÉ ZÁLEŽITOSTI

Rokovania Rady v roku 2025 priniesli viacero významných legislatívnych i nelegislatívnych iniciatív v oblasti zamestnanosti, sociálnej politiky a rovnosti. Z legislatívnych iniciatív bolo kľúčovým míľnikom schvaľovanie **smernice o sťažach**, pri ktorej sa podarilo dosiahnuť všeobecné smerovanie Rady tesnou kvalifikovanou väčšinou. Cieľom smernice je zlepšiť pracovné podmienky sťažistov a bojovať proti prípadom, keď sa sťažé využívajú na zakrytie riadnych pracovnoprávných vzťahov, a to prostredníctvom kontrol a inšpekcií. Pre Slovenskú republiku bolo zásadné vylúčenie sťaží vykonávaných v rámci aktívnych politík trhu práce z rozsahu pôsobnosti celej smernice a zachovanie dostatočnej flexibility pre inšpekciu práce. Dánske predsedníctvo v Rade Európskej únie následne otvorilo trialógy s Európskym parlamentom, zosúlad'ovanie pozícií spoluzákonodarcov bude náročné.

Ďalším významným legislatívnym aktom bolo schválenie všeobecného smerovania k šiestemu balíku **revízie smernice o karcinógenoch, mutagénach a reprodukčne toxických látkach pri práci** v decembri 2025. Revízia stanovuje nové limitné hodnoty pre viaceré nebezpečné látky vrátane kobaltu a jeho anorganických zlúčenín, polycyklických aromatických uhl'ovodíkov, 1,4-dioxánu, izoprénu a zároveň po prvýkrát zahŕňa expozíciu dymom zo zväracích procesov medzi pracovné procesy s rizikom chemickej karcinogenity. Očakáva sa výrazný prínos pre ochranu zdravia pracovníkov v nasledujúcich dekádach. Slovenská republika sa pri hlasovaní zdržala, najmä z dôvodu zaradenia izoprénu mimo pôvodného návrhu Komisie, v nesúlade s výsledkami cost-benefit analýzy.

Rada zároveň schválila všeobecné smerovanie k revízii **nariadenia o Európskom fonde na prispôsobenie sa globalizácii**. Zásadnou zmenou je rozšírenie pôsobnosti fondu aj na pracovníkov, ktorým bezprostredne hrozí strata zamestnania, vrátane samostatne zárobkovo činných osôb. Mobilizovanie fondu má za cieľ podporiť ohrozené kategórie pracovníkov v plynulom prechode na nové pracovné miesto prostredníctvom rekvalifikácie. Slovenská republika podporila všeobecné smerovanie.

Predmetom rokovania zostáva naďalej revízia **nariadenia o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia**, ktorá mala byť pôvodne stiahnutá z pracovného programu Komisie na rok 2025. Z iniciatívy Francúzska sa väčšina členských štátov vrátane Slovenskej republiky zasadila za ponechanie spisu a dokončenie revízie v trialógoch s Európskym parlamentom. Počas prvého polroka progres v rokovaniach nenastal a nasledujúce dánske predsedníctvo v negociáciách s Európskym parlamentom ani nepokračovalo. Slovenská republika kontinuálne deklaruje záujem o dosiahnutie vyváženého kompromisu v oboch otvorených kapitolách revízie.

Z nelegislatívneho hľadiska dominoval **Európsky semester**, v rámci ktorého boli schválené kľúčové dokumenty v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky. Spoločná správa o zamestnanosti identifikovala **pretrvávajúce výzvy v podobe nedostatku pracovnej sily, chýbajúcich zručností, spomaleného rastu produktivity, ako aj detskej a energetickej chudoby**. Dôraz bol kladený na potrebu celoživotného vzdelávania, zlepšenie dostupnosti bývania, posilnenie sociálnej ochrany a znižovanie regionálnych rozdielov.

Na októbrovej Rade venovanej témam z oblasti rovnosti predstavila Komisia novú **Stratégiu k právam LGBTIQ+ osôb** na roky 2026 – 2030 so zameraním na ochranu pred násilím, posilňovanie práv a zapájanie spoločnosti. Boli schválené **závery Rady k boju proti násiliu na ženách**, ako aj k **presadzovaniu rodovej rovnosti v digitálnom veku ovplyvnenom**

umelou inteligenciou. Zároveň bol predstavený **Plán pre práva žien** ako nový strategický rámec smerujúci k budúcej Stratégii rodovej rovnosti po roku 2026.

V čom sa Rada tento rok konsenzuálne nezhodla, boli **závery Rady o budúcom Európskom pláne cenovo dostupného bývania**, ktoré boli na decembrovej Rade **prijaté iba ako závery predsedníctva** s podporou 26 členských štátov. Slovenská republika prijatie záverov podporila.

Naprieč všetkými zasadnutiami Rady **rezonovala agenda zjednodušovania, presadzovania a digitalizácie** v oblasti zamestnanosti a sociálnej politiky. Komisia predstavila cieľ znížiť administratívnu záťaž najmenej o 25 % a najmenej o 35 % pre malé a stredné podniky, ktorý potvrdila aj Európska rada a vyzvala Komisiu a spoluzákonodarcov, aby spoločne pracovali na dosiahnutí tohto cieľa.

Aktivity Únie v oblasti zdravia sa v roku 2025 odvíjali od pokračujúceho **posilňovania farmaceutického legislatívneho rámca**, vrátane predloženia nového Aktu o kritických liekoch. Budovanie silnej európskej zdravotnej únie a zvyšovanie pripravenosti na zdravotné krízy zostávalo naďalej jednou z hlavných priorit.

V marci 2025 Komisia predložila návrh **nariadenia o kritických liekoch**, ktorý dopĺňa prebiehajúcu revíziu farmaceutickej legislatívy Únie. Hlavným cieľom je posilniť odolnosť Únie voči výpadkom v dodávkach esenciálnych liekov, zlepšiť ich dostupnosť a zvýšiť bezpečnosť dodávateľských reťazcov. Návrh reaguje na skúsenosti z pandémie COVID-19 a na pretrvávajúce geopolitické výzvy, ktoré ovplyvňujú globálne dodávateľské reťazce. Kľúčovým prvkom je **európsky zoznam kritických liekov**, ktorý bude pravidelne aktualizovaný Komisiou, Európskou liekovou agentúrou a národnými autoritami. Tento dynamický zoznam má zahŕňať lieky zásadného významu pre verejné zdravie, najmä antibiotiká, onkologické lieky, anestetiká, vakcíny, lieky pre deti a hormonálne prípravky. Všeobecné smerovanie k návrhu nariadenia bolo potvrdené na zasadnutí Rady v decembri 2025.

V roku 2025 pokračovali aj intenzívne rokovania k tzv. **Farma balíku**, ktorý Európska komisia predstavila v roku 2023 ako komplexnú revíziu farmaceutickej legislatívy Únie. Jej cieľom je zjednodušiť a zmodernizovať existujúci právny rámec s dôrazom na zabezpečenie kvality, bezpečnosti a účinnosti liekov, ako aj na zvýšenie dostupnosti cenovo prijateľných liekov pre všetkých občanov Únie. V júni Rada schválila mandát na začatie rokovaní s Európskym parlamentom, pričom na poslednom trialógu v decembri sa podarilo dosiahnuť finálnu politickú dohodu.

Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb (ďalej len „ECDC“) sa v roku 2025 zameriavalo primárne na implementáciu nariadenia, ktorým sa zriaďuje ECDC, teda na **uplatňovanie svojho posilneného mandátu**. Paralelne pokračovalo aj v implementácii nariadenia o závažných cezhraničných ohrozeniach zdravia, na základe ktorého **ECDC realizovalo v septembri 2025 v Slovenskej republike hĺbkové posúdenie** kapacít prevencie, pripravenosti a reakcieschopnosti na závažné cezhraničné ohrozenia zdravia. Do hodnotenia bolo zapojených približne 80 expertov z viacerých rezortov, inštitúcií a regionálnych štruktúr, pričom samotné posúdenie realizoval tím hodnotiteľov ECDC. Hĺbkové hodnotenie sa zameralo najmä na laboratórne kapacity, epidemiologický dohľad, manažment krízových situácií v zdravotníctve, oblasť antimikrobiálnej rezistencie, zoonotické ochorenia a environmentálne hrozby. Výstupom misie je hodnotiaca správa obsahujúca súbor odporúčaní pre Slovensko. Na ich základe je Slovenská republika povinná do 9 mesiacov od doručenia

finálnej hodnotiacej správy **vypracovať národný akčný plán** zameraný na zlepšenie hodnotených kapacít.

V rámci posilňovania pripravenosti na zdravotné hrozby Komisia prostredníctvom Výboru pre zdravotnú bezpečnosť, ako aj Autority Európskej únie pre pripravenosť a reakciu na zdravotné hrozby realizovala sériu **simulačných cvičení a tréningov** pre odborníkov z členských krajín. Boli zamerané na zlepšovanie reakcií na rôzne typy cezhraničných ohrození verejného zdravia a na posilňovanie koordinácie na úrovni Európskej únie.

V oblasti verejného zdravia bola jednou z kľúčových tém problematika duševného zdravia. Rada prijala **závery rady o mentálnom zdraví mladých ľudí v digitálnej ére**, ktoré sa zameriavajú na posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti prevencie a skorej detekcie mentálnych problémov detí a mladých, s osobitým dôrazom na vplyv sociálnych médií a digitálnych technológií.

Rezonovala aj téma kontroly tabaku. V novembri 2025 sa konalo **11. zasadnutie konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru pre kontrolu tabaku**, na ktorom Únia vystúpila s jasným posolstvom o potrebe ochrany detí a mládeže pred novými tabakovými a nikotínovými výrobkami a o nutnosti chrániť politiky verejného zdravia pred zásahmi tabakového priemyslu.

V máji 2025 Rada schválila **rozhodnutie, ktorým sa členské štáty vyzývajú, aby v záujme Únie akceptovali zmeny Medzinárodných zdravotných predpisov**. Slovenská republika odmietla návrh rozhodnutia z dôvodu absencie jasného rozdelenia právomocí medzi Úniou a členskými štátmi v predmetnej oblasti.

2.10. RADA PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A RYBÁRSTVO

Európska komisia v máji 2025 predložila návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie, pokiaľ ide o systém kondicionality, typy intervencií vo forme priamych platieb, typy intervencií v určitých sektoroch a rozvoj vidieka, výročné správy o výkonnosti, nariadenie, pokiaľ ide o správu údajov a riadenie interoperability, pozastavenie platieb, výročné schvaľovanie výkonnosti a kontroly a sankcie tzv. – **OMNIBUS pre poľnohospodárstvo**. Ide o súhrnný legislatívny balík na zjednodušenie spoločnej poľnohospodárskej politiky (ďalej len „SPP“), ktorého cieľom je **znížiť administratívnu záťaž, posilniť konkurencieschopnosť a zvýšiť odolnosť poľnohospodárov voči budúcim krízam**. Opatrenia sa zameriavajú najmä na zjednodušenie požiadaviek, podporu malých a stredných podnikov, lepši prístup k finančným nástrojom a využívanie digitálnych riešení.

Podnetom na prípravu návrhu boli podnety z výborov Európskeho parlamentu a členských štátov, ktoré sa týkali najmä úprav administratívnych procesov, kontrol a lepšej flexibility pri uplatňovaní pravidiel SPP. Návrh obsahuje aj zjednodušenie ustanovení aj mimo rámca SPP v oblastiach, ktoré sa dotýkajú poľnohospodárov, potravinárskych a krmovinárskych podnikov či príslušných administratívnych orgánov. Hlavnými navrhovanými zmenami sú zvýšenie atraktívnosti zjednodušenej schémy platieb pre menšie farmy, uľahčenie prístupu k financovaniu a investičnej podpore, jednoduchšie uznanie ekologického poľnohospodárstva, podpora farmárov pri ochrane rašelinísk a mokradí, zníženie kontroly na úrovni fariem, posilnenie odolnosti a pripravenosti farmárov na krízy, posilnenie schopnosti SPP poskytovať podporu farmárom postihnutým prírodnými katastrofami alebo chorobami zvierat, zvýšenie flexibility a subsidiarity pre krajiny Únie a väčšia flexibilita pre krajiny pri úpravách ich strategických plánov SPP.

Slovenská republika **hodnotí návrh balíka zjednodušení OMNIBUS pozitívne**. Najväčší prínos predstavuje návrh týkajúci sa vypustenia výročného schvaľovania výkonnosti, čo výrazne zníži administratívnu záťaž členských štátov a taktiež sa členské štáty vyhnú zníženiam financovania. Rovnako víta prehodnotenie definície trvalých trávnych porastov, ako i zavedenie pravidla jednej kontroly na mieste. Oceňuje umožnenie platby na dobytiu jednotku vo vzťahu k environmentálnym záväzkom. Podporuje tiež zjednodušenie kondicionality. Oceňuje posunutie zriadenia orgánu zodpovedného za interoperabilitu údajov SPP a zmenu použitia poľnohospodárskej rezervy do nasledujúceho obdobia nového finančného rámca 2028 – 2034. Európsky parlament a Rada Európskej únie dosiahli v rámci trialógov k návrhu Omnibus III predbežnú dohodu v novembri 2025 a balík bol v decembri prijatý.

Európska komisia predložila v roku 2023 návrh **nariadenia o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami** (ďalej len „NGT“) a **potravinách a krmivách z nich**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach. Návrhom by sa zaviedla skupina rastlín a produktov z nich (vrátane potravín a krmív), ktorá by nepodliehala vedeckému hodnoteniu vplyvu na zdravie ľudí, zvierat a životné prostredie, ale táto tzv. NGT kategória 1 by sa overovala len podľa molekulárnych kritérií, s výnimkou množiteľského materiálu by nebola označovaná a bola by považovaná za rovnocennú konvenčnej produkcií.

Slovenská republika mala **principiálne výhrady k návrhu NGT nariadenia**, keďže nerešpektuje základný princíp predbežnej opatrnosti pre NGT rastliny a produkty kategórie 1 a vedecké hodnotenie vplyvu na zdravie ľudí, zvierat a životné prostredie pre všetky rastliny získané novými genómovými technikami. Je potrebné zdôrazniť, že návrh nariadenia by sa

netýkal len ekonomicky významných poľnohospodárskych plodín, ale aj drevín a voľne rastúcich rastlín, pri ktorých by mohol byť vplyv na biodiverzitu z dlhodobého hľadiska otázný. Taktiež návrh neumožňuje označovanie NGT rastlín kategórie 1 a produktov z nich naprieč celou výrobnou vertikálou, a tým právo spotrebiteľa na rozhodnutie. NGT návrh nariadenia by mal rešpektovať aj ekologickú poľnohospodársku výrobu a spotrebiteľov uprednostňujúcich bioprodukty. **Možný prínos inovácií vo forme genómovej editácie** v agro-potravinárskom sektore ale **nemôže ísť na úkor bezpečnosti** a keďže uvedené prvky v návrhu NGT nariadenia chýbali, Slovenská republika nemohla návrh nariadenia podporiť. V decembri 2025 bola dosiahnutá predbežná politická dohoda so spoluzákondarcami. Hlasovanie o neformálnej dohode musí teraz schváliť Európsky parlament aj Rada v druhom čítaní.

V oblasti **agendy lesov** dominovali rokovaniam Únie tri legislatívne návrhy. Prvým bol návrh **nariadenia o monitorovaní rámci pre odolné európske lesy**. Cieľom návrhu bolo vytvorenie rámca pre monitoring lesov, ktorý by poskytol otvorený prístup k podrobným, presným, pravidelným, včasným a porovnateľným údajom o stave a vývoji lesov v Únii. Rámec monitorovania by mal umožniť zber a výmenu údajov o lesoch získaných kombináciou technológií diaľkového prieskumu Zeme a pozemných meraní. Na základe kompromisného a výrazne pozmeneného znenia prijala Rada všeobecné smerovanie k legislatívnemu návrhu v júni 2025. Čo sa týka rokovania v Európskom parlamente, ten v októbri zamietol predmetný legislatívny návrh. Európska komisia zaradila návrh nariadenia o monitoringu lesov do pracovného programu na rok 2026 ako návrh, pri ktorom sa zvažuje jeho stiahnutie.

Druhým legislatívnym návrhom bol návrh **nariadenia o lesnom reprodukčnom materiáli**. Všeobecným cieľom návrhu nariadenia je zabezpečiť pre všetky typy používateľov dostupnosť vysokokvalitného a dostatočne rozmanitého lesného reprodukčného materiálu prispôbeného súčasným a očakávaným budúcim klimatickým podmienkam. Úvodný a zároveň finálny dialóg k návrhu sa uskutočnil v decembri 2025, v rámci ktorého sa podarilo dosiahnuť dohodu.

Tretím návrhom bolo ďalšie odloženie uplatňovania a možné zjednodušenie **nariadenia o boji proti odlesňovaniu**. V reakcii na avizované problémy (očakávaný výrazný nárast objemu údajov v informačnom systéme, nadmerná administratívna záťaž subjektov) predložila Komisia v októbri 2025 návrh na zmenu nariadenia, ktorého cieľom bolo zjednodušiť povinnosti a znížiť administratívnu záťaž dotknutých subjektov a odložiť začiatok uplatňovania nariadenia na december 2026 pre mikropodniky a malé podniky, so šesťmesačným prechodným obdobím bez sankcií pre stredné a veľké podniky. Predbežná dohoda medzi Radou a Parlamentom bola dosiahnutá v decembri 2025.

3. Personálne zastúpenie Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie

V štruktúrach Európskej únie pracovalo v roku 2025 **880 občanov** Slovenskej republiky (v Európskej komisii 511 občanov, v Európskom parlamente 212, v Rade Európskej únie 85, vo Výbore regiónov 15, v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore 17 a v rámci Európskej služby pre vonkajšiu činnosť 40). V roku 2025 pôsobilo v inštitúciách Európskej únie 34 dočasne vyslaných národných expertov.

Zvýšenie zastúpenia občanov Slovenskej republiky v európskych inštitúciách, orgánoch a agentúrach má zásadný význam pre presadzovanie slovenských národnoštátnych záujmov na pôde Európskej únie v rámci jednotlivých politík. V roku 2025 Slovenská republika pokračovala v implementácii **Akčného plánu o geografickej rovnováhe pre Slovensko**, ako aj v odporúčaní identifikovaných v Prvej hodnotiacej správe z roku 2024 vydanéj Európskou komisiou. Na základe štatistík z jari 2025 patrí Slovenská republika naďalej počtom zamestnancov medzi nedostatočne zastúpené členské krajiny v Európskej komisii, čo znamená, že jej zastúpenie sa pohybuje pod 80 % z kvóty stanovenej pre Slovensko.

Slovensko sa v roku 2025 zameralo na prípravu **Koncepcie pre zvýšenie zastúpenia občanov Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie** (ďalej „Koncepcia“), ktorej cieľom je skvalitniť štátnu správu pri výkone európskej agendy a zvrátiť nepriaznivý trend pri presadzovaní slovenských občanov do európskych štruktúr. Medzi kľúčové opatrenia patrili systematická odborná príprava a vzdelávanie záujemcov o účasť vo výberových konaniach, propagácia pracovných príležitostí v európskych inštitúciách a agentúrach, aktívna politická podpora/lobing za kandidátov predovšetkým na riadiace pozície v prioritných oblastiach európskych politík a vysielanie národných expertov.